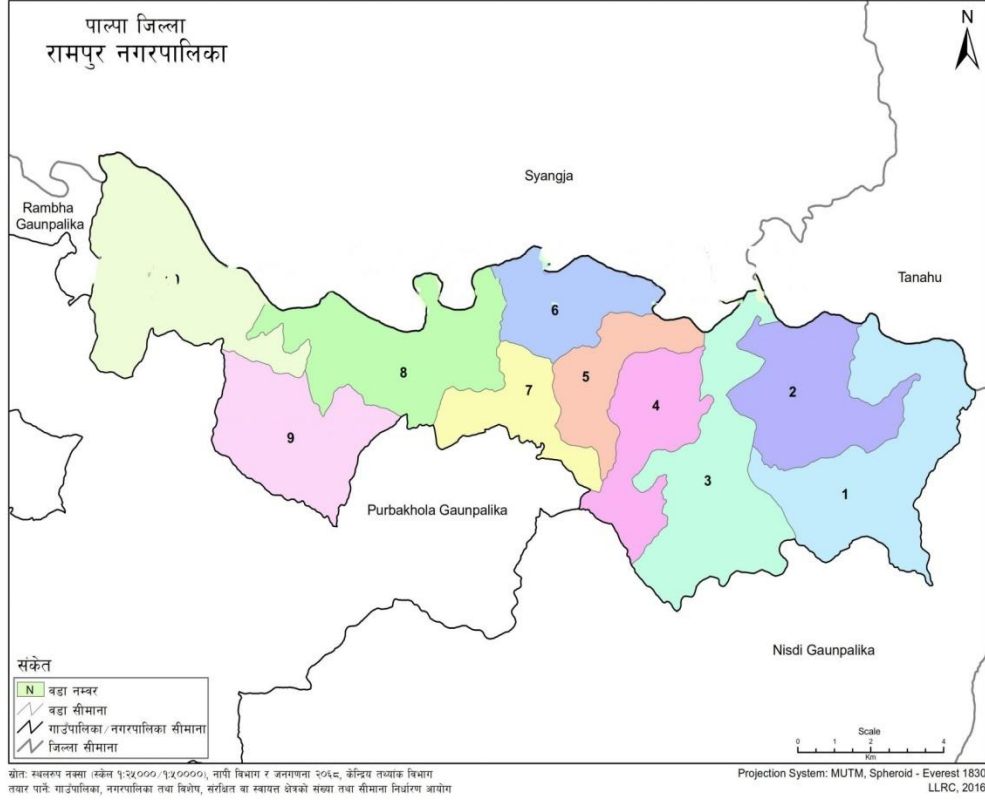

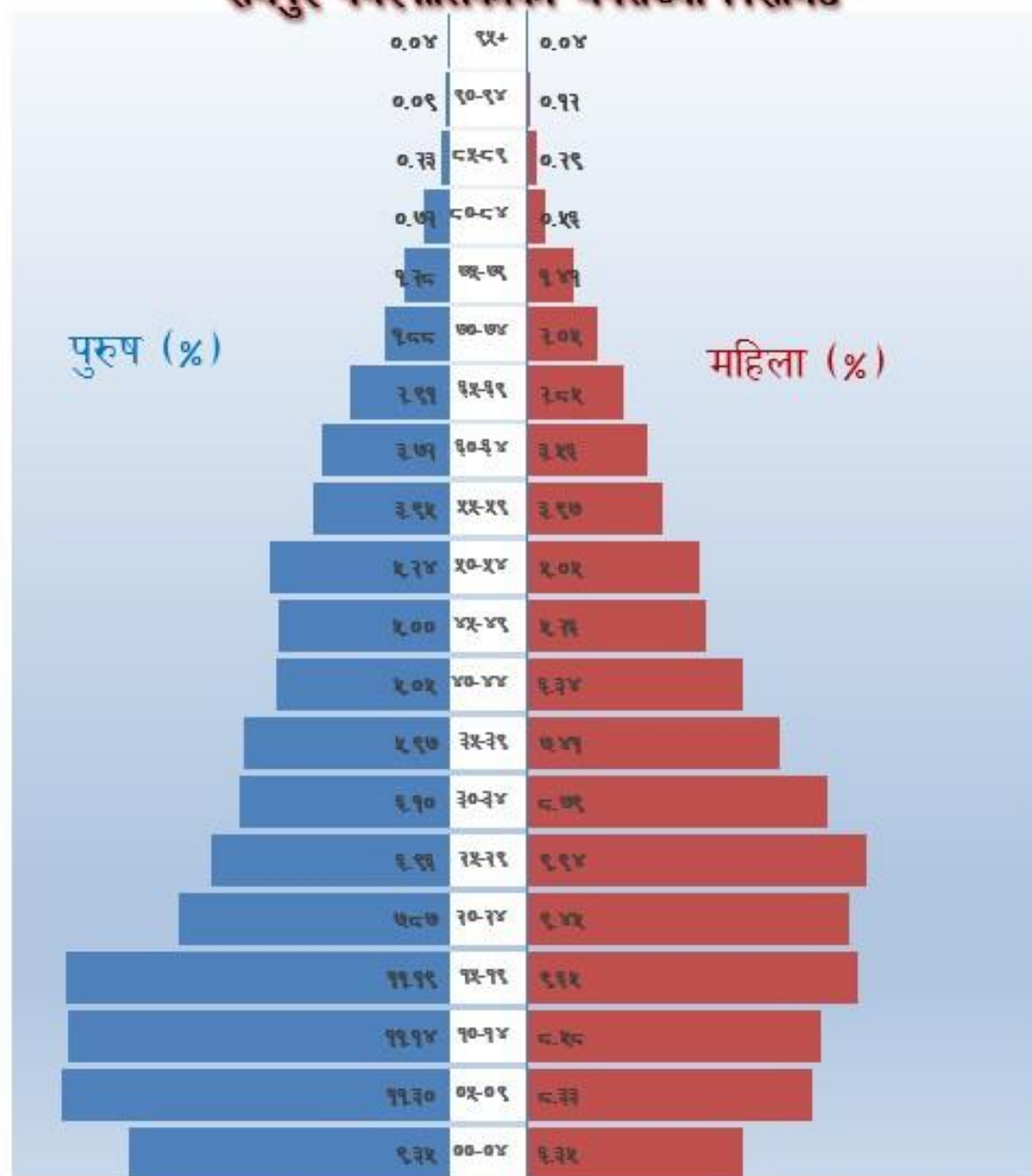
रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक २०८२

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा
(पाल्पा, गुल्मी र अर्घाखाँची)

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

रामपुर नगरपालिकाको जनसंख्या पिरामिड

प्रकाशक: तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा

फोन: ०७५-५२०५१२

वेभ साइट: scopalpa.nsonepal.gov.np

इमेल: scopalpa@nsonepal.gov.np

scopalpa512@gmail.com

प्रकाशन वर्ष: २०८३

मुद्रक:

च.नं.

प.सं. २०८३/०८४

रामपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

रामपुर नगरपालिका
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७३

फोन नं. ०३५४००१४५

हार्दिक शुभकामना

रामपुर नगरपालिका धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पर्यटकीय सम्भावना बोकेको एक महत्वपूर्ण नगरपालिका हो। साविकको रामपुर, दहर्छा, खालिवन, गौडाकोट र गेझा गाविस समावेश गरिएको यस नगरपालिकामा १० वटा वडा रहेका छन् भने ९,१११ घरधुरी संख्या रहेको छ। ३९,१९० जनसंख्या रहे पनि वसोवासका हिसावले झण्डै ६५,००० भन्दा बढी मानिस बसोवास गर्ने गर्दछ। नगरपालिकाले नगरबासीको आवश्यकता र चहानालाई प्राथमिकतामा राखेर सुशासन, सेवा प्रवाह, विकास र समृद्धि हासिल गरेको छ।

कृषि क्षेत्रको विकास संगै युवालाई स्वरोजगार प्रोत्साहन गर्नका लागि उत्पादनमा आधारित ब्याज अनुदान कार्यक्रम, जिल्लाकै सबैभन्दा बढी क्षमताको शीत भण्डार, हाइटेक पोली हाउस सञ्चालन गरेको छ। धार्मिक क्षेत्रको विकासका लागि रामसीता विवाह उत्सव, सिद्धबाबाधाम, रामघाट, सीताकुण्ड जस्ता क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरेको छ। नेपालमै पहिलो रामपुर जेष्ठ नागरिक स्कुल सञ्चालनमा ल्याईएको छ। मानव निर्मित कृतिम ताल पोखरा, कालीगण्डकी पैदल मार्ग निर्माण, छौदी झरना, ज्याददी पार्क, बशिष्ठ गुफा, दहर्छा पार्टी, नगर गौशाला लगाएतका पर्यटकीय क्षेत्रको विकासले नगरको पर्यटन विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ। खरको छानो रहित घर, ढल रहितको शहर, मेयर छात्रवृत्ति, जिपि स्वास्थ्य विमा, गरिव विपन्नका लागि औषधी उपचार र काजक्रिया खर्च, स्वरोजगार सहितको अपाङ्गमैत्री भवन निर्माण, बाल उद्धार कोष, महिला हिंसा निवारण कोष, गर्भवति महिलाका लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा, बडा कार्यालयबाटै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण, विभिन्न समयमा हुने एकीकृत घुम्ती शिविर लगाएतका कार्यक्रमले नगरबासीमा स्थानीय सरकारलाई अभिभावकको रूपमा अनुभूत गर्न पाएका छन्। यिनै वस्तुस्थितीको आधारमा तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय पाल्पाले तथ्याङ्क पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेको सुअवसरमा शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

तथ्याङ्क कुनै पनि क्षेत्रको वास्तविक वस्तुस्थिति देखाउने र योजना तर्जुमा गर्ने आधार स्तम्भ हो। प्रमाणमा आधारित नीति निर्माण, दिगो विकास, र पारदर्शी योजना छनोटका लागि सत्य, तथ्य र अछावधिक तथ्याङ्कको भूमिका अपरिहार्य रहन्छ। पाल्पा जिल्ला तथा स्थानीय तहहरूका सामाजिक, आर्थिक र भौगोलिक परिदृश्यलाई समेटेर तयार पारिएको यो प्रकाशनले जनप्रतिनिधि, नीति निर्माता, अनुसन्धानकर्ता तथा आम नागरिकका लागि महत्वपूर्ण पठनीय दस्तावेज सहितको सन्दर्भ सामग्रीको रूपमा काम गर्नेछ भन्ने विद्यास लिएको छु। स्थानीय तह र केन्द्रीय तथ्याङ्क निकायहरूबीचको निरन्तर सहकार्यले नै राष्ट्रिय समृद्धि र सुशासनको यात्रालाई अझ सुदृढ बनाउँछ। नगरपालिकाको तथ्याङ्क संकलन गरी प्रकाशनका लागि खटिने सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

राम बहादुर थापा
नगर प्रमुख

नगर प्रमुख

"सुखी समृद्ध, सुसंस्कृत शहर, समुन्नत रामपुर हाम्रो रहर"

Email: rampurmunicipality@gmail.com / info@rampurmunicip.gov.np र Website: rampurmunicip.gov.np

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा

(पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची)

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा
(पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची)

फोन नं.: -०७५-५२०५१२

Email:-scopalpa@nsonepal.gov.np

पत्र संख्या:-२०८२/८३

चलानी नं.:-

मन्तव्य

प्रमाणमा आधारित (Evidence based policy) नीति निर्माणको आधारशिला तथ्याङ्क हो। यो विकासको गतिशील साधन हो। नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू तब कार्यान्वयनयोग्य र सारभूत रूपमा सफल हुन्छन् जब यथार्थ वस्तुस्थितिलाई समेट्ने गरी ती नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिन्छन्। यसका लागि सञ्जीवनी बुटी भनेकै विश्वसनीय र आधिकारिक तथ्याङ्क हो। तथ्याङ्कले विगतको समीक्षा गर्दछ, वर्तमानको अद्यावधिक यथार्थता झल्काउँदछ र भविष्यका लागि मार्गदर्शन र विकल्प प्रस्तुत गर्दछ। प्रभावकारी र नतिजामुखी निर्णय निर्माण, उत्कृष्ट कार्यसम्पादन र वस्तुनिष्ठ मूल्याङ्कनको प्रमुख सूचक नै तथ्याङ्क हो। यो समृद्धिको जग हो। यसले विविध सूचकको सूक्ष्म विश्लेषण गरी भावी दिनका लागि प्रष्ट खाका (Roadmap) प्रदान गर्दछ।

यस पालिका प्रोफाइलले रामपुर नगरपालिकाको एकीकृत तथ्याङ्कीय झलक प्रस्तुत गर्ने प्रयास गरेको छ। यसले भावी दिनहरूमा नगरपालिकाको निर्णय प्रक्रिया, नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा रणनीतिक कार्यका लागि विषयगत एवम् वस्तुगत आधार प्रदान गर्नेछ। त्यस्तै अन्य सरोकारवाला निकाय वा पक्षलाई पनि सारभूत रूपमा उपयोगी हुने अपेक्षा गरेको छ।

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाले रामपुर नगरपालिकाको एकीकृत तथ्याङ्कीय सूचकसहितको पालिका प्रोफाइल तयार गर्न पाउँदा एकदमै हर्षित भएको छ। प्रोफाइल तयारीका विभिन्न चरणमा समन्वय र सहकार्यका लागि रामपुर नगरपालिकालाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। साथै तथ्याङ्क सङ्कलनदेखि सम्पादन हुँदै प्रकाशनको चरणसम्म संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूप्रति विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई आफ्ना नीति, योजना तथा विकास निर्माणका कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउन स्पष्ट मार्गदर्शन प्रदान गरेको छ। स्थानीय तहको सही वस्तुस्थिति दर्साउने, सम्भावना र आवश्यकताको पहिचान गर्ने तथा तथ्यमा आधारित योजना निर्माणका लागि यो पालिका प्रोफाइल आधारभूत एवम् महत्त्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा रहने छ। यसको अध्ययन पश्चात् पाठकवर्गहरूले आफ्ना अमूल्य, रचनात्मक एवम् रणनीतिक राय, सुझाव तथा प्रतिक्रिया दिनुहुनेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छु। धन्यवाद।

(केशव जवाली)

तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी

२०८२/४/२६

"व्यावसायिक र सिर्जनशील प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन"

तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी

तथ्याङ्कमा रामपुर नगरपालिका

विवरण	तथ्याङ्क
जम्मा जनसंख्या	४०,८८३
पुरुष	१८,४९७ (४५.२%)
महिला	२२,३८६ (५४.८%)
परिवार संख्या	११,३६३
कुल घर संरचना	९,५६१
जनघनत्व	३३१ प्रति वर्गकिमी
औषत परिवार आकार	३.६
लैङ्गिक अनुपात	८२.६३
वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	१.३८
धेरै जनसंख्या भएको उमेर (१८ वर्ष)	८७५
१६ देखि ४० वर्षका युवाको जनसंख्या	१६,९१५
१५-४९ वर्षका महिला (कुल महिलामध्ये)	१२,७२६
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	४,४४६
६५ वर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसंख्या	२,९६१
६८ वर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसंख्या	२,२१६
बालबालिका (०-१७ वर्ष)	१३,६३७
स्वदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या	४,००४
विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या	५,८५४
महिला परिवारमूली संख्या	५,५०९
पुरुष परिवारमूली संख्या	५,८५४
महिलाको नाममा घर, जग्गा वा दुवै हुने परिवार	२,१२७ (१८.७१%)
साक्षरता दर	८४.९%
पुरुष	९१.१%
महिला	७९.९%
विवाहित	२१,४३८
पुरुष	८,६४२
महिला	१२,७९६
विदुर/विधवा	१,८४५

अपाङ्गता भएको	१,२८९
पुरुष अपाङ्गता	६८०
महिला अपाङ्गता	६०९
जन्मदर्ता (५ वर्ष मुनिका)	२,८०४ (७१.५१%)
घरको स्वामित्व	
आफ्नै	९,५६१ (८४.१%)
भाडामा	१,६६६ (१४.७%)
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	
घर परिसर भित्र र बाहिरको धारा/पाइप	९,४५० (८३.१%)
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	
एल.पि.ग्याँस	६,२०६ (५४.६%)
काठ/दाउरा	४,९२९ (४३.४%)
बिजुली	३२ (०.३%)
परिवारमा बत्ति बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	
बिजुली	१०,४६३ (९२.१%)
सोलार/सौर्य/उर्जा	८५० (७.५%)
कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने	७,३९३ (२७.७७%)
शौचालय नभएको परिवार	१०२ (०.९०%)

विषयसूची

खण्ड १ परिचय	१
१.१ रामपुर नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	१
१.२ भौगोलिक अवस्थिति	२
१.३ रामपुरको नामाकरण र विशेषताका सम्बन्धमा विभिन्न भनाइहरू	३
१.४ नगरपालिकाको राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन	४
१.५ प्रमुख नदि, खोला र तालतलैयाहरू	५
१.६ प्राकृतिक सम्पदा र वनस्पति तथा वन्यजन्तु	५
१.७ जैविक विविधता संरक्षणको अवस्था	६
१.८ हावापानी र भू-बनोट	६
१.९ सांस्कृतिक विविधता	७
१.१० प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू	८
१.११ रामपुर नगरपालिका रहेका प्रमुख व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण	९
खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण	१०
२.१ घरको मुख्य प्रयोग	१०
२.२ घरको आयु	१२
२.३ घरको तला	१४
२.४ आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार	१४
२.५ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण	१५
२.६ प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम	१७
२.७ बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण	१९
२.८ घर वा आवासीय एकाइको स्वामित्व	१९
२.९ घरको जग	२१
२.१० घरको बाहिरी गारो	२२
२.११ घरको छानो	२५

२.१२ घरको भुईँ.....	२८
२.१३ परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	३१
२.१४ परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन.....	३४
२.१५ परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत.....	३७
२.१६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	३८
२.१७ परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुविधाहरू.....	३९
२.१८ नगरपालिकामा कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण.....	४१
२.१९ परिवारमा अनुपस्थित (विदेश गएका) व्यक्ति.....	४२
२.२० परिवारमा अनुपस्थित (विदेश रहेका) व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण.....	४२
२.२१ अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण.....	४५
२.२२ अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जानुको कारण अनुसारको विवरण.....	४७
२.२३ परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको जाँदाको अवस्थामा उत्तीर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण.....	४७
२.२४ घर तथा जग्गामा महिलाको स्वामित्व.....	४८
२.२५ मृत्यु सम्बन्धी विवरण	४९
२.२६ मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण	५०
२.२७ विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण.....	५१
२.२८ १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था.....	५२
खण्ड ३: जनसांख्यिक विवरण	५४
३.१ जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवारको औषत आकार, जनघनत्व, जनसंख्या वृद्धिदर र साक्षरता.....	५४
३.२ परिवारको औषत आकार.....	५७
३.३ लैङ्गिक अनुपात	५९
३.४ उमेरगत जनसंख्या.....	५९
३.५ पाँच वर्ष उमेरसमूह अनुसार जनसंख्याको संरचना	६२
३.६ बृहत उमेर समूह अनुसार र विशेष उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या	६४
३.७ उमेर अनुसार परिवारमूलीको संख्या.....	६५

३.८ नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था.....	६६
३.९ मातृभाषाको अवस्था.....	६८
३.१० दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या.....	६९
३.११ पुर्खाको भाषा अनुसारको जनसंख्या.....	७०
३.१२ धर्म सम्बन्धी विवरण.....	७१
३.१३ जनसंख्याको वैवाहिक स्थिती.....	७१
३.१४ पहिलो विवाह गर्दाको उमेर.....	७२
३.१५ अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	७३
३.१६ वडाअनुसार अक्सर बसोबास गर्ने जनसंख्या, स्वदेश अनुपस्थित जनसंख्या, विदेश अनुपस्थित जनसंख्या.....	७५
३.१७ पाँच वर्ष उमेर समूहगत नगरपालिका र वडागत जनसंख्या.....	७५
३.१८ वडाअनुसार बालबालिका (०-१७ वर्ष) अनुपात.....	८३
३.१९ वडाअनुसार अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विवरण.....	८४
३.२० वडाअनुसार परिवारको संरचनागत विवरण.....	८५
खण्ड ४: शैक्षिक तथ्याङ्क.....	८६
४.१ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण.....	८६
४.२ शैक्षिक सूचकहरू.....	८७
४.३ शिक्षासम्बन्धी अन्य सूचकहरू	८९
४.४ तहगत तथा विद्यालयको किसिम अनुसार विद्यार्थी विवरण	८९
४.५ तहगत रुपमा सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक विवरण.....	९०
४.६ तहगत रुपमा संस्थागत विद्यालयको शिक्षक विवरण.....	९०
४.७ शैक्षिक सत्र २०८१ मा रामपुर नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक, संस्थागत विद्यालय बालविकास केन्द्र तथा क्याम्पसहरूको विवरण.....	९१
४.८ साक्षरता दर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका).....	९५
४.९ साक्षर जनसंख्याले उत्तिर्ण गरेको तहसम्बन्धी विवरण	९७
४.१० ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण	९८

४.११ अध्ययन गरेको क्षेत्र.....	१००
खण्ड ५ : बसाईसराई सम्बन्धी विवरण.....	१०५
५.१ जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या.....	१०५
५.२ जन्मेको देशको आधारमा जनसंख्या.....	१०६
५.३ पछिल्लो पटक बसाई सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या.....	१०७
५.४ मुलुकभित्रकै अर्को स्थानबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण	१०९
५.५ यस अधिको बसोबास भएको देश	११५
५.६ विदेशबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण	११६
खण्ड ६ : स्वास्थ्य र प्रजनन सम्बन्धी विवरण.....	१२२
६.१ स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण.....	१२२
६.२ स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्ति विवरण.....	१२३
६.३ स्वास्थ्य सूचकहरू	१२३
६.५ जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या	१२६
६.६ जीवितै जन्मिएका, जन्मिएर मरेका र हालसम्म जीवित बच्चाहरूको विवरण	१२८
६.७ विगत १२ महिनामा जीवितै जन्मिएका बच्चाहरू जन्माएका महिलाहरूको संख्या र जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या	१२९
खण्ड ७: आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण	१३०
७.१ आर्थिक कार्य गरेको अवधि.....	१३०
७.२ आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण.....	१३१
७.३ आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या.....	१३२
७.४ आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या.....	१३३
७.५ आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसारको विवरण.....	१३५
७.६ आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण	१३६
७.७ आर्थिक काम नगर्नुको कारण.....	१३६
७.८ अठार (१८) वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति.....	१३७
७.९ पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था.....	१३८
खण्ड ८: कृषि, बन तथा वातावरण तथ्याङ्क.....	१३९

८.१ प्रमुख बालीले ढाकेको क्षेत्रफल र उत्पादन परिमाण.....	१३९
८.२ कृषि सम्बन्धी सूचकहरू.....	१३९
८.३ बालीनाली तथा पशुपन्छीमा देखिएका प्रमुख रोगहरू.....	१४०
८.४ पशुपन्छीलाई दिइएको खोप सम्बन्धी विवरण	१४१
८.५ कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औषत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरण.....	१४१
८.६ जग्गाको स्वामित्वअनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफलको विवरण.....	१४३
८.७ कृषि चलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	१४५
८.८ विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या.....	१४७
८.९ मुख्य अस्थायी बाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या	१४९
८.१० बगैँचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या	१५१
८.११ बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या	१५३
८.१२ बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या	१५५
८.१३ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१५७
८.१४ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१५९
८.१५ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१६१
८.१६ क्षेत्र अनुसार पाल्तु चौपाया संख्या र कृषक परिवार	१६३
८.१७ क्षेत्र अनुसार पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवार.....	१६५
८.१८ कृषि कामदारको किसिमअनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	१६७

८.१९ कृषि कामदारको किसिमअनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१६९
८.२० स्थानीय तहअनुसार कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बिमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१७१
८.२१ जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभावअनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१७३
८.२२ कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार संख्या.....	१७५
८.२३ लिङ्गअनुसार मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्या.....	१७७
८.२४ लिङ्गअनुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्या.....	१७७
८.२५ कृषि चलनमा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थिति.....	१७९
८.२६ कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलापअनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१७९
८.२७ कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोगअनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१८१
८.२८ कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधिअनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१८२
खण्ड ९: भौतिक पूर्वाधार.....	१८४
९.१ सडक सम्बन्धी विवरण.....	१८४
९.२ अन्य भौतिक पूर्वाधारसम्बन्धी विवरण.....	१८४
९.३ स्थानीय ढरामपुर नगरपालिका स्तरीय गौरवका प्रमुख आयोजनाहरू.....	१८५
९.४ स्थानीय तह विकासका प्रमुख सम्भावनाहरू.....	१८६
खण्ड १०: न्याय, शान्ती सुरक्षा र घरेलु हिंसा.....	१८७
१०.१ मुद्दा/ विवाद दर्ता तथा फछ्यौट सम्बन्धी विवरण.....	१८७
१०.२ मुद्दा/ विवादको प्रकृति अनुसारको संख्या.....	१८८
खण्ड ११: विविध.....	१८९

११.१ रामपुर नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायको विवरण (आ.व. २०८१/०८२).....	१८९
११.२ रामपुर नगरपालिकामा रहेका उद्योगको किसिम अनुसारको विवरण.....	१८९
११.३ रामपुर नगरपालिकामा दर्ता भएका र नभएका प्रतिष्ठानको विवरण.....	१९०
११.४ रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानमा संलग्न व्यक्तिको विवरण.....	१९०
११.५ रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानको आर्थिक क्रियाकलाप अनुसारको विवरण.....	१९१
११.६ रामपुर नगरपालिकामा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी विवरण.....	१९२
११.७ सूचना तथा संचार.....	१९३
११.८ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको अवस्था.....	१९४
११.९ रामपुर नगरपालिकाको व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी विवरण.....	१९५
११.१० रामपुर नगरपालिकाको आ.व. २०८१/८२ मा बडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण.....	१९६
११.१२ रामपुर नगरपालिकाको आ.व. २०८१/८२ मा बडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण.....	१९७
११.१३ रामपुर नगरपालिकाका जनप्रतिनिधीहरू.....	१९८
११.१४ स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को रामपुर नगरपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधी तथा सहभागी पार्टी तथा उम्मेदवारहरू.....	२००
खण्ड १२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा.....	२०७
१२.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको परिचय.....	२०७
१२.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको दरबन्दी तैरीज.....	२०८
१२.३ संगठन संरचना.....	२०९
१२.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाबाट सम्पादन हुने मुख्य-मुख्य कार्यहरू.....	२०९
१२.५ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाबाट जारी भएको नागरिक वडापत्र.....	२११
अनुसूचि -१.....	२१२
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरूको कार्यालय रहने स्थान, कार्यक्षेत्र र समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तह संख्या.....	२१२
अनुसूची -२.....	२१४

आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्तहरू	२१४
अनुसूची ३	२१७
जनसांख्यिक सुचकहरू परिभाषा र विधि	२१७
सन्दर्भ सामग्रीहरू	२२३

खण्ड १ परिचय

१.१ रामपुर नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको संविधानको भाग-५ धारा-५६ मा राज्यशक्तिको बाँडफाँड अन्तर्गत संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको मुल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहको हुनेछ भन्ने व्यवस्था भए अनुरूप लुम्बिनी प्रदेशमा रहेको पाल्पा जिल्लाको पुर्वी भागमा अवस्थित हुने गरी नेपाल सरकारले २०७१ वैशाख २५ गते घोषणा गरेको ७२ नगरपालिका मध्येको एक विविध सम्भावना रहेको र भौगोलिक हिसाबले ठूलो नगरपालिका रामपुर नगरपालिका हो। यो नगरपालिका सदाबहार निर्मल, स्वच्छ एवं धार्मिक हिसाबले पवित्र कालीगण्डकी नदीको तटमा रहेको छ। नगरपालिकाको पूर्वमा निस्दी गाउँपालिका, पश्चिममा रम्भा गाउँपालिका, उत्तरमा कालीगण्डकी नदी पारि स्याङ्जाको चापाकोट नगरपालिका, तनहुँको घिरिङ गाउँपालिका र दक्षिणमा पाल्पा जिल्लाको निस्दी गाउँपालिका र पूर्वखोला गाउँपालिका सिमानामा रहेका छन्। १० वटा वडामा विभाजित यो नगरपालिकाको प्रशासनिक केन्द्र बेझाड बजार, रामपुरमा कायम भएको छ। समुन्द्री सतहबाट ३५० मिटरदेखि ११०० मिटर उचाइमा रहेको रामपुर नगरपालिकाले १२३.३४ वर्ग कि.मी. क्षेत्र ओगटेको छ। ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्व बोकेको रामपुर फाँट पर्यटकीय तथा धार्मिक दृष्टिले महत्वपूर्ण धरोहरको रूपमा रहेको छ। 'रामपुर' नामकरणको ऐतिहासिक तथा धार्मिक सन्दर्भ त्रेतायुगमा भगवान् श्रीरामको आगमन र वासस्थानसँग जोडिएको जनविश्वास छ। पावन कालीगण्डकी नदीको किनारमा अवस्थित यो भूमि प्राचीन कालदेखि नै ऋषिमुनिहरूको तपोभूमि, धार्मिक सहिष्णुताको प्रतिक र साँस्कृतिक चेतनाको केन्द्रका रूपमा स्थापित छ। रामपुर वि.सं. २०४६ सालको प्रजातन्त्र पुनर्स्थापनाका लागि भएको जनआन्दोलनमा नेपालकै प्रथम सहिद सूर्यप्रसाद घिमिरेले सहादत प्राप्त गर्नुभएको भूमि पनि हो। परापूर्वकालमा नुन, ऊन र सुनको व्यापारिक पैदलमार्ग बनेको रामपुर अहिले कालीगण्डकी करिडोरसँग जोडिएपछि व्यापारिक केन्द्रको रूपमा विकास भइरहेको छ।

वि.सं. २०७८ को जनगणनाअनुसार रामपुर नगरपालिकाको कुल घर संख्या ९,५६१, घरपरिवार संख्या ११,३६३, जनसंख्या ४०,८८३ मध्ये महिला २२,३८६ र पुरुष १८,४९७ रहेको छ । वि.सं. २०८२ मा रामपुर नगरपालिकाले गरेको घरधुरी सर्वेक्षणअनुसार यस नगरपालिकाको जनसंख्या ४७,९३५ रहेको छ; जसमध्ये महिला २३,३५८ र पुरुष २४,५७७ रहेका छन्।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

जिल्ला सदरमुकाम तानसेन देखी ६५ किलोमिटर पूर्वमा पर्ने यस रामपुर नगरपालिका राजधानी काठमाडौं देखि पक्कि सडक हुंदै करिब ३७५ कि.मी. को दुरीमा रहेकोमा प्रसिद्ध केलादी घाटमा निर्माण भएको पक्की पुल सुचारु भएपछि रामपुर काठमाडौंको दुरी छोटिएर २५० कि.मी. दुरी बनेको छ।

क्र. स.	विवरण	मान
१	देशान्तर	८३ डिग्री ४६ मिनेट देखी ८३ डिग्री ५४ मिनेट पूर्वि देशान्तर सम्म।
२	अक्षांश	२७ डिग्री ३३ मिनेट देखी २७ डिग्री ५३ मिनेट उत्तरी अक्षांश सम्म।
३	सिमाना	पूर्व :निस्दी गाउँपालिका, पाल्पा। पश्चिम :रम्भा गाउँपालिका, पाल्पा। उत्तर :कालीगण्डकी नदी पारि चापाकोट नगरपालिका, स्याङ्जा र घिरिङ गाउँपालिका, तनहुँ। दक्षिण निस्दी गाउँपालिका र पूर्वखोला गाउँपालिका, पाल्पा।
४	न्यूनतम उचाई	समुन्द्री सतहबाट करिब ३५०मिटर।
५	अधिकतम उचाई	समुन्द्री सतहबाट करिब ११००मिटर।
६	क्षेत्रफल	१२३.३४ वर्ग कि.मी।
७	लम्बाई/चौडाइ	पूर्व-पश्चिम लम्बाई २४.५ किलोमिटर रहेको छ भने उत्तर-दक्षिण चौडाइ ८.५ किलोमिटर।
८	नगरको प्रशासनिक विभाजन	१० वटा वडा।
९	प्रशासकिय केन्द्र	वेझाड बजार, रामपुर।
१०	हावापानी	बैसी क्षेत्रमा उष्ण र माथिल्लो पहाडी भूभागहरूमा उप-उष्ण तथा समशीतोष्ण।

१.३ रामपुरको नामाकरण र विशेषताका सम्बन्धमा विभिन्न भनाइहरू

रामपुरको नामाकरणका सम्बन्धमा स्थानीय जनश्रुति तथा भाषावैज्ञानिक आधारमा विभिन्न भनाइ र मतहरू पाइन्छन् जसलाई तपसिल बमोजिम हेर्न सकिन्छ।

धार्मिक तथा पौराणिक जनश्रुति (भगवान् श्रीरामसँग जोडिएको भनाइ)

श्रीरामको बासस्थान (राम + पुर): त्रेतायुगमा भगवान् श्रीराम वनवासका क्रममा यस क्षेत्रमा आएर बास बसेका वा केही समय भ्रमण गरेको धार्मिक विश्वास छ। संस्कृत भाषामा 'पुर' को अर्थ नगर वा बासस्थान हुन्छ; तसर्थ 'राम बसेको स्थान' भएकाले यस क्षेत्रको नाम 'रामपुर' रहन गएको जनविश्वास छ। भगवान् श्री रामचन्द्रले स्नान गर्नुभएको भन्ने विश्वास गरिने घाटलाई रामघाट, खाना पकाएर खानुभएको चुल्होलाई रामचुल्हो, पानी पिउनुभएको कुवालाई रामकुवा भन्ने गरिन्छ। रामपुर नगरपालिकामै अवस्थित सीताकुण्डमा भगवान् सीताले रजस्वलाको समयमा स्नान गर्नुभएको विश्वास गरिन्छ।

महर्षि वशिष्ठ र रामको प्रसङ्ग: पौराणिक कथा अनुसार महर्षि वशिष्ठले भगवान् रामलाई 'योगवासिष्ठ' को उपदेश यही क्षेत्रको कुनै गुफा वा आश्रममा दिएको भन्ने भनाइ पनि पाइन्छ।

रामघाट र सीताकुण्डको प्रसङ्ग: रामपुरको कालीगण्डकी तटमा रहेको रामघाट र नजिकै रहेको सीताकुण्ड जहाँ सीताले स्नान गरेकी थिइन् भन्ने विश्वास छ।

ऐतिहासिक तथा भौगोलिक भनाइ (व्यापारिक मार्ग)

व्यापारिक पैदल मार्ग: प्राचीन कालमा तिब्बत र भित्री मधेश/भारत जोड्ने नुन, उन र सुनको व्यापारिक पैदल मार्गका रूपमा यो क्षेत्र प्रयोग हुन्थ्यो। कालीगण्डकीको किनारमा रहेको समथर सुरक्षित थलो भएकाले व्यापारीहरू थकाइ मेट्न र रात बिताउन 'राम्रो पुर' (सुरक्षित/राम्रो ठाउँ) का रूपमा यसलाई रोज्थे, जसबाट पछि अपभ्रंश भई 'रामपुर' नामकरण भएको भन्ने स्थानीय पुराना व्यक्तिहरूको भनाइ पनि छ।

रामपुर नगरपालिकाका प्रमुख विशेषताहरू

समथर उपत्यका (रामपुर फाँट)- पाल्पा जिल्ला पहाडी भू-भागले भरिएको भए तापनि रामपुर पहाडभित्रको एक सुन्दर र विशाल समथर फाँट/उपत्यका हो। समुन्द्र सतहबाट करिब २४० मिटरदेखि १,१०० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको यो भू-भाग कृषि र सहरी विकासका लागि अत्यन्त अनुकूल मानिन्छ।

कालीगण्डकी सभ्यता: उत्तरवाहिनी कालीगण्डकी नदी: रामपुरको उत्तर सीमामा पवित्र कालीगण्डकी नदी बग्दछ। यो क्षेत्र शालिग्राम पाइने विश्वकै दुर्लभ कालीगण्डकी सभ्यतासँग प्रत्यक्ष जोडिएको छ।

सांस्कृतिक संगम: मगर, क्षेत्री, ब्राह्मण, नेवार, दलित आदि जातिको मिश्रित बसोबास रहेको यहाँ मगर संस्कृतिका कौरा, सोरठी, घाटु तथा अन्य समुदायका विविध परम्परागत संस्कृतिहरूको सुन्दर संगम देख्न पाइन्छ।

पूर्वी पाल्पाको व्यापारिक हबर कृषिको अन्न भण्डार: उर्वर भू-भाग भएकाले रामपुर तरकारी खेती, धान उत्पादन, बीउ विजन र पशुपालन (दुग्ध उत्पादन) मा अग्रणी छ।

व्यापारिक केन्द्र: कालीगण्डकी कोरिडोर निर्माण भएसँगै रामपुर पाल्पा, स्याङ्जा, तनहुँ र नवलपुर जिल्लाका बासिन्दाहरूको साझा व्यापारिक तथा सेवा केन्द्र (Hub) का रूपमा विकसित भइरहेको छ।

धार्मिक तथा प्राकृतिक पर्यटन: तालपोखरा (जसलाई काठमाडौँको रानीपोखरीको झझल्को दिने पर्यटकीय स्थल मानिन्छ), राममन्दिर, सीताकुण्ड, तातोपानी धाम र रक गार्डेन यहाँका प्रमुख पर्यटकीय आकर्षण हुन्।

साहसिक पर्यटन: कालीगण्डकी नदीमा जलयात्रा (Rafting) को सम्भावना र रामपुर फाँटको मनोरम दृश्यावलोकन।

१.४ नगरपालिकाको राजनीतिक तथा प्रशासनिक बिभाजन

वडा नं.	साबिक गाबिसको नाम	साबिक वडा नं.
१	रामपुर	१ र २
२	रामपुर	३
३	रामपुर	४ र ५
४	रामपुर	६
५	रामपुर	७ र ८
६	रामपुर	९
७	रामपुर	१०
८	रामपुर	११ र १३
९	रामपुर	१२
१०	रामपुर	१४ र १५

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका।

१.५ प्रमुख नदि, खोला र तालतलैयाहरू

क्र.सं.	जलस्रोतको नाम	प्रकार	अवस्थित वडा / क्षेत्र	मुख्य उपयोगिता / विशेषता
१	कालीगण्डकी नदी	नदी	उत्तर सीमा (वडाहरू १ देखि १०)	धार्मिक, सिँचाइ, जलयात्रा
२	निस्दी खोला	खोला	पूर्वी/दक्षिणी भेग	कृषि सिँचाइ तथा खानेपानीको स्रोत
४	तालपोखरा	ताल/पोखरी	वडा नं. ६	प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य, नौकाविहार र धार्मिक स्थल
५	सीताकुण्ड/भुजेलपोखरी	कुण्ड/पोखरी	वडा नं. ४	ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्त्व
७	रानीवनरानी पोखरी	ताल/पोखरी	वडा नं. ४	पर्यटकीय गन्तव्य
८	वडभाड सुख्खा पोखरी	ताल/पोखरी	वडा नं. ४	पर्यटकीय गन्तव्य
९	सुर्यवास पोखरी	ताल/पोखरी	वडा नं. ७	पर्यटकीय गन्तव्य

१.६ प्राकृतिक सम्पदा : वनस्पति तथा वन्यजन्तु

रामपुर नगरपालिका प्राकृतिक सम्पदाका दृष्टिकोणले अत्यन्त धनी र सन्तुलित स्थानीय तह हो। उत्तरमा अवस्थित पवित्र एवं शालिग्राम शिला पाइने विश्वकै दुर्लभ कालीगण्डकी नदी र यसले सिञ्चित गरेको विशाल समथर रामपुर फाँटले यस क्षेत्रलाई विशेष भौगोलिक पहिचान दिएका छन्। यहाँका रानीवन लगायतका सामुदायिक तथा राष्ट्रिय वनहरूमा साल,सिसौ,खयर,कटुस र चिलाउने जस्ता बहुमूल्य काठजन्य वनस्पतिका साथै कुरिलो, हरो, बरो, अमला, गुर्जो र असुरो जस्ता औषधीय जडीबुटीहरू प्रचुर मात्रामा पाइन्छन्। यी घना वनजङ्गल र कालीगण्डकी नदी तटीय क्षेत्रमा चितुवा, बँदेल, रतुवा, दुम्सी जस्ता वन्यजन्तु र कालिज, ढुकुर, मयूर, चील जस्ता बहसङ्ख्यक चराचुरुङ्गीहरूको सुरक्षित बासस्थान रहेको छ। जल, जलचर, वन, वनस्पति र जैविक विविधताको यो अनुपम सङ्गमले रामपुरलाई कृषि,वातावरण संरक्षण र पारिस्थितिक पर्यटन (Ecotourism) को प्रचुर सम्भावना बोकेको प्राकृतिक रूपमा समृद्ध नगर बनाएको छ।

सि. नं.	वनस्पतिहरू	वन्यजन्तुहरू	चराचुरुङ्गीहरू	जडीबुटीहरू
१	साल, सज, असना	रतुवा (मृग), चितुवा	ढुकुर, कालिज	कुरिलो, हरो
२	खयर, सिसौ	बँदेल, दुम्सी	जुंगे जुंगे (बुलबुल), भंगेरा	बरो, अमला
३	कटुस, चिलाउने	बनझाँकी, स्याल	काग, परेवा	गुर्जो, असुरो
४	सिमल, जामुन	बाँदर, ढेडु	जाँते जुंगे, कोइली	तितेपाती, तुलसी
५	उत्तिस, बाँस	लोखर्के, खरायो	चील, बाज	घिउकुमारी, नीम
६	समी, वर, पिपल	न्याउरी मुसो, फ्याउरो	तित्रा, भुत्के/मयूर	बेल, गुर्जो

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका।

१.७ जैविक विविधता संरक्षणको अवस्था

नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले वन संरक्षण र जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापनमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका छन्। कालीगण्डकी नदी तटीय जैविक मार्ग (Biological Corridor) का रूपमा पनि यो क्षेत्र वन्यजन्तुको आवतजावत र जलचरहरूको प्राकृतिक बासस्थानका लागि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ।

१.८ हावापानी र भू-बनोट

रामपुर नगरपालिकाभित्रका जमिनहरू विभिन्न उचाइमा अवस्थित छन्। कुनै पनि ठाउँको हावापानीमा त्यहाँको धरातलीय स्वरूपले मुख्य रूपमा प्रभाव पारेको हुन्छ। त्यसैले पनि यहाँ एकै खालको हावापानी पाइँदैन। रामपुर नगरपालिकामा उत्तरबाट दक्षिणतर्फ धरातलको उचाइ क्रमशः बढ्दै गएको छ। कम उचाइका क्षेत्रमा रहेका भागहरूमा सापेक्षिक रूपमा गर्मी हुन्छ भने बढी उचाइमा रहेका भूभागमा ठण्डा किसिमको हावापानी छ। रामपुर नगरपालिकाको हावापानी उष्ण तथा समशीतोष्ण किसिमको पाइन्छ।

सन् २००४-२०१४ सम्मको दश वर्षको अवधिमा सबैभन्दा बढी मासिक अधिकतम औसत तापक्रम ३३.२८° से. (चैत/वैशाख) मापन गरिएको पाइन्छ भने सबैभन्दा कम मासिक न्यूनतम औसत तापक्रम ७.७८° से. (पुस/माघ) मापन गरिएको छ। यो दश वर्षको अवधिमा सबैभन्दा बढी अधिकतम तापक्रम सन् २०१० को चैत/वैशाख महिनामा ३५.५०° से. मापन गरिएको छ।

सबैभन्दा कम न्यूनतम तापक्रम सन् २००६ मा ४.०° से. मापन गरिएको छ । सन् २००४-२०१४ सम्मको दश वर्षको अवधिको सबैभन्दा बढी मासिक औसत वर्षा असार-साउन महिनामा ४७७.२६ मि.मी. भएको देखिन्छ भने सोही अवधिमा सबैभन्दा कम मासिक औसत वर्षा कात्तिक-मंसिर महिनामा ९.७० मि.मी. भएको देखिन्छ । यो दश वर्ष (२००४-२०१४) को अवधिमा सबैभन्दा बढी औसत वर्षा सन् २०१३ मा २२५.८८ मि.मी. भएको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम औसत वर्षा सन् २००६ मा ९०.७६ मि.मी. भएको देखिन्छ । यो दश वर्षको अवधिमा सबैभन्दा बढी वर्षा सन् २०१३ को असार/साउन महिनामा ७४३.९ मि.मी. मापन गरिएको छ ।

हावापानीको दृष्टिकोणले रामपुर नगरपालिका समशीतोष्ण समूहमा पर्ने नगर हो । यहाँ जाडोमा अत्यधिक जाडो र गर्मीमा पनि धेरै गर्मी नरहने अवस्था रहेको छ । यहाँको हावापानी समशीतोष्ण बढी र शीतोष्ण कम गरी मिश्रित खालको रहेको छ । यहाँ हिउँदमा औसत तापक्रम ३ डिग्रीदेखि २८ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्दछ भने गर्मीमा १४ डिग्रीदेखि ३६ डिग्री सेल्सियससम्म रहन्छ । वर्षाको समयमा पूर्वी मनसुनी वायुले अत्यधिक वर्षा गराउँछ भने हिउँदमा पश्चिमी वायुको बढी प्रभाव रहन्छ ।

यस नगरको भौगोलिक बनावटको अवस्थालाई हेर्दा यहाँको अधिकांश माटोमा उब्जाउ क्षमता भएको देखिन्छ । यहाँ बढी मात्रामा बलौटे दुमटर खेतीयोग्य पाँगो माटो पाइन्छ भने पहाडी भेगमा बलौटे, कडा चट्टान माटो पाइन्छ । टार तथा नदी बेसीहरू उत्पादनका दृष्टिकोणले ज्यादै सम्भावनायुक्त देखिन्छन् । यहाँका नदी बेसीहरूमा पाँगो माटोको प्रचुरता पाइन्छ, जहाँ पर्याप्त अन्न उत्पादन र तरकारी बालीको सम्भावना छ । नदीहरूले बगाई ल्याएको सडेको पातपतिङ्गर र अन्य कम्पोस्ट मलजन्य पदार्थलाई छेउछाउका तटवर्ती भागमा निक्षेप गर्दै जाँदा यी भागहरू अत्यधिक उब्जाउयोग्य रहेका छन् । तथापि, वर्तमान समयमा रासायनिक मलको व्यापक प्रयोगको कारण यहाँको माटोमा अम्लीयता वृद्धि भई उत्पादन हासको स्थिति देखापरेको छ । लगातार भू-क्षय तथा वन विनाशका कारण नदीहरूले चुनदुङ्गा, बलौटे, गेरानयुक्त पदार्थहरू निरन्तर रूपमा निक्षेप गर्दा पाँगो माटोको गुणस्तरमा विस्तारै हास आइरहेको छ । कालीगण्डकी नदी किनार र आसपासका भूमिहरूमा माटोको कारण खाद्यान्न बालीको लागि बढी उर्वरा शक्ति रहेको पाइन्छ । समतल भू-भागमा खाद्यान्न बालीको लागि उर्वर भूमि पाइन्छ भने भिराला पाखाहरूमा सुन्तला, अनार तथा नदीका आसपासका भू-भागमा धान, गहुँ, मकैको लागि उर्वर रहेको पाइन्छ ।

१.९ सांस्कृतिक विविधता

नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले वन संरक्षण र जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापनमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका छन् । कालीगण्डकी नदी तटीय जैविक मार्ग (Biological Corridor) का रूपमा पनि यो क्षेत्र रामपुर नगरपालिका सामाजिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिकोणले बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक र बहुसांस्कृतिक सुन्दर संगमस्थल

हो। यहाँ विशेष गरी मगर, ब्राह्मण, क्षेत्री, नेवार, दलित (विश्वकर्मा, परियार, मिजार) लगायतका विभिन्न जातजातिको सौहार्दपूर्ण र सहअस्तित्वपूर्ण बसोबास रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा मगर समुदायको बाहुल्यता रहेको छ भने ब्राह्मण तथा क्षेत्री समुदायको पनि उल्लेख्य उपस्थिति छ। यहाँ बोलिने भाषाहरूमा नेपाली भाषा मुख्य सम्पर्क भाषा भए तापनि स्थानीय तहमा मगर (ढुट) र नेवारी भाषा पनि बोलिन्छ। सांस्कृतिक रूपमा रामपुर परम्परागत लोकसांस्कृतिको भण्डार हो, जहाँ मगर समुदायको पहिचान बोकेका कौरा, सोरठी, घाटु, यानिमाया, र मारुनी नाचहरू विशेष लोकप्रिय छन्। त्यसैगरी, ब्राह्मण-क्षेत्री समुदायका रत्यौली, बालन, भजन-कीर्तन, तीजका गीत तथा नेवार समुदायका लाखे नाच र तायाः मचः जस्ता मौलिक नृत्य र पर्वहरूले यहाँको सांस्कृतिक झाँकीलाई धनी बनाएका छन्।

दशैं, तिहार, माघे सङ्क्रान्ति (मगर समुदायको प्रमुख पर्व 'माघे सक्रान्ती'), चैते दशैं, बुद्ध जयन्ती, तीज र फागुपूर्णिमा जस्ता चाडपर्वहरू यहाँ सबै समुदायले आपसी सद्भावका साथ मनाउने गर्दछन्। कालीगण्डकी सभ्यतासँग जोडिएको रामघाट, तालपोखरी र तातोपानी धाम जस्ता धार्मिक स्थलहरूले यहाँको सांस्कृतिक विविधतामा आध्यात्मिक एकता र धार्मिक सहिष्णुताको बलियो आधार प्रदान गरेका छन्। वन्यजन्तुको आवतजावत र जलचरहरूको प्राकृतिक बासस्थानका लागि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ।

१.१० प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

सि.नं.	ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू	अवस्थित ठाउँ (वडा / स्थान)
१	तालपोखरी (राममन्दिर तथा शिव मन्दिर परिसर)	वडा नं. ६
२	रामघाट (ऐतिहासिक धार्मिक स्नान घाट)	वडा नं. ५, रामघाट (कालीगण्डकी किनार)
३	सीताकुण्ड	वडा नं. ३
४	तातोपानी धाम	वडा नं. ६, तातोपानी
५	सिद्धबाबा मन्दिर	वडा नं. ८, सिद्धबाबा क्षेत्र
६	भुजेल पोखरी/भुजेल मन्दिर।	वडा नं. ६, भुजेल पोखरी
७	सानो अम्रई शिव मन्दिर तथा गढी क्षेत्र	वडा नं. ३, सानो अम्रई
८	रजधरा	वडा नं. ३
९	कालिका मन्दिर	वडा नं. ४

१.११ रामपुर नगरपालिका रहेका प्रमुख व्यापारिक केन्द्र सम्बन्धी विवरण

रामपुर नगरपालिका पूर्वी पाल्पाका साथै छिमेकी जिल्लाहरू स्याङ्जा, तनहुँ र नवलपुरको दक्षिणी-पश्चिमी भेगका बासिन्दाहरूका लागि समेत एक प्रमुख साझा व्यापारिक हब (Commercial Hub) का रूपमा स्थापित हुँदै गएको छ। विशेष गरी बेझाड बजार रामपुरको मुख्य मुटुका रूपमा रहेको छ, जहाँबाट थोक तथा खुद्रा व्यापार, बैंकिङ कारोबार र विभिन्न व्यावसायिक सेवाहरू सञ्चालन हुन्छन्। कालीगण्डकी कोरिडोरको विस्तारसँगै यहाँका सडक पहुँच भएका मुख्य-मुख्य चोक तथा चौताराहरूमा साना तथा मझौला व्यापारिक केन्द्रहरू द्रुत गतिमा विस्तार भइरहेका छन्।

सि. नं.	व्यापारिक केन्द्र / बजारको नाम	अवस्थित ठाउँ (वडा)	प्रमुख व्यापारिक गतिविधि तथा विशेषता
१	बेझाड बजार (मुख्य रामपुर बजार)	वडा नं. ५	रामपुर नगरपालिकाको मुख्य प्रशासनिक, आर्थिक तथा व्यापारिक केन्द्र; बैंक, वित्तीय संस्था, फेन्सी, खाद्यान्न, इलेक्ट्रोनिक्स तथा होटेल व्यवसायको हब।
२	किसानवारी बजार	वडा नं. ५	कृषि उपज खरिद-बिक्री, तरकारी तथा फलफूल मण्डी, र साना किराना तथा कपडा व्यवसायको केन्द्र।
३	विजयपुर बजार	वडा नं. ६	सडक सञ्जालसँग जोडिएको भित्री व्यापारिक केन्द्र; कृषि, पशुपालन सामग्री तथा दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको खरिद-बिक्री।
४	इस्लामपुर बजार	वडा नं. ४	ग्रामीण भेगका बासिन्दाहरूका लागि स्थानीय उपभोग्य सामग्री, निर्माण सामग्री र कृषि उपजको व्यापार हुने बजार।
५	गाडाकोट	वडा नं. १	कालीगण्डकी कोरिडोर सडक छेउमा विकसित हुँदै गएको व्यापारिक तथा सवारी साधन आवागमन र खाजा/होटेल व्यवसायको हब।
६	गेझा	वडा नं. १०	स्थानीय कृषि उपज, खसीबोका तथा दुग्ध उत्पादन संकलन एवं व्यापारिक कारोबार हुने स्थानीय बजार।

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका।

खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण

२.१ घरको मुख्य प्रयोग

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा मुख्य प्रयोग अनुसार देशभरका सम्पूर्ण घरहरूको विवरण संकलन गरिएको थियो। घरको मुख्य प्रयोगलाई विभिन्न १२ (बाह्र) प्रकारमा वर्गिकरण गरिएको छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकामा रहेका कुल १२ हजार २ सय ६५ वटा घरहरूमध्ये मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ७४.९८%, गोठ/धन्सार/मतान ६.८१%, खाली घर ६.५६%, व्यापार व्यवसाय ३.२८%, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) ०.७२%, उद्योग/कलकारखाना २.१७%, शैक्षिक ०.५९%, संस्थागत ०.२१%, होटल तथा लज ०.२१ %, सरकारी ०.३३%, स्वास्थ्यजन्य ०.२७% र बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.११ प्रतिशत रहेका छन्।

जुन समग्र नेपालमा मुख्य रूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ७१.७२%, गोठ धन्सार/मतान १०.१२ प्रतिशत, खाली घर ६.२६%, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) ५.९ %, व्यापार ३.१%, शैक्षिक १.१%, उद्योग/कलकारखाना र संस्थागत ०.४%, सरकारी ०.४%, होटल तथा लज ०.३%, स्वास्थ्यजन्य ०.२% र बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.०९% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१ मा दिइएको छ।

तालिका २.१: घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको प्रतिशत											
		आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शैक्षिक	स्वास्थ्य	उद्योग कलकारखाना	बैंक तथा वित्तीय संस्था	संस्थागत	होटेल तथा लज	गोठ तथा धन्सार/मतान	अन्य	खाली
नेपाल	७५५२०६६	७१.७२	३.०९	०.३७	१.१२	०.२०	०.४३	०.०९	०.४१	०.३२	१०.१२	५.८७	६.२६
लुम्बिनी	१२९२६७६	७४.९६	२.९४	०.३४	०.९९	०.१९	०.४१	०.०९	०.३४	०.२९	१०.२०	४.०४	५.२०
पाल्पा	८१८८१	६८.००	२.३०	०.४२	२.०३	०.२३	०.२७	०.१०	०.५७	०.३५	१४.४६	३.९४	७.३२
रामपुर	१२२६५	७४.९८	३.२८	०.३३	२.१७	०.२७	०.७२	०.११	०.५९	०.२१	६.८१	३.९७	६.५६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ घरको आयु

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा संकलित विवरण बमोजिम घर निर्माण भएको वर्ष अनुसार नतिजा सार्वजनिक भएकोमा घरको आयुलाई १२ बटा (० वर्ष, १ वर्ष, २ वर्ष, ३ वर्ष, ४ वर्ष, ५-९वर्ष, १०-१४ वर्ष, १५-१९ वर्ष, २०-२९ वर्ष, ३०-४९ वर्ष, ५०-९९ वर्ष र १०० वर्ष भन्दा माथि) मा वर्गिकरण गरिएको छ। जनगणना अनुसार रामपुरनगरपालिकामा रहेका कुल १२२६५ बटा घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी २०.२० प्रतिशत घर ५-९ वर्षका रहेका छन् भने सबैभन्दा कम १०० भन्दा बढी वर्षका ०.३३ प्रतिशत रहेका छन्। उक्त संख्या पाल्पा जिल्लामा क्रमशः १८.०० प्रतिशत (२०-२९ वर्ष) र ०.८९ (१०० वर्ष माथि) प्रतिशत रहेकोमा लुम्बिनीमा क्रमशः २०.११ (५-९ वर्ष) र ०.४८ प्रतिशत (१०० वर्ष माथि) छ भने नेपालमा भने क्रमशः २०.६६ (५-९ वर्ष) प्रतिशत र ०.५३ (१०० वर्ष माथि) प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२ मा राखिएको छ।

तालिका २.२: घरको आयु अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको आयु अनुसार प्रतिशत												नखुलेका
		० वर्ष	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-१४ वर्ष	१४-१९ वर्ष	२०-२९ वर्ष	३०-४९ वर्ष	५०-९९ वर्ष	१०० वर्षमाथि	
नेपाल	७५५२०६६	३.५४	५.६८	५.६९	६.५०	६.६३	२०.६६	१५.२९	९.६४	१२.४७	८.१२	२.९७	०.५३	२.३७
लुम्बिनी	१२९२६७६	३.८७	५.३१	४.९१	५.३६	४.७४	२०.११	१५.७५	१०.४१	१४.२३	९.३९	३.५१	०.४८	१.९३
पाल्पा	८१८८१	३.१६	३.८०	३.६४	४.०७	३.६२	१४.७७	११.८३	१०.३९	१८.००	१६.९१	७.७५	०.८९	१.१९
रामपुर	१२२६५	४.२८	३.९१	५.०८	४.८४	५.४०	२०.२०	१३.८४	१०.१२	१५.९१	११.०५	३.९१	०.३३	१.१५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३ घरको तला

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकामा रहेका कुल १२ हजार २ सय ६५ वटा घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी ३८.९६% घर एक तले रहेका छन् जुन पाल्पा जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश र नेपालमा क्रमशः ३८.१३%(दुई तले) ६३.१५%(एक तले) र ५९.८२%(एक तले) रहेका छन्। यस नगरपालिकामा दुई तले घर ३२.३४% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.३: घरको तला अनुसारको विवरण (प्रतिशतमा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको तला अनुसार प्रतिशत							
		१	२	३	४	५-७	८-९	१० भन्दा माथि	नखुले को
नेपाल	७५५२०६६	५९.८२	२८.७८	९.१७	१.३०	०.६४	०.०१	०.००	०.२८
लुम्बिनी	१२९२६७६	६३.१५	२८.२२	७.८७	०.३४	०.१५	०.००	०.००	०.२६
पाल्पा	८१८८१	३७.१३	३८.१३	२३.४८	०.८९	०.२८	०.००	०.००	०.०८
रामपुर	१२२६५	३८.९६	३२.३४	२७.४८	०.९९	०.२३	०.००	०.००	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४ आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुरनगरपालिकामा रहेको कुल ११,३६३ परिवार मध्ये मात्र ६.९६ प्रतिशत परिवारले आवासीय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान लिएको देखिन्छ। उक्त प्रतिशत पाल्पा जिल्लामा ५.०५%, लुम्बिनी प्रदेशमा ३.१६% र नेपालमा १०.२७% रहेको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिमा २.४ मा राखिएको छ।

तालिका २.४: आवासीय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	आवासीय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवारको प्रतिशत		
		लिएका	नलिएका	नखुलेको
नेपाल	६६६०८४१	१०.२७	८९.३३	०.४०
लुम्बिनी	११४१३४५	३.१६	९६.६८	०.१६
पाल्पा	६४९९१	५.०५	९४.७९	०.१६
रामपुर	११३६३	६.९६	९२.९६	०.०९

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.५ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकामा रहेका जम्मा ११,३६३ परिवार मध्ये ७५.५२% परिवारमा कम्तिमा १ जना सदस्यको बैंक खाता रहेको देखिन्छ। यसै गरी कुल ४०,८८३ जना जनसंख्या मध्ये ३१.५६% व्यक्तिको कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता रहेको देखिन्छ। यसैगरी कुल १८,४९७ पुरुष मध्ये २६.३२% र कुल २२,३८६ जना महिला मध्ये ३५.८९% को बैंक तथा वित्तीय संस्थामा कम्तिमा एउटा बैंक खाता रहेको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.५: बैंक तथा वित्तिय संस्थामा बैंकखाता सम्बन्धी विवरण (प्रतिशतमा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	जनसंख्या (संस्थागत बाहेक)			कम्तिमा एउटा खाता भएको परिवारको प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	२८९८५३६४	१४११८९९१	१४८६६३७३	६१.८९	२५.५६	२६.४२	२४.७४
लुम्बिनी	११४१३४५	५१२१९६३	२४५४३०५	२६६७६५८	६१.५२	२२.९४	२२.७१	२३.१५
पाल्पा	६४९९१	२४५०२७	११२७६१	१३२२६६	७३.११	३१.३५	२८.१४	३४.०८
रामपुर	११३६३	४०८८३	१८४९७	२२३८६	७५.५२	३१.५६	२६.३२	३५.८९

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.६ प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकामा रहेका कुल ११,३६३ परिवार संख्या मध्ये मात्र १,०९८ अर्थात ९.६६% परिवारमा कम्तिमा १ जना व्यक्तिले प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको देखिन्छ। उक्त प्रतिशत पाल्पा जिल्लामा १४.९२%, लुम्बिनीमा १२.१४% छ भने नेपालमा १२.५५% रहेको छ। यसैगरी उल्लेखित १,०९८ परिवारका १,३९७ जना जनसंख्या अर्थात ५.१३% ले उक्त तालिम लिएको देखिन्छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.६: प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम सम्बन्धी विवरण (प्रतिशतमा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	१८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	व्यावसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको परिवार तथा जनसंख्या			
			व्यावसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको व्यक्ति कम्तिमा १ जना भएको परिवार		जनसंख्या	
			संख्या	प्रतिशत	व्यावसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको जनसंख्या	प्रतिशत (१८ वर्ष र सो भन्दा माथिको)
नेपाल	६,६६०,८४१	१९,०७५,२२४	८३६,१२७	१२.५५	१,०८१,६४६	५.६७
लुम्बिनी	११४१३४५	३३०६४८८	१३८५४०	१२.१४	१८१५५०	५.४९
पाल्पा	६४९९१	१६७०९६	९६९४	१४.९२	१२९५३	७.७५
रामपुर	११३६३	२७२४६	१०९८	९.६६	१३९७	५.१३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.७ बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकामा रहेका जम्मा ११३६३ परिवार मध्ये २४.४२% परिवारले कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट ऋण लिएको देखिन्छ भने पाल्पा जिल्लामा २३.४४%, लुम्बिनी प्रदेशमा २६.९६% र नेपालमा हेर्दा २५.५९% रहेको छ। यसनगरपालिकामा रहेका कुल परिवार मध्ये ६६.३२% परिवारले कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट ऋण नलिएको देखिन्छ जुन जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश तथा नेपालको प्रतिशत भन्दा कम रहेको छ। यसको विस्तृत विवरण तालिका २.७ मा प्रस्तुत गरिएकोछ।

तालिका २.७: बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण

क्षेत्र	परिवार संख्या(संस्थागत बाहेक)	ऋण लिएका परिवारको प्रतिशत	
		लिएको	नलिएको
नेपाल	६,६६०,८४१	२५.५९	७४.४१
लुम्बिनी	११४१३४५	२६.९६	७३.०४
पाल्पा	६४९९१	२३.४४	७६.५६
रामपुर	११३६३	२४.४२	७५.५८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.८ घर वा आवासीय एकाइको स्वामित्व

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुरनगरपालिकामा परिवारले आवासीय रुपमा प्रयोग गरिरहेको घरको स्वामित्व हेर्दा कुल ११३६३ परिवार मध्ये ८४.१४% परिवारहरू आफ्नै स्वामित्वका आवासीय घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने १४.६६% परिवारहरू भाडामा लिइएको आवासीय एकाइमा बसिरहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा ०.४६% परिवारहरू संस्थागत एकाइमा अर्थात् तिनीहरू कुनै संस्थाले प्रयोग गर्न दिइएको आवासीय एकाइमा र ०.७४% परिवार अन्य प्रकारको स्वामित्वको एकाइमा बसोबास गरेको देखिन्छ।

यस नगरपालिकामा वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी वडा नं १ मा ९७.४५% परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम वडा नं ५ मा ६०.१५% परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ। भाडामा बसोबास

गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा बढी वडा नं ५ मा ३७.८८% छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा १.९८ % रहेको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.८ प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.८: घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत(%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व			
			आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
१	संख्या	७०७	६८९	१४	०	४
	%	१००.००	९७.४५	१.९८	०.००	०.५७
२	संख्या	४७८	४४७	२४	१	६
	%	१००.००	९३.५१	५.०२	०.२१	१.२६
३	संख्या	९९७	९२६	३७	३	३१
	%	१००.००	९२.८८	३.७१	०.३०	३.११
४	संख्या	१३५७	११९०	१४९	३	१५
	%	१००.००	८७.६९	१०.९८	०.२२	१.११
५	संख्या	२८८८	१७३७	१०९४	३५	२२
	%	१००.००	६०.१५	३७.८८	१.२१	०.७६
६	संख्या	११५२	१०१९	१३०	२	१
	%	१००.००	८८.४५	११.२८	०.१७	०.०९
७	संख्या	१०६४	९३१	१२९	४	०
	%	१००.००	८७.५०	१२.१२	०.३८	०.००
८	संख्या	९८७	९५८	२६	०	३
	%	१००.००	९७.०६	२.६३	०.००	०.३०
९	संख्या	५४०	५२२	१६	१	१
	%	१००.००	९६.६७	२.९६	०.१९	०.१९
१०	संख्या	११९३	११४२	४७	३	१
	%	१००.००	९५.७३	३.९४	०.२५	०.०८
जम्मा	संख्या	११३६३	९५६१	१६६६	५२	८४
	%	१००.००	८४.१४	१४.६६	०.४६	०.७४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९ घरको जग

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकामा परिवारले प्रयोग गरिरहेको आवासीय एकाइहरू मध्ये ४८.२६% कोजग माटो जडित ईटा ढुङ्गाबाट बनेको २७.४२% सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट बनेको, २३.५९% ढलान पिल्लर सहितको, ०.६८% को काठ बाँसको खाँबो गाडिएको र ०.०४% को अन्य प्रकारको बनोट रहेको देखिएको छ। यसको वडा अनुसार विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.९: घरको जग अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको जग				
			माटो जडित ईटा/ढुङ्गा	सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य
१	संख्या	७०७	५५२	७३	४४	३८	०
	%	१००.००	७८.०८	१०.३३	६.२२	५.३७	०.००
२	संख्या	४७८	३६५	५२	४८	१३	०
	%	१००.००	७६.३६	१०.८८	१०.०४	२.७२	०.००
३	संख्या	९९७	७३७	८७	१६४	९	०
	%	१००.००	७३.९२	८.७३	१६.४५	०.९०	०.००
४	संख्या	१३५७	४७१	७२२	१६३	१	०
	%	१००.००	३४.७१	५३.२१	१२.०१	०.०७	०.००
५	संख्या	२८८८	४०२	८९५	१५८३	३	५
	%	१००.००	१३.९२	३०.९९	५४.८१	०.१०	०.१७
६	संख्या	११५२	५४१	४७२	१३८	१	०
	%	१००.००	४६.९६	४०.९७	११.९८	०.०९	०.००
७	संख्या	१०६४	४८३	३१०	२७१	०	०
	%	१००.००	४५.३९	२९.१४	२५.४७	०.००	०.००
८	संख्या	९८७	६९५	१८५	१०४	३	०
	%	१००.००	७०.४२	१८.७४	१०.५४	०.३०	०.००
९	संख्या	५४०	४६७	२५	४५	३	०
	%	१००.००	८६.४८	४.६३	८.३३	०.५६	०.००
१०	संख्या	११९३	७७१	२९५	१२१	६	०
	%	१००.००	६४.६३	२४.७३	१०.१४	०.५०	०.००
जम्मा	संख्या	११३६३	५४८४	३११६	२६८१	७७	५
	%	१००.००	४८.२६	२७.४२	२३.५९	०.६८	०.०४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१० घरको बाहिरी गारो

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरको बाहिरी गारो मध्ये ५२.४७% को सिमेन्ट जडित ईटा/दुङ्गाबाट, ४६.६४% को माटो जडित ईटा दुङ्गाबाट, ०.२६% को काठ/फल्याकबाट, ०.१७% को बाँसजन्य सामग्रीबाट, ०.३६% प्रतिशत काँचो इट्टा, ०.०४% जस्ता/टिन, ०.०३% को प्रि फ्यावर बाँकी ०.०४% अन्य सामग्रीबाट बनेको देखिएको छ।

वडा अनुसार हेर्दा सबै भन्दा बढी वडा नं ५ मा ८६.११ % परिवारको घरको गारो सिमेन्ट जडित इट्टा दुंगाबाट बनेको छ। वडागत रूपमा घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत तलको तालिका २.१० मा दिइएको छ।

तालिका २.१०: घरको बाहिरी गारो अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारो							
			माटो जडित इट्टा	सिमेन्ट जडित इट्टा	काठ/ फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो इट्टा	जस्ता/ टिन	प्रिफ्याब	अन्य
१	संख्या	७०७	५७२	१२९	३	३	०	०	०	०
	%	१००.००	८०.९१	१८.२५	०.४२	०.४२	०.००	०.००	०.००	०.००
२	संख्या	४७८	३७५	९८	४	१	०	०	०	०
	%	१००.००	७८.४५	२०.५०	०.८४	०.२१	०.००	०.००	०.००	०.००
३	संख्या	९९७	७१८	२७१	५	३	०	०	०	०
	%	१००.००	७२.०२	२७.१८	०.५०	०.३०	०.००	०.००	०.००	०.००
४	संख्या	१३५७	४५४	८८६	५	२	१०	०	०	०
	%	१००.००	३३.४६	६५.२९	०.३७	०.१५	०.७४	०.००	०.००	०.००
५	संख्या	२८८८	३८७	२४८७	३	०	१	४	२	४
	%	१००.००	१३.४०	८६.११	०.१०	०.००	०.०३	०.१४	०.०७	०.१४
६	संख्या	११५२	५००	६१६	४	२	२९	०	१	०
	%	१००.००	४३.४०	५३.४७	०.३५	०.१७	२.५२	०.००	०.०९	०.००
७	संख्या	१०६४	४४१	६२१	२	०	०	०	०	०
	%	१००.००	४१.४५	५८.३६	०.१९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारो							
			माटो जडित इट्टा	सिमेन्ट जडित इट्टा	काठ/ फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो इट्टा	जस्ता/ टिन	प्रिफ्याब	अन्य
८	संख्या	९८७	६६१	३१८	१	६	१	०	०	०
	%	१००.००	६६.९७	३२.२२	०.१०	०.६१	०.१०	०.००	०.००	०.००
९	संख्या	५४०	४५६	८२	१	०	०	१	०	०
	%	१००.००	८४.४४	१५.१९	०.१९	०.००	०.००	०.१९	०.००	०.००
१०	संख्या	११९३	७३६	४५४	१	२	०	०	०	०
	%	१००.००	६१.६९	३८.०६	०.०८	०.१७	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	संख्या	११३६३	५३००	५९६२	२९	१९	४१	५	३	४
	%	१००.००	४६.६४	५२.४७	०.२६	०.१७	०.३६	०.०४	०.०३	०.०४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.११ घरको छानो

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग भएका घरको छानोको आधारमा नगरपालिकामा सबैभन्दा बढि ५५.२०% जस्ता/टिन/च्यादरबाट बनेको देखिन्छ भने ४२.७०% सिमेन्ट/ ढलानका छानो रहेका छन। यसरी नै ०.५८% खर/ पराल/छवालीका छानो भएका छन। वडागत रुपमा हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा बढि ९०.२४% घरहरू जस्ता/टिन/च्यादरबाट बनेका रहेछन। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. २.११ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.११: घरको छानो अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको छानो							
			जस्ता/टिन /च्यादर	सिमेन्ट/ ढलान	खर/ पराल/ छवाली	टायल/ खपडा/ झिंगटी	ढुंगा/स्लेट	काठ/ फल्याक	माटो	अन्य
१	संख्या	७०७	६३८	५६	१३	०	०	०	०	०
	%	१००.००	९०.२४	७.९२	१.८४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२	संख्या	४७८	३९८	७२	५	२	१	०	०	०
	%	१००.००	८३.२६	१५.०६	१.०५	०.४२	०.२१	०.००	०.००	०.००
३	संख्या	९९७	७३५	२३९	१२	३	७	१	०	०
	%	१००.००	७३.७२	२३.९७	१.२०	०.३०	०.७०	०.१०	०.००	०.००
४	संख्या	१३५७	६२३	६७८	२	२	५१	०	०	१
	%	१००.००	४५.९१	४९.९६	०.१५	०.१५	३.७६	०.००	०.००	०.०७
५	संख्या	२८८८	६०६	२२३९	४	५	३४	०	०	०
	%	१००.००	२०.९८	७७.५३	०.१४	०.१७	१.१८	०.००	०.००	०.००
६	संख्या	११५२	६१५	५२७	०	१	९	०	०	०
	%	१००.००	५३.३९	४५.७५	०.००	०.०९	०.७८	०.००	०.००	०.००
७	संख्या	१०६४	५५८	४८३	७	०	१६	०	०	०
	%	१००.००	५२.४४	४५.३९	०.६६	०.००	१.५०	०.००	०.००	०.००

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको छानो							
			जस्ता/टिन /च्यादर	सिमेन्ट/ ढलान	खर/ पराल/ छवाली	टायल/ खपडा/ झिंगटी	ढुंगा/स्लेट	काठ/ फल्याक	माटो	अन्य
८	संख्या	९८७	७३७	२३२	११	०	६	१	०	०
	%	१००.००	७४.६७	२३.५१	१.११	०.००	०.६१	०.१०	०.००	०.००
९	संख्या	५४०	४७३	५८	७	०	२	०	०	०
	%	१००.००	८७.५९	१०.७४	१.३०	०.००	०.३७	०.००	०.००	०.००
१०	संख्या	११९३	८९२	२६८	५	२	२६	०	०	०
	%	१००.००	७४.७७	२२.४६	०.४२	०.१७	२.१८	०.००	०.००	०.००
जम्मा	संख्या	११३६३	६२७५	४८५२	६६	१५	१५२	२	०	१
	%	१००.००	५५.२२	४२.७०	०.५८	०.१३	१.३४	०.०२	०.००	०.०१

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१२ घरको भुईँ

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरेका घरको भुईँको आधारमा विवरण राखिएको छ। यस नगरपालिकामा सबैभन्दा बढि ४७.९५% घरको भुईँ सिमेन्ट/ढलानको भएको देखिन्छ भने, ४४.६९% घरको भुईँ माटोको भएको, ५.३१% घरको भुईँ काठको फल्याक/ बाँसको, ०.९७% सेरामिक टायल, ०.६१% इट्टा वा ढुङ्गाको, र बाँकी ०.४८% घरहरू अन्य सामग्रीको प्रयोग गरेको पाइन्छ। नगरपालिकामा वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ९ मा सबैभन्दा बढि ८४.४४% घरहरू माटोको भुईँ रहेछन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१२ मा देखाइएको छ।

तालिका २.१२: घरको भुईँ अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको भुईँ					
			माटो	काठको फल्याक/बाँस	इट्टा/ ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
१	संख्या	७०७	५७०	१३	४	०	११७	३
	%	१००.००	८०.६२	१.८४	०.५७	०.००	१६.५५	०.४२
२	संख्या	४७८	३२४	४४	०	२	१०७	१
	%	१००.००	६७.७८	९.२१	०.००	०.४२	२२.३८	०.२१
३	संख्या	९९७	६२१	७६	४	११	२८५	०
	%	१००.००	६२.२९	७.६२	०.४०	१.१०	२८.५९	०.००
४	संख्या	१३५७	४४४	११४	१२	२२	७५२	१३
	%	१००.००	३२.७२	८.४०	०.८८	१.६२	५५.४२	०.९६
५	संख्या	२८८८	३८२	६३	२८	६०	२३३८	१७
	%	१००.००	१३.२३	२.१८	०.९७	२.०८	८०.९६	०.५९
६	संख्या	११५२	५०३	४५	२	१	५९९	२
	%	१००.००	४३.६६	३.९१	०.१७	०.०९	५२.००	०.१७
७	संख्या	१०६४	४०१	१२२	४	७	५२३	७
	%	१००.००	३७.६९	११.४७	०.३८	०.६६	४९.१५	०.६६
८	संख्या	९८७	६४८	३०	५	३	२९२	९
	%	१००.००	६५.६५	३.०४	०.५१	०.३०	२९.५८	०.९१

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	घरको भुईँ					
			माटो	काठको फल्याक/बाँस	इट्टा/ ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
९	संख्या	५४०	४५६	६	५	०	७३	०
	%	१००.००	८४.४४	१.११	०.९३	०.००	१३.५२	०.००
१०	संख्या	११९३	७२९	९०	५	४	३६३	२
	%	१००.००	६१.११	७.५४	०.४२	०.३४	३०.४३	०.१७
जम्मा	संख्या	११३६३	५०७८	६०३	६९	११०	५४४९	५४
	%	१००.००	४४.६९	५.३१	०.६१	०.९७	४७.९५	०.४८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१३ परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ४५.०५% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३८.११%, मूल धाराबाट ४.७७%, ट्युबवेल हाते पम्पबाट १०.२३%, खुला इनार/कुवाबाट ४.४४%, ढाकिएको इनार/कुवाबाट ३.७१%, नदि/खोलाबाट ०.२८%, जार बोतलबाट ०.०२%, र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने ०.०६% परिवार रहेका छन्।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढि ८३.०५% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। वडा अनुसार परिवारमा पिउने पानीको मुख्य स्रोतको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१३ देखाइएको छ।

तालिका २.१३: पिउने पानीको मुख्य स्रोतको आधारमा परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घर परिसर भित्र)	धारा/पाइप (घर परिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हातेपम्प	ढाकिएको इनार/ कुवा	खुला इनार/कुवा	मुलधारा	नदी/ खोला	जार/ बोटल	अन्य
१	संख्या	७०७	२८९	३६२	३	२	१६	३५	०	०	०
	%	१००.००	४०.८८	५१.२०	०.४२	०.२८	२.२६	४.९५	०.००	०.००	०.००
२	संख्या	४७८	३९७	५९	३	३	८	८	०	०	०
	%	१००.००	८३.०५	१२.३४	०.६३	०.६३	१.६७	१.६७	०.००	०.००	०.००
३	संख्या	९९७	२४५	६२८	५	६	५४	५५	०	०	४
	%	१००.००	२४.५७	६२.९९	०.५०	०.६०	५.४२	५.५२	०.००	०.००	०.४०
४	संख्या	१३५७	५७९	३५५	१०९	१७४	१०५	३४	१	०	०
	%	१००.००	४२.६७	२६.१६	८.०३	१२.८२	७.७४	२.५१	०.०७	०.००	०.००
५	संख्या	२८८८	१४७३	७६३	२७४	२१३	१२०	२९	१३	२	१
	%	१००.००	५१.००	२६.४२	९.४९	७.३८	४.१६	१.००	०.४५	०.०७	०.०३
६	संख्या	११५२	८२४	२३१	३	९	५८	२७	०	०	०
	%	१००.००	७१.५३	२०.०५	०.२६	०.७८	५.०३	२.३४	०.००	०.००	०.००
७	संख्या	१०६४	५००	४०१	४	५	१११	२९	१४	०	०
	%	१००.००	४६.९९	३७.६९	०.३८	०.४७	१०.४३	२.७३	१.३२	०.००	०.००

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घर परिसर भित्र)	धारा/पाइप (घर परिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हातेपम्प	ढाकिएको इनार/ कुवा	खुला इनार/कुवा	मुलधारा	नदी/ खोला	जार/ बोतल	अन्य
८	संख्या	९८७	१७०	५४१	०	९	६	२६१	०	०	०
	%	१००.००	१७.२२	५४.८१	०.००	०.९१	०.६१	२६.४४	०.००	०.००	०.००
९	संख्या	५४०	३९४	९४	०	०	५	४३	४	०	०
	%	१००.००	७२.९६	१७.४१	०.००	०.००	०.९३	७.९६	०.७४	०.००	०.००
१०	संख्या	११९३	२४८	८९७	३	१	२१	२१	०	०	२
	%	१००.००	२०.७९	७५.१९	०.२५	०.०८	१.७६	१.७६	०.००	०.००	०.१७
जम्मा	संख्या	११३६३	५११९	४३३१	४०४	४२२	५०४	५४२	३२	२	७
	%	१००.००	४५.०५	३८.११	३.५६	३.७१	४.४४	४.७७	०.२८	०.०२	०.०६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१४ परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्राप्त नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन मध्ये सबैभन्दा बढि एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने ५४.६२% रहेका छन्। खाना पकाउन अक्सर काठ/ दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार ४३.३८% रहेका छन् भने बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १.४६% र बिजुलीबाट खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गर्ने परिवार ०.२८%, रहेका छन्। खाना पकाउन अक्सर प्रयोग मट्टीतेल ०.१७% र अन्य प्रयोग गर्नेमा ०.०२% रहेको देखिन्छ।

वडागत रूपमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन सबैभन्दा बढि एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ५ मा ९१.३४% र सबैभन्दा कम एल.पि. ग्याँस खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने परिवार वडा नं. ९ मा १२.०४% रहेका छन्। यसै गरी खाना पकाउन अक्सर काठ दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढि वडा नं. ९ मा ८५.३७% र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ९.९७% रहेका छन्। खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिएको इन्धन अनुसारको परिवारको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१४ देखाइएको छ।

तालिका २.१४: परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनको आधारमा परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायोग्यास	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	७०७	५९७	१०५	०	०	३	२	०
	%	१००.००	८४.४४	१४.८५	०.००	०.००	०.४२	०.२८	०.००
२	संख्या	४७८	३२१	१४३	१	०	१०	३	०
	%	१००.००	६७.१५	२९.९२	०.२१	०.००	२.०९	०.६३	०.००
३	संख्या	९९७	५६८	३६८	६	०	५३	२	०
	%	१००.००	५६.९७	३६.९१	०.६०	०.००	५.३२	०.२०	०.००
४	संख्या	१३५७	५४१	७७६	१३	७	१६	४	०
	%	१००.००	३९.८७	५७.१८	०.९६	०.५२	१.१८	०.२९	०.००
५	संख्या	२८८८	२८८	२५८०	८	२	८	२	०
	%	१००.००	९.९७	८९.३४	०.२८	०.०७	०.२८	०.०७	०.००
६	संख्या	११५२	३३५	७९१	२	०	२४	०	०
	%	१००.००	२९.०८	६८.६६	०.१७	०.००	२.०८	०.००	०.००
७	संख्या	१०६४	३६७	६६४	२	०	२८	२	१
	%	१००.००	३४.४९	६२.४१	०.१९	०.००	२.६३	०.१९	०.०९
८	संख्या	९८७	५२८	४४५	०	०	१०	४	०
	%	१००.००	५३.५०	४५.०९	०.००	०.००	१.०१	०.४१	०.००

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायोग्यास	मट्टितेल	अन्य
९	संख्या	५४०	४६१	६५	०	०	१३	०	१
	%	१००.००	८५.३७	१२.०४	०.००	०.००	२.४१	०.००	०.१९
१०	संख्या	११९३	९२३	२६९	०	०	१	०	०
	%	१००.००	७७.३७	२२.५५	०.००	०.००	०.०८	०.००	०.००
जम्मा	संख्या	११३६३	४९२९	६२०६	३२	९	१६६	१९	२
	%	१००.००	४३.३८	५४.६२	०.२८	०.०८	१.४६	०.१७	०.०२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१५ परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये सबैजसो घरपरिवारहरूले ९२.०८% आफु बसोबास गरेको घरमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुलीको प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर बिजुली बाहेक सोलार/सौर्य उर्जा ७.४८%, मट्टितेल को प्रयोग ०.२१%, बायोग्यासको प्रयोग ०.०५% र अन्य को प्रयोग ०.१८% भएको देखिन्छ तर परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर बायोग्यासको प्रयोग भएको देखिएन।

वडागत रुपमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुलीको प्रयोग गर्ने सबैभन्दा बढि वडा नं. १० मा ९८.९१% रहेका छन्। वडा अनुसार बत्ती बाल्न प्रयोग गरिएको स्रोत अनुसारको परिवारको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१५ देखाइएको छ।

तालिका २.१५: परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोतको आधारमा परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्य उर्जा	मट्टितेल	बायोग्यास	अन्य
१	संख्या	७०७	६६७	३४	३	०	३
	%	१००.००	९४.३४	४.८१	०.४२	०.००	०.४२
२	संख्या	४७८	४००	७८	०	०	०
	%	१००.००	८३.६८	१६.३२	०.००	०.००	०.००
३	संख्या	९९७	८९४	१००	०	१	२
	%	१००.००	८९.६७	१०.०३	०.००	०.१०	०.२०
४	संख्या	१३५७	११२४	२२२	७	२	२
	%	१००.००	८२.८३	१६.३६	०.५२	०.१५	०.१५
५	संख्या	२८८८	२८०१	८३	३	०	१
	%	१००.००	९६.९९	२.८७	०.१०	०.००	०.०३
६	संख्या	११५२	१०७०	७८	२	०	२
	%	१००.००	९२.८८	६.७७	०.१७	०.००	०.१७
७	संख्या	१०६४	८९८	१५७	२	२	५
	%	१००.००	८४.४०	१४.७६	०.१९	०.१९	०.४७
८	संख्या	९८७	८९५	८५	३	१	३
	%	१००.००	९०.६८	८.६१	०.३०	०.१०	०.३०
९	संख्या	५४०	५३४	२	२	०	२

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्य उर्जा	मट्टितेल	बायोग्यास	अन्य
	%	१००.००	९८.८९	०.३७	०.३७	०.००	०.३७
१०	संख्या	११९३	११८०	११	२	०	०
	%	१००.००	९८.९१	०.९२	०.१७	०.००	०.००
जम्मा	संख्या	११३६३	१०४६३	८५०	२४	६	२०
	%	१००.००	९२.०८	७.४८	०.२१	०.०५	०.१८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा रहेका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये अधिकांश ९९.१०% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालय प्रयोग गरेका देखिन्छ भने मात्र ०.९०% परिवारहरूसँग अझै पनि शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ। कुल परिवार मध्ये ७४.२९% परिवारले फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक) शौचालय प्रयोग गरेको र ६.१९% ले फलस भएको (सार्वजनिक ढल) शौचालय प्रयोग गरेका देखिन्छ। साधारण शौचालयको प्रयोग गर्ने परिवार १८.३८% छन् भने ०.२४% परिवारले सार्वजनिक शौचालयको प्रयोग गरेका छन्।

वडागत रूपमा शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार संख्या र तिनको प्रतिशत तलको तालिका २.१६ मा विस्तृत रूपमा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका २.१६: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	७०७	२५	६३१	४०	१	१०
	%	१००.००	३.५४	८९.२५	५.६६	०.१४	१.४१
२	संख्या	४७८	७	२७५	१९०	०	६
	%	१००.००	१.४६	५७.५३	३९.७५	०.००	१.२६
३	संख्या	९९७	५४	४७४	४२३	१२	३४
	%	१००.००	५.४२	४७.५४	४२.४३	१.२०	३.४१

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्यांक)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
४	संख्या	१३५७	१४१	९११	२९२	२	११
	%	१००.००	१०.३९	६७.१३	२१.५२	०.१५	०.८१
५	संख्या	२८८८	१२८	२४५२	२९७	५	६
	%	१००.००	४.४३	८४.९०	१०.२८	०.१७	०.२१
६	संख्या	११५२	७९	७४४	३१६	२	११
	%	१००.००	६.८६	६४.५८	२७.४३	०.१७	०.९५
७	संख्या	१०६४	१७३	७५१	१३२	०	८
	%	१००.००	१६.२६	७०.५८	१२.४१	०.००	०.७५
८	संख्या	९८७	७	७३४	२३४	१	११
	%	१००.००	०.७१	७४.३७	२३.७१	०.१०	१.११
९	संख्या	५४०	५६	४४०	३६	४	४
	%	१००.००	१०.३७	८१.४८	६.६७	०.७४	०.७४
१०	संख्या	११९३	३३	१०३०	१२९	०	१
	%	१००.००	२.७७	८६.३४	१०.८१	०.००	०.०८
जम्मा	संख्या	११३६३	७०३	८४४२	२०८९	२७	१०२
	%	१००.००	६.१९	७४.२९	१८.३८	०.२४	०.९०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१७ परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुविधाहरू

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा हरेक परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरूका विवरण लिइएको थियो। जस अनुसार यस नगरपालिकामा रहेका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये उल्लेखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको २६४(२.३%) परिवार पाइयो ९७.७% परिवारमा कम्तिमा एक साधन/सुविधा उपलब्ध भए पाइएको छ। नगरपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ७९.४% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ८३.५% परिवार देखिएको छ भने जनगणनाको नतिजा अनुसार साधन/सुविधाहरू मध्ये सबैभन्दा धेरै परिवारसँग उपलब्ध भएको स्मार्ट मोबाइल फोन ८३.५% परिवारमा देखिन्छ।

नगरपालिकाको परिवारमा भएको घरायसी सुविधाका साधनहरूको उपलब्धताको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २.१७: घरायसी साधन/सुविधा अनुसार परिवार संख्या र प्रतिशत

वडा नं.	संख्या र प्रतिशत (%)	जम्मा परिवार संख्या	कुनै सुविधा नभएको परिवार संख्या	कमिमा एक सुविधा	घरायसी सुविधाका साधनहरू													
					रेडियो	टेलिभिजन	टेलिफोन	ल्याण्डलाइन फोन (साधारण)	मोबाइल फोन	स्मार्ट फोन	कम्प्युटर/ल्यापटप	इन्टरनेट सुविधा	कार/जीप/भ्यान	मोटरसाइकल / स्कुटर	साइकल	विद्युतीय पंखा	रेफ्रिजरेटर	वाशिङ मेसिन
१	संख्या	७०७	३१	६७६	५१०	२३५	५	५८८	५२८	३१	३५०	९	१२७	१४	१३१	४४	०	०
	%	१००.०	४.४	९५.६	७२.१	३३.२	०.७	८३.२	७४.७	४.४	४९.५	१.३	१८.०	२.०	१८.५	६.२	०.०	०.०
२	संख्या	४७८	५	४७३	४२७	३४८	२२२	४४५	४३७	२१४	३४२	१३१	१०२	७६	२००	७३	४	४
	%	१००.०	१.०	९९.०	८९.३	७२.८	४६.४	९३.१	९१.४	४४.८	७१.५	२७.४	२१.३	१५.९	४१.८	१५.३	०.८	०.८
३	संख्या	९९७	३७	९६०	६९४	५९७	२०७	८४३	७७९	२३७	५४४	१६८	२८४	१५६	५१६	२३८	०	२
	%	१००.०	३.७	९६.३	६९.६	५९.९	२०.८	८४.६	७८.१	२३.८	५४.६	१६.९	२८.५	१५.६	५१.८	२३.९	०.०	०.२
४	संख्या	१३५७	३४	१३२३	१२२८	७०३	४१	१२७७	१२६५	३५६	१०३३	१६०	१६८	१३५	२६७	१९०	६	४
	%	१००.०	२.५	९७.५	९०.५	५१.८	३.०	९४.१	९३.२	२६.२	७६.१	११.८	१२.४	९.९	१९.७	१४.०	०.४	०.३
५	संख्या	२८८८	४७	२८४१	२०४५	१६८९	१२५	२०५५	२५९२	६८०	२४३२	८३	११९०	४३९	२४५१	१४७०	१०७	१३
	%	१००.०	१.६	९८.४	७०.८	५८.५	४.३	७१.२	८९.८	२३.५	८४.२	२.९	४१.२	१५.२	८४.९	५०.९	३.७	०.५
६	संख्या	११५२	२३	११२९	८३३	५८६	३१	७८८	८५९	१७७	६२८	६३	३२२	१६१	८२८	४४१	१०	५
	%	१००.०	२.०	९८.०	७२.३	५०.९	२.७	६८.४	७४.६	१५.४	५४.५	५.५	२८.०	१४.०	७१.९	३८.३	०.९	०.४
७	संख्या	१०६४	१६	१०४८	६३८	५६९	२१	७९८	८७६	३२२	५२४	१०२	२६१	९३	५२२	२८०	१२	३
	%	१००.०	१.५	९८.५	६०.०	५३.५	२.०	७५.०	८२.३	३०.३	४९.२	९.६	२४.५	८.७	४९.१	२६.३	१.१	०.३
८	संख्या	९८७	१७	९७०	५८५	६३०	७	८६२	७९३	७४	३७४	१२	२५९	४८	७००	३१४	१	२
	%	१००.०	१.७	९८.३	५९.३	६३.८	०.७	८७.३	८०.३	७.५	३७.९	१.२	२६.२	४.९	७०.९	३१.८	०.१	०.२
९	संख्या	५४०	२६	५१४	३५०	३२७	६	४२०	४२९	१६	३११	०	२६	४	६	१७	०	०
	%	१००.०	४.८	९५.२	६४.८	६०.६	१.१	७७.८	७९.४	३.०	५७.६	०.०	४.८	०.७	१.१	३.१	०.०	०.०
१०	संख्या	११९३	२८	११६५	८०५	७६६	३	९४६	९२५	४६	३१७	११	२११	६७	७७४	२८४	३	२
	%	१००.०	२.३	९७.७	६७.५	६४.२	०.३	७९.३	७७.५	३.९	२६.६	०.९	१७.७	५.६	६४.९	२३.८	०.३	०.२
जम्मा	संख्या	११३६३	२६४	११०९९	८११५	६४५०	६६८	९०२२	९४८३	२१५३	६८५५	७३९	२९५०	११९३	६३९५	३३५१	१४३	३५
	%	१००.०	२.३	९७.७	७१.४	५६.८	५.९	७९.४	८३.५	१८.९	६०.३	६.५	२६.०	१०.५	५६.३	२९.५	१.३	०.३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१८ नगरपालिकामा कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा कुल ११३६३ परिवार मध्ये कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नगरेका र एक जना पनि तलबी कामदार नराखेका कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गरेका परिवार ४२३ (३.७२%) रहेका छन्। यस्ता साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने कुल परिवार मध्ये व्यापार/व्यवसाय ६१.२३%, घरेलु उद्योग १५.८४%, सेवा १३.४८%, यातायात ३.७८%, र अन्य ५.६७% व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवार छन्। उल्लेखित साना घरेलु व्यवसाय मध्ये मुख्य रूपमा पुरुषले सञ्चालन गरेका ३९.४८% र महिलाले सञ्चालन गरेका ६०.५२% रहेका छन्। साना घरेलु व्यवसाय अनुसारको विवरण तलको तालिका २.१८ र २.१९ मा दिइएको छ।

तालिका २.१८: नगरपालिकामा साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवार संख्या र प्रतिशत

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा परिवार	११३६३	१००.००
साना घरेलु व्यवसाय नभएका परिवार संख्या	१०९३१	९६.२०
साना घरेलु व्यवसाय भएका परिवार संख्या	४२३	३.७२
उल्लेख नभएको	९	०.०८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१९: नगरपालिकामा साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने पुरुष र महिलाको संख्या र प्रतिशत

साना घरेलु व्यवसाय	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
घरेलु उद्योग	६७	१५.८४	३३	७.८०	३४	८.०४
व्यापार/व्यवसाय	२५९	६१.२३	१०३	२४.३५	१५६	३६.८८
यातायात	१६	३.७८	८	१.८९	८	१.८९
सेवा	५७	१३.४८	१४	३.३१	४३	१०.१७
अन्य	२४	५.६७	९	२.१३	१५	३.५५
जम्मा	४२३	१००.००	१६७	३९.४८	२५६	६०.५२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१९ परिवारमा अनुपस्थित (विदेश गएका) व्यक्ति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा रहेका कुल ११,३६३ परिवार मध्येमा ४६५४ (४०.९६%) परिवारमा अनुपस्थित भई कम्तिमा एक जना सदस्य अक्सर विदेशमा बसोबास गरेका देखिन्छ जुन पाल्पा जिल्लामा कुल परिवार ६४,९९१ मध्येमा २२,९५५ (३५.३२%) परिवारमा अनुपस्थित भई कम्तिमा एक जना सदस्य अक्सर विदेशमा बसोबास देखिन्छ। त्यस्तै लुम्बिनी प्रदेशमा कुल परिवार १,१४१,३४५ मध्येमा ३,०८,०७३ (२६.९९%) परिवारमा अनुपस्थित भई कम्तिमा एक जना सदस्य अक्सर विदेशमा बसोबास देखिन्छ। नगरपालिकाका अनुपस्थित विदेश रहेका जनसंख्या ५,८५४ जना मध्ये ५,४७४ (९३.५१%) पुरुष र ३८० (६.४९%) महिला रहेका देखिन्छ भने जिल्लामा हेर्दा ३०,६९८ जना मध्ये २७,७८६ (९०.५१%) पुरुष र २,९१२ (९.४९%) महिला देखिन्छ र लुम्बिनीमा ४,२०,९०६ जना मध्ये ३,६७,६७० (८७.३५%) पुरुष र ५३,२३६ (१२.६५%) महिला देखिन्छ।

तालिका २.२०: परिवारमा अनुपस्थित विदेश

क्षेत्र	जम्मा परिवार	कम्तिमा एक जना विदेश अनुपस्थित भएको परिवार	अनुपस्थित विदेश संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
लुम्बिनी	११४१३४५	३०८०७३	४२०९०६	३६७६७०	५३२३६
प्रतिशत	१००.००	२६.९९	८.२२	८७.३५	१२.६५
पाल्पा	६४९९१	२२९५५	३०६९८	२७७८६	२९१२
प्रतिशत	१००	३५.३२	१००	९०.५१	९.४९
रामपुर	११३६३	४६५४	५८५४	५४७४	३८०
प्रतिशत	१००	४०.९६	१००	९३.५१	६.४९

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२० परिवारमा अनुपस्थित (विदेश रहेका) व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारबाट अनुपस्थित (विदेश) रहेका कुल ५८५४व्यक्तिहरू मध्ये सबैभन्दा बढि २०७८ जना (३५.५%) २०-२४ वर्षको उमेरमा विदेश गएको देखिएको छ। त्यस्तै दोस्रो, तेस्रो र चौथोमा क्रमशः २५-२९

वर्ष (१८.१%), १५-१९ वर्ष (१७.१%) र ३०-३४ वर्ष (९.२%) मा विदेश गएको देखिन्छ। विदेश जाँदाको उमेर अनुसारको प्रवृत्ति महिला र पुरुषमा समान समान जस्तो देखिन्छ। विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२१ मा दिइएको छ।

तालिका नं. २.२१: परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिहरूको विदेश जाँदाको उमेर तथा लिङ्ग अनुसारको संख्या र प्रतिशत विवरण

लिङ्ग	जम्मा	विदेश जाँदाको उमेर समूह														उल्लेख नभएका
		००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५+	
जम्मा	५८५४	७७	४१	१९७	१००१	२०७८	१०५८	५४१	२८८	१६१	८१	२३	७	७	८	२८६
%	१००.०	१.३	०.७	३.४	१७.१	३५.५	१८.१	९.२	४.९	२.८	१.४	०.४	०.१	०.१	०.१	४.९
पुरुष	५४७४	५५	२५	१८२	९५३	१९६७	९९५	५०८	२७५	१५०	७६	२०	६	३	६	२५३
%	१००.०	१.०	०.५	३.३	१७.४	३५.९	१८.२	९.३	५.०	२.७	१.४	०.४	०.१	०.१	०.१	४.६
महिला	३८०	२२	१६	१५	४८	१११	६३	३३	१३	११	५	३	१	४	२	३३
%	१००.०	५.८	४.२	३.९	१२.६	२९.२	१६.६	८.७	३.४	२.९	१.३	०.८	०.३	१.१	०.५	८.७

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२१ अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारबाट अनुपस्थित (विदेश) रहेका कुल ५८५४ व्यक्तिहरू मध्ये सबैभन्दा बढि २९३५ जना (५०.१%) मध्यपूर्व देशमा गएको देखिन्छ। त्यसपछि दोश्रो, तेस्रो र चौथोमा क्रमशः भारत देशमा २,०६८ जना (३५.३०%), आसियान देशमा ३०४ जना (५.२%) र अन्य एसियाली देशमा २१६ जना (३.७%) व्यक्तिहरू गएको देखिन्छ। पुरुषमा सबैभन्दा धेरै मध्यपूर्व देशमा ५२.६% गएको र महिलामा सबैभन्दा धेरै भारत देशमा ४८.७% गएको देखिएको छ। विदेश जाँदाको उमेर समूह अनुसारको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२२ मा दिइएको छ।

तालिका नं. २.२२: अक्सर विदेश बसोबास गर्ने व्यक्तिको देश अनुसारको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	भारत	सार्क	आसियान	मध्यपूर्व	अन्य एसियाली	युरोपियन नियन	अन्य युरोपेली देश	उत्तर अमेरिका	दक्षिण अमेरिका	अफ्रिका	प्यासिफिक	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	५८५४	२०६८	१८	३०४	२९३५	२१६	९१	५७	७०	२	२३	६६	१	३
%	१००.०	३५.३	०.३	५.२	५०.१	३.७	१.६	१.०	१.२	०.०	०.४	१.१	०.०	०.१
पुरुष	५४७४	१८८३	१७	२९७	२८८१	१६७	६९	३७	५१	२	२२	४४	१	३
%	१००.०	३४.४	०.३	५.४	५२.६	३.१	१.३	०.७	०.९	०.०	०.४	०.८	०.०	०.१
महिला	३८०	१८५	१	७	५४	४९	२२	२०	१९	०	१	२२	०	०
%	१००.०	४८.७	०.३	१.८	१४.२	१२.९	५.८	५.३	५.०	०.०	०.३	५.८	०.०	०.०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२२ अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको विदेश जानुको कारण अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा परिवारबाट अनुपस्थित (विदेश) रहेका कुल ५८५४ व्यक्तिहरूमध्ये विदेश जानुको मुख्य कारण तलब/ज्याला रहेको देखिन्छ। ८०.१% व्यक्तिहरू तलब वा ज्यालाका लागि विदेशिएका देखिएको छ भने दोस्रो कारणमा आश्रित १०.५% रहेको छ भने कामको खोजीमा जाने व्यक्तिहरू ४.०% रहेका छन्। विदेश गएका व्यक्तिहरूको विदेशिनुको कारण लिङ्ग अनुसार फरक रहेको छ। लिङ्ग अनुसार विदेशिनुका कारण सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२३ मा देखाइएको छ।

तालिका नं. २.२३: परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण अनुसारको विवरण

लिङ्ग	जम्मा	परिवारमा अनुपस्थित रहनुको कारण						उल्लेख नभएका
		तलब/ज्याला	व्यापार/व्यवसाय	अध्ययन/तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
जम्मा	५८५४	४६८९	२७	२२३	२३५	६१२	२६	४२
%	१००.०	८०.१	०.५	३.८	४.०	१०.५	०.४	०.७
पुरुष	५४७४	४५३९	२४	१५९	२२३	४८९	११	३७
%	१००.०	८२.८	०.४	२.९	४.१	८.९	०.२	०.७
महिला	३८०	१५८	३	६४	१२	१२३	१५	५
%	१००.०	४१.६	०.८	१६.८	३.२	३२.४	३.९	१.३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२३ परिवारमा अनुपस्थित विदेश रहेका व्यक्तिको जाँदाको अवस्थामा उत्तीर्ण गरेको तह अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाबाट परिवारमा अनुपस्थित (विदेशमा) रहेका व्यक्तिहरू मध्येमा २४.३०% व्यक्तिहरू निम्न माध्यमिक तह उत्तीर्ण गरेर गएको पाइएको छ। त्यस्तै २३.९७% ले माध्यमिक तह, १४.५१% ले +२ तह, १७.२६% ले प्राथमिक तह, ११.०८% ले एस.एल.सि./एस.इ.इ तह, स्नातक तह र स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण क्रमशः २.३५% र १.०४% ले गरी विदेश गएको पाइएको छ। परिवारमा अनुपस्थित (विदेश) व्यक्ति र उनिहरू विदेश जाँदाको बेलामा उत्तीर्ण गरेका तह तथा लिङ्ग अनुसारको संख्या र तिनको प्रतिशतको विवरण तलको तालिका २.२५ मा दिइएको छ।

तालिका २.२४: परिवारमा अनुपस्थित (विदेश) रहेका व्यक्ति र विदेश जाँदा उत्तिर्ण गरेको तह अनुसार विवरण

उत्तिर्ण गरेको तह	जम्मा	प्रतिशत(%)	पुरुष	प्रतिशत(%)	महिला	प्रतिशत(%)
जम्मा	५७७७	१००.००	५४९९	१००.००	३५८८	१००.००
पूर्व प्राथमिक	७९	१.३७	६२	१.१४	१७	४.७५
प्राथमिक (१-५)	९९७	१७.२६	९३३	१७.२२	६४	१७.८८
निम्न माध्यमिक (६-८)	१४०४	२४.३०	१३६३	२५.१५	४१	११.४५
माध्यमिक (९-१०)	१३८५	२३.९७	१३२४	२४.४३	६१	१७.०४
एस.एल.सी./एस.इ.ई.	६४०	११.०८	६२१	११.४६	१९	५.३१
प्रमाणपत्र वा सो सरह (+२)	८३८	१४.५१	७६३	१४.०८	७५	२०.९५
स्नातक तह वा सो सरह	१३६	२.३५	१००	१.८५	३६	१०.०६
स्नातकोत्तर वा सो सरह	६०	१.०४	४२	०.७८	१८	५.०३
अन्य	२	०.०३	२	०.०४	०	०.००
तह नभएको/तह नखुलेको	९	०.१६	९	०.१७	०	०.००
उल्लेख नभएको	२२७	३.९३	२००	३.६९	२७	७.५४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२४ घर तथा जग्गामा महिलाको स्वामित्व

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा कुल ११,३६३ परिवार मध्ये ७.३४% परिवारमा कम्तिमा एक जना महिला सदस्यको नाममा घर र जग्गा दुवै रहेको छ जुन पाल्पा जिल्ला र लुम्बिनी प्रदेशको क्रमशः ७.४९% र ११.५२% रहेको छ। यस नगरपालिकामा १०.०९% परिवारमा जग्गामा मात्र महिलाको स्वामित्व रहेको छ जसमा जिल्लामा र लुम्बिनी प्रदेशमा क्रमशः ८.२५% र ९.३३% रहेको छ। त्यस्तै यस नगरपालिकामा १.२८% परिवारमा घरमा मात्र महिलाको स्वामित्व रहेको छ जसमा जिल्ला

र लुम्बिनी प्रदेशमा क्रमशः १.७४% र २.६०% रहेको छ नगरपालिकामा ९१३१ (८०.३६%) परिवारमा महिला सदस्यको नाममा कुनै पनि स्थायी सम्पत्ति नरहेको पाइएको छ भने जिल्लामा र प्रदेशमा क्रमशः ८१.०३% र ७४.७७% रहेको छ। महिलाको स्वामित्वमा रहेको स्थायी सम्पत्तिको विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२६ मा देखाइएको छ।

तालिका २.२५: महिलाको स्वामित्वमा रहेको घर जग्गाको विवरण

क्षेत्र	संख्या/ प्रतिशत	घर मात्र भएको	जग्गा मात्र भएको	घर र जग्गा दुबै भएको	घर र जग्गा दुबै नभएको	उल्लेख नभएको	जम्मा
लुम्बिनी	संख्या	२९६४१	१०६५००	१३१४८६	८५३३९५	२०३२३	११४१३४५
	प्रतिशत	२.६०	९.३३	११.५२	७४.७७	१.७८	१००.००
पाल्पा	संख्या	११३२	५३५९	४८६५	५२६६०	९७५	६४९९१
	प्रतिशत	१.७४	८.२५	७.४९	८१.०३	१.५०	१००.००
रामपुर	संख्या	१४६	११४७	८३४	९१३१	१०५	११३६३
	प्रतिशत	१.२८	१०.०९	७.३४	८०.३६	०.९२	१००.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२५ मृत्यु सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका कुल ११,३६३ परिवार मध्ये २७३ (२.४०%) परिवारमा जनगणनाको समय भन्दा १२ महिना अगाडि कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको पाइएको छ। २७३ ओटा परिवारबाट सो अवधिमा २७६ जनाको मृत्यु भएको छ जसमा १६८ जना पुरुष र १०८ जना महिला रहेका छन्।

तालिका २.२६ जनगणनाको समय भन्दा १२ महिना अगाडि कम्तिमा एक जनाको मृत्युभएको परिवार संख्या र मृत्युको संख्या (प्रतिशतमा समेत)

क्षेत्र	संख्या/ प्रतिशत	जम्मा परिवार	कम्तिमा एक जनाको मृत्यु परिवार	मृत्यु भएको संख्या		
				जम्मा	पुरुष	महिला
लुम्बिनी	संख्या	११४१३४५	३५००१	३६२०७	२१२४९	१४९५८
	प्रतिशत	१००.००	३.०७	१००.००	५८.६९	४१.३१
पाल्पा	संख्या	६४९९१	१९४०	१९९९	११५२	८४७
	प्रतिशत	१००.००	२.९९	१००.००	५७.६३	४२.३७

रामपुर	संख्या	११३६३	२७३	२७६	१६८	१०८
	प्रतिशत	१००.००	२.४०	१००.००	६०.८७	३९.१३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२६ मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण

तालिका २.२७: मृत्यु भएका व्यक्तिको उमेर समूह अनुसारको विवरण

उमेर समूह	मृत्यु भएको संख्या					
	जम्मा	%	पुरुष	%	महिला	%
जम्मा	२७६	१००.००	१६८	१००.००	१०८	१००.००
< १	५	१.८१	२	१.१९	३	२.७८
०१ - ०४	३	१.०९	०	०.००	३	२.७८
०५ - ०९	२	०.७२	०	०.००	२	१.८५
१० - १४	३	१.०९	२	१.१९	१	०.९३
१५ - १९	३	१.०९	१	०.६०	२	१.८५
२० - २४	६	२.१७	५	२.९८	१	०.९३
२५ - २९	८	२.९०	५	२.९८	३	२.७८
३० - ३४	८	२.९०	५	२.९८	३	२.७८
३५ - ३९	८	२.९०	४	२.३८	४	३.७०
४० - ४४	९	३.२६	९	५.३६	०	०.००
४५ - ४९	१०	३.६२	८	४.७६	२	१.८५
५० - ५४	१९	६.८८	११	६.५५	८	७.४१
५५ - ५९	१७	६.१६	१६	९.५२	१	०.९३
६० - ६४	२६	९.४२	१३	७.७४	१३	१२.०४
६५ - ६९	२७	९.७८	२०	११.९०	७	६.४८
७० - ७४	३१	११.२३	१७	१०.१२	१४	१२.९६
७५ - ७९	२९	१०.५१	१८	१०.७१	११	१०.१९
८० +	६१	२२.१०	३१	१८.४५	३०	२७.७८
उल्लेख नभएको	१	०.३६	१	०.६०	०	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२७ विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण

तालिका २.२८: मृत्यु भएका व्यक्तिको मृत्युको कारण

विवरण	कुल	मृत्युको कारण									
		सरुवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवती सम्बन्धी	अपराध/हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	उल्लेख नभएका
जम्मा	२७६	३९	१४०	३	१६	२	१	९	१०	५५	१
%	१००.००	१४.१३	५०.७२	१.०९	५.८०	०.७२	०.३६	३.२६	३.६२	१९.९३	०.३६
पुरुष	१६८	३१	८२	२	११	०	१	६	५	३०	०
%	१००.००	१८.४५	४८.८१	१.१९	६.५५	०.००	०.६०	३.५७	२.९८	१७.८६	०.००
महिला	१०८	८	५८	१	५	२	०	३	५	२५	१
%	१००.००	७.४१	५३.७०	०.९३	४.६३	१.८५	०.००	२.७८	४.६३	२३.१५	०.९३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२८ १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जनगणना भएको समयदेखि १२ महिना अघिसम्म यस नगरपालिकामा उमेर समूह (१५ देखि ४९ वर्ष) का महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्थालाई अध्ययन गर्दा सो उमेर समूहमा जम्मा १५ जना महिलाको मृत्यु भएकोमा मृत्युको कारण गर्भावस्थासंग सम्बन्धी भन्दा बढी अन्य कारण देखिएको छ। गर्भावस्थासंग सम्बन्धित (सुत्केरी भएको छ हप्ता भित्र) कारणले १ जनाको मात्र मृत्यु भएको देखिन्छ भने अन्य कारणबाट १३ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ। जसमा नसर्ने रोगको कारणबाट ४ जना, सरुवा रोगको कारण २ जना, आत्महत्याबाट ३ जना, अन्य दुर्घटनाबाट २ जना, र अन्य कारणबाट १ जनाको रहेका छन्।

तालिका २.२९: १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको अवस्था

उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा	गर्भवती	प्रसूती	सुत्केरी भएको (वच्चा जन्मेको) छ हप्ता भित्र	अन्य
१५ - २४	३	०	०	०	३
२५ - ३४	६	०	०	१	५
३५ - ४९	६	१	०	०	५
जम्मा	१५	१	०	१	१३

तालिका २.३०: १५ देखि ४९ वर्षका महिलाको मृत्यु हुँदाको कारण

जम्मा		मृत्युको कारण									
		सरुवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	प्रजनन तथा प्रसुति जटिलतासँग सम्बन्धित	हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	नखुले को
संख्या	१५	२	४	०	२	२	०	३	०	१	१
प्रतिशत	१००.००	१३.३३	२६.६७	०.००	१३.३३	१३.३३	०.००	२०.००	०.००	६.६७	६.६७

खण्ड ३: जनसांख्यिक विवरण

३.१ जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवारको औषत आकार, जनघनत्व, जनसंख्या वृद्धिदर र साक्षरता

जनगणनाको अन्तिम नतिजा अनुसार (जनगणना सन्दर्भ दिन २०७८ साल मंसिर ९ गते) रामपुर नगरपालिकाको जनसंख्या ४०,८८३ रहेको छ। जुन २०६८ सालको जनसंख्या ३५,३९६ को तुलनामा ५,४८७ ले बढि देखिन्छ। अर्थात् उक्त अवधिमा नगरपालिकाको जनसंख्या १५.५०% ले बढेको देखिन्छ। २०७८ मा नेपालको जनसंख्या २,९१,६४,५७८ हुँदा २०६८ सालको २,६४,९४,५०४ थियो जुन २६,७०,०७४ (१०.०८%) ले बढेको देखिन्छ। त्यस्तै २०७८ सालमा लुम्बिनीमा ५१,२२,०७८ जनसंख्या हुँदा २०६८ सालको ४४,९९,२७२ थियो जुन ६,२२,८०६ (१३.८४%) जनसंख्याले बढेको देखिन्छ भने २०७८ सालको पाल्पा जिल्लाको जनसंख्या २,४५,०२७ हुँदा २०६८ को २,६१,१८० रहेको थियो जुन १६,१५३ (-६.१८%) घटेको देखिन्छ। उक्त अवधि (१० वर्ष ५ महिना) मा सरदर वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर यस रामपुर नगरपालिकाको १.३८% भएकोमा पाल्पा जिल्लाको -०.६१%, लुम्बिनी प्रदेशको १.२४% र नेपालको वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर ०.९२% देखिन्छ। तुलनागत रूपमा रामपुर नगरपालिकाको वार्षिक जनसंख्या धनात्मक (+ve) रहेको देखिन्छ। जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने जम्मा जनसंख्या ४०,८८३ मध्ये पुरुषको संख्या १८,४९७ (४५.२४%) र महिलाको संख्या २२,३८६ (५४.७६%) छन्। यस जनगणनामा नगरपालिकाको लैङ्गिक अनुपात ८२.६३ अर्थात् प्रति १०० जना महिलामा झन्डै ८३ जना पुरुष रहेको छ। यस नगरपालिकाको जनघनत्व ३३१ हुँदा पाल्पा जिल्लाको १७८, लुम्बिनी प्रदेशको २३० रहेकोमा नेपालको जनघनत्व १९८ छ। त्यस्तै, रामपुर नगरपालिकाको साक्षरता दर ८४.८७%, हुँदा पाल्पा जिल्लाको ८३.६७%, लुम्बिनीको ७८.०८% छ भने नेपालको साक्षरता दर ७६.२% रहेको छ। वडा अनुसार सबैभन्दा बढि जनसंख्या भएको वडा ०५ हो जसमा ९,७८० (२३.९२%) जनसंख्या रहेका छन्। सबैभन्दा कम जनसंख्या भएको वडा ०२ हो जसमा १,८३९ (४.४५%) जनसंख्या रहेका छन्। यस नगरपालिकाको वडा सहितको परिवार संख्या, जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, औषत आकार, जनघनत्व र साक्षरताको विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.२ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१: परिवार संख्या, जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, औषत आकार जनघनत्व र साक्षरता

क्षेत्र	२०६८		२०७८								
	परिवार संख्या	जनसंख्या	परिवार संख्या	जनसंख्या			औषत परिवार आकार	लैङ्गिक अनुपात	जनघनत्व	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	साक्षरता दर (%)
				जम्मा	पुरुष	महिला					
नेपाल	५४२७३०२	२६४९४५०४	६६६६९३७	२९९६४५७८	१४२५३५५१	१४९११०२७	४.४	९५.६	१९८	०.९२	७६.२
लुम्बिनी	८८५२०३	४४९९२७२	११४१९०२	५१२२०७८	२४५४४०८	२६६७६७०	४.५	९२.०१	२३०	१.२४	७८.०८
पाल्पा	५९२९१	२६११८०	६५०४९	२४५०२७	११२७६१	१३२२६६	३.७७	८५.२५	१७८	-०.६१	८३.६७
रामपुर	८१३२	३५३९६	११३६३	४०८८३	१८४९७	२२३८६	३.६०	८२.६३	३३१	१.३८	८४.८७

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.२: वडागत परिवार संख्या, जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, औषत आकार जनघनत्व र साक्षरता

क्षेत्र	२०६८		२०७८									
	परिवार संख्या	जनसंख्या	परिवार संख्या	जनसंख्या				औषत परिवार आकार	लैङ्गिक अनुपात	जनघनत्व	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	साक्षरता दर (%)
				जम्मा	पुरुष	महिला	वडाको प्रतिशत					
रामपुर	८१३२	३५३९६	११३६३	४०८८३	१८४९७	२२३८६	१००.००	३.६०	८२.६३	३३१	१.३८	८४.८७
वडा नं.												
१	७४०	३११३	७०७	२४३९	१०९१	१३४८	५.९७	३.४५	८०.९३	१३६.४	-२.३४	८०.४८
२	४३७	२०१४	४७८	१८३९	८२४	१०१५	४.५०	३.८५	८१.१८	१४९.९	-०.८७	८३.५८
३	८७१	३७३४	९९७	३५१२	१५७८	१९३४	८.५९	३.५२	८१.५९	२१२.१	-०.५९	८१.१७
४	८८५	३८३१	१३५७	५००२	२२४०	२७६२	१२.२३	३.६९	८१.१०	५२२.१	२.५६	८६.८५
५	१२७७२	५०५३	२८८८	९७८०	४४७६	५३०४	२३.९२	३.३९	८४.३९	१,४०८.८	६.३४	९१.०२
६	७६४	३२७४	११५२	४१८४	१८८७	२२९७	१०.२३	३.६३	८२.१५	५१६.४	२.३५	८४.१२
७	६९७	३१८८	१०६४	३८२२	१७९७	२०२५	९.३५	३.५९	८८.७४	५५९.६	१.७४	८५.२७
८	८२७	३६७८	९८७	३७८२	१७२३	२०५९	९.२५	३.८३	८३.६८	२५४.१	०.२७	८२.४३
९	५४८	२५११	५४०	२०३३	८८२	११५१	४.९७	३.७६	७६.६३	१६४.९	-२.०३	७७.६०
१०	१०९१	५०००	११९३	४४९०	१९९९	२४९१	१०.९८	३.७६	८०.२५	२५०.०	-१.०३	८०.९५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रामपुर नगरपालिकामा अक्सर बसोबास गर्ने ४०८८३ जना, नेपालको अन्य स्थानमा बसोबास गर्ने ४००४ जना र विदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने ५८५४ जना रहेका छन्। पुरुष, महिला तथा परिवार सहितको विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.३ मा दिइएको छ।

तालिका ३.३: अक्सर बसोबासको स्थान अनुसारको विवरण

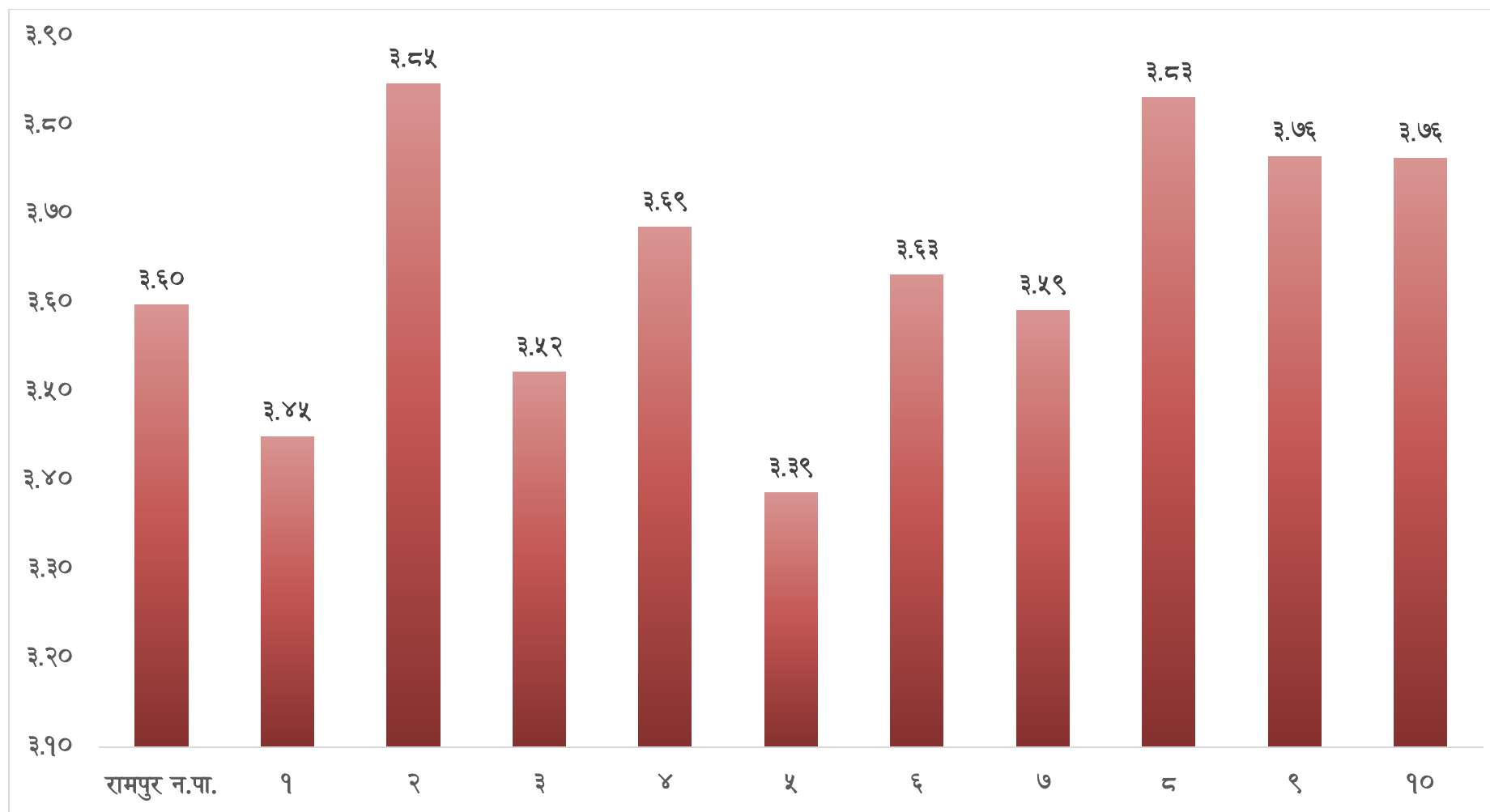
अक्सर बसोबासको स्थान	परिवार संख्या	जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
रामपुर नगरपालिकामा अक्सर बसोबास गर्ने	११३६३	४०८८३	१८४९७	२२३८६
नेपालको अन्य स्थानमा अक्सर बसोबास गर्ने	१७६९	४००४	२१६६	१८३८
विदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने	४६५४	५८५४	५४७४	३८०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.२ परिवारको औषत आकार

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकाको ११,३६३ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिएको छ जसमा दश वर्षअघि वि.स. २०६८ मा उक्त संख्या ८,१३२ रहेको थियो। गत १० वर्षभित्र यस नगरपालिकामा ३,२३१ परिवारहरू (३९.७३%) थप भएको देखिन्छ। नगरपालिकाको औषत परिवार आकार ३.६० कायम हुन आएको छ। वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा बढि औषत परिवार आकार ३.८५ भएको वडा नम्बर ०२ रहेको छ भने सबैभन्दा कम औषत परिवार आकार ३.३९ भएको वडा नम्बर ०५ रहेको छ। वडागत औषत आकार तलको स्तम्भ चित्र नं. ३.१ मा विस्तृत रूपमा देखाइएको छ।

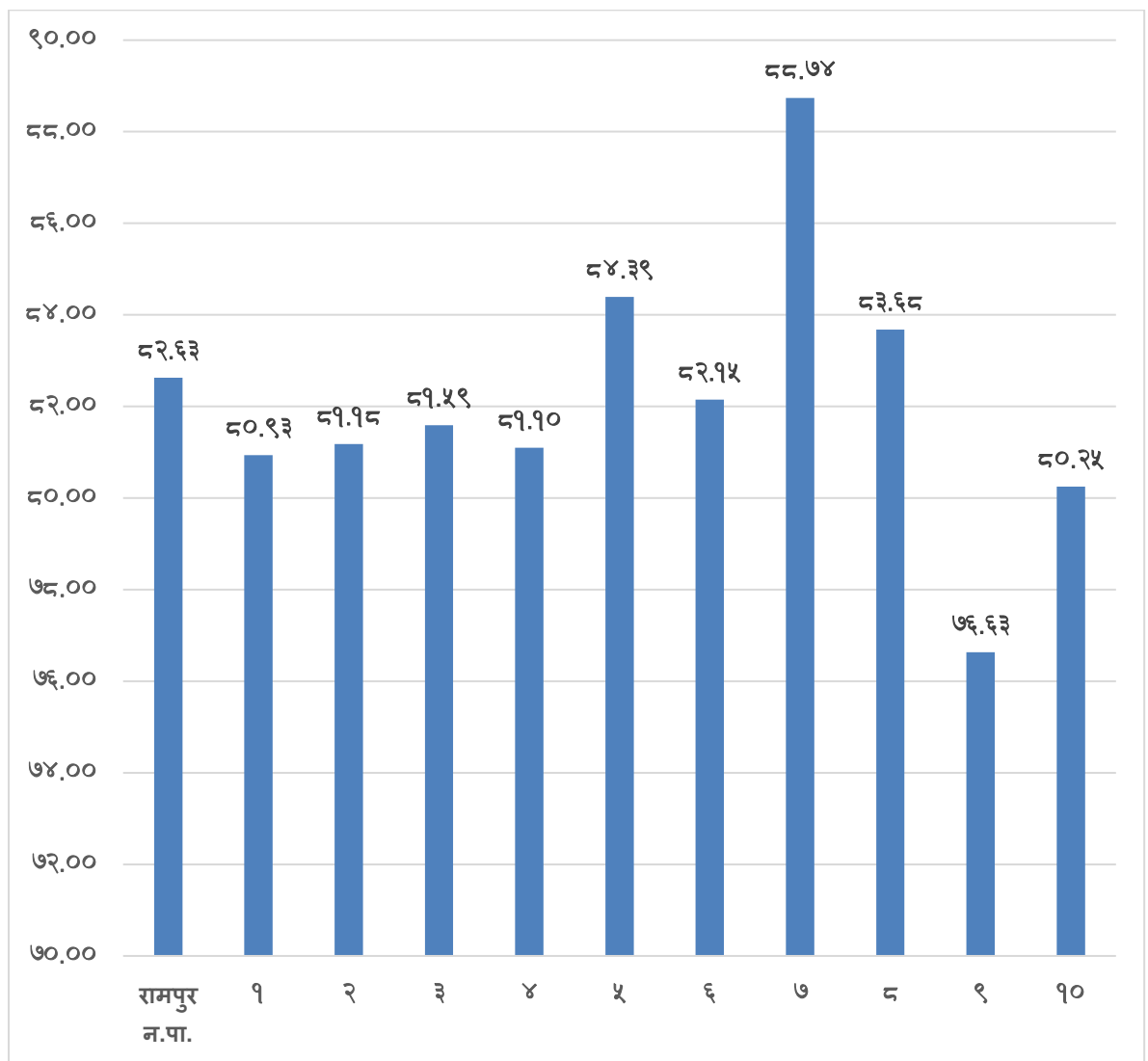
स्तम्भ चित्र ३.१: रामपुर नगरपालिका र नगरपालिकाको वडा अनुसार परिवारको औषत आकार

३.३ लैङ्गिक अनुपात

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकाको लैङ्गिक अनुपात ८२.६३ (प्रति १०० जना महिलामा ८२.६३ पुरुष) रहेको छ। वडागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा बढि लैङ्गिक अनुपात ८८.७४ भएको वडा नम्बर ०७ रहेको छ भने सबैभन्दा कम लैङ्गिक अनुपात ७६.६३ भएको वडा नम्बर ०९ रहेको छ। वडागत लैङ्गिक अनुपात तलको स्तम्भ चित्र नं. ३.२ तथा तालिका नं. ३.२ मा विस्तृत रुपमा देखाइएको छ।

स्तम्भ चित्र ३.२: रामपुरनगरपालिका र वडा अनुसारको लैङ्गिक अनुपात

३.४ उमेरगत जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुरनगरपालिकामा जनसंख्याको उमेरगत संरचना अनुसार सबैभन्दा बढी १८ वर्षका ८७५ जना (२.१४%) देखिन्छ भने त्यसपछि १४

वर्षका ८७२ जना (२.१३%) छन् भने सबैभन्दा कम ९९ वर्षका ०१ जना छन्। १०० वर्ष वा सो भन्दा माथि उमेर भएका ३ जना जसमा १ जना पुरुष र २ जना महिला देखिएको छ। उमेरगत जनसंख्यालाई तलको तालिका ३.४ मा विस्तृत रूपमा देखाइएको छ।

तालिका ३.४: नगरपालिकाको एकल उमेरगत जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
वर्ष/जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
०	५३५	१.३१	३०४	१.६४	२३१	१.०३
१	५७६	१.४१	३२२	१.७४	२५४	१.१३
२	६०६	१.४८	३११	१.६८	२९५	१.३२
३	६३४	१.५५	३४४	१.८६	२९०	१.३०
४	८००	१.९६	४४९	२.४३	३५१	१.५७
५	७७०	१.८८	४०६	२.१९	३६४	१.६३
६	७६१	१.८६	४०२	२.१७	३५९	१.६०
७	८१४	१.९९	४२८	२.३१	३८६	१.७२
८	८२४	२.०२	४४६	२.४१	३७८	१.६९
९	७८६	१.९२	४०८	२.२१	३७८	१.६९
१०	८०४	१.९७	४२८	२.३१	३७६	१.६८
११	७४७	१.८३	३९२	२.१२	३५५	१.५९
१२	७५९	१.८६	३८६	२.०९	३७३	१.६७
१३	८००	१.९६	४१६	२.२५	३८४	१.७२
१४	८७२	२.१३	४३९	२.३७	४३३	१.९३
१५	८५२	२.०८	४१३	२.२३	४३९	१.९६
१६	८६४	२.११	४२६	२.३०	४३८	१.९६
१७	८३३	२.०४	४०२	२.१७	४३१	१.९३
१८	८७५	२.१४	४२३	२.२९	४५२	२.०२
१९	८०६	१.९७	४०५	२.१९	४०१	१.७९
२०	७२७	१.७८	३१८	१.७२	४०९	१.८३
२१	७६१	१.८६	३२१	१.७४	४४०	१.९७
२२	७१४	१.७५	२९३	१.५८	४२१	१.८८
२३	६६२	१.६२	२५४	१.३७	४०८	१.८२
२४	७०७	१.७३	२७०	१.४६	४३७	१.९५
२५	७७१	१.८९	२८९	१.५६	४८२	२.१५
२६	७०१	१.७१	२५६	१.३८	४४५	१.९९
२७	६३३	१.५५	२०९	१.१३	४२४	१.८९
२८	७७७	१.९०	३०५	१.६५	४७२	२.११
२९	६३२	१.५५	२२९	१.२४	४०३	१.८०
३०	७०६	१.७३	२५२	१.३६	४५४	२.०३

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
३१	५४८	१.३४	१९१	१.०३	३५७	१.५९
३२	६३९	१.५६	२३१	१.२५	४०८	१.८२
३३	६४५	१.५८	२४५	१.३२	४००	१.७९
३४	५५८	१.३६	२०९	१.१३	३४९	१.५६
३५	६४२	१.५७	२३८	१.२९	४०४	१.८०
३६	५३७	१.३१	२२३	१.२१	३१४	१.४०
३७	४९४	१.२१	१९९	१.०८	२९५	१.३२
३८	५६८	१.३९	२३२	१.२५	३३६	१.५०
३९	५२३	१.२८	२१३	१.१५	३१०	१.३८
४०	५९२	१.४५	२४७	१.३४	३४५	१.५४
४१	३८६	०.९४	१६३	०.८८	२२३	१.००
४२	४७२	१.१५	१८३	०.९९	२८९	१.२९
४३	५०८	१.२४	१९२	१.०४	३१६	१.४१
४४	३९६	०.९७	१४९	०.८१	२४७	१.१०
४५	४६५	१.१४	२०४	१.१०	२६१	१.१७
४६	४६१	१.१३	१७८	०.९६	२८३	१.२६
४७	३५४	०.८७	१७५	०.९५	१७९	०.८०
४८	४४७	१.०९	१८८	१.०२	२५९	१.१६
४९	३७४	०.९१	१७९	०.९७	१९५	०.८७
५०	५४२	१.३३	२३३	१.२६	३०९	१.३८
५१	४२६	१.०४	२०४	१.१०	२२२	०.९९
५२	४१५	१.०२	२१०	१.१४	२०५	०.९२
५३	३६८	०.९०	१५६	०.८४	२१२	०.९५
५४	३४९	०.८५	१६७	०.९०	१८२	०.८१
५५	३३१	०.८१	१४६	०.७९	१८५	०.८३
५६	२९८	०.७३	१३१	०.७१	१६७	०.७५
५७	२८४	०.६९	१२९	०.७०	१५५	०.६९
५८	४०७	१.००	१९८	१.०७	२०९	०.९३
५९	२९९	०.७३	१२७	०.६९	१७२	०.७७
६०	४३२	१.०६	२०५	१.११	२२७	१.०१
६१	२५७	०.६३	१४०	०.७६	११७	०.५२
६२	२८१	०.६९	१२१	०.६५	१६०	०.७१
६३	२७६	०.६८	१२८	०.६९	१४८	०.६६
६४	२३९	०.५८	९५	०.५१	१४४	०.६४
६५	२६९	०.६६	१२१	०.६५	१४८	०.६६
६६	२५२	०.६२	१३१	०.७१	१२१	०.५४
६७	२२४	०.५५	९५	०.५१	१२९	०.५८
६८	२२४	०.५५	९८	०.५३	१२६	०.५६
६९	२०६	०.५०	९३	०.५०	११३	०.५०
७०	२०१	०.४९	८९	०.४८	११२	०.५०
७१	१७१	०.४२	७५	०.४१	९६	०.४३

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत
७२	१७५	०.४३	७४	०.४०	१०१	०.४५
७३	१२८	०.३१	५२	०.२८	७६	०.३४
७४	१३२	०.३२	५८	०.३१	७४	०.३३
७५	१२२	०.३०	५३	०.२९	६९	०.३१
७६	११०	०.२७	४१	०.२२	६९	०.३१
७७	१४२	०.३५	६५	०.३५	७७	०.३४
७८	१०९	०.२७	४६	०.२५	६३	०.२८
७९	६९	०.१७	३१	०.१७	३८	०.१७
८०	७५	०.१८	४२	०.२३	३३	०.१५
८१	६१	०.१५	३७	०.२०	२४	०.११
८२	४८	०.१२	२२	०.१२	२६	०.१२
८३	३४	०.०८	१४	०.०८	२०	०.०९
८४	४२	०.१०	१९	०.१०	२३	०.१०
८५	१४	०.०३	६	०.०३	८	०.०४
८६	२४	०.०६	१२	०.०६	१२	०.०५
८७	१९	०.०५	७	०.०४	१२	०.०५
८८	३८	०.०९	१४	०.०८	२४	०.११
८९	१३	०.०३	४	०.०२	९	०.०४
९०	१२	०.०३	५	०.०३	७	०.०३
९१	१०	०.०२	३	०.०२	७	०.०३
९२	११	०.०३	३	०.०२	८	०.०४
९३	६	०.०१	३	०.०२	३	०.०१
९४	४	०.०१	२	०.०१	२	०.०१
९५	४	०.०१	१	०.०१	३	०.०१
९६	३	०.०१	२	०.०१	१	०.००
९७	३	०.०१	१	०.०१	२	०.०१
९८	२	०.००	१	०.०१	१	०.००
९९	१	०.००	१	०.०१	०	०.००
१०० +	३	०.०१	१	०.०१	२	०.०१

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.५ पाँच वर्ष उमेरसमूह अनुसार जनसंख्याको संरचना

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकामा जनसंख्याको उमेरगत संरचनालाई ५ वर्षको उमेर समूहमा विभाजन गरी अध्ययन गर्दा १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा कुल जनसंख्याको सबैभन्दा बढी प्रतिशत (१०.३५%) रहेको छ। त्यसपछि जनसंख्या १० देखि १४ वर्षको ९.७४% रहेको छ। पुरुषको हकमा कुल पुरुष जनसंख्याको सबैभन्दा धेरै १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहको ११.१९% र महिलाको हकमा कुल महिला

जनसंख्याको सबैभन्दा धेरै २५ देखि २९ वर्षको ९.९४% रहेको छ। उमेर समूह बढ्दै जाँदा जनसंख्याको प्रतिशत पनि क्रमशः कम हुदै गएको छ। नगरपालिकाको उमेर समूहअनुसारको जनसंख्या र लैङ्गिक अनुपात तलको तालिका ३.५ मा विस्तृत रूपमा दिइएको छ।

तालिका ३.५: नगरपालिकामा ५ वर्ष उमेरसमूह अनुसार जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला		लैङ्गिक अनुपात
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००	८२.६३
००-०४ वर्ष	३१५१	७.७१	१७३०	९.३५	१४२१	६.३५	१२१.७५
०५-०९ वर्ष	३९५५	९.६७	२०९०	११.३०	१८६५	८.३३	११२.०६
१०-१४ वर्ष	३९८२	९.७४	२०६१	११.१४	१९२१	८.५८	१०७.२९
१५-१९ वर्ष	४२३०	१०.३५	२०६९	११.१९	२१६१	९.६५	९५.७४
२०-२४ वर्ष	३५७१	८.७३	१४५६	७.८७	२११५	९.४५	६८.८४
२५-२९ वर्ष	३५१४	८.६०	१२८८	६.९६	२२२६	९.९४	५७.८६
३०-३४ वर्ष	३०९६	७.५७	११२८	६.१०	१९६८	८.७९	५७.३२
३५-३९ वर्ष	२७६४	६.७६	११०५	५.९७	१६५९	७.४१	६६.६१
४०-४४ वर्ष	२३५४	५.७६	९३४	५.०५	१४२०	६.३४	६५.७७
४५-४९ वर्ष	२१०१	५.१४	९२४	५.००	११७७	५.२६	७८.५०
५०-५४ वर्ष	२१००	५.१४	९७०	५.२४	११३०	५.०५	८५.८४
५५-५९ वर्ष	१६१९	३.९६	७३१	३.९५	८८८	३.९७	८२.३२
६०-६४ वर्ष	१४८५	३.६३	६८९	३.७२	७९६	३.५६	८६.५६
६५-६९ वर्ष	११७५	२.८७	५३८	२.९१	६३७	२.८५	८४.४६

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला		लैङ्गिक अनुपात
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	
७०-७४ वर्ष	८०७	१.९७	३४८	१.८८	४५९	२.०५	७५.८२
७५-७९ वर्ष	५५२	१.३५	२३६	१.२८	३१६	१.४१	७४.६८
८०-८४ वर्ष	२६०	०.६४	१३४	०.७२	१२६	०.५६	१०६.३५
८५-८९ वर्ष	१०८	०.२६	४३	०.२३	६५	०.२९	६६.१५
९०-९४ वर्ष	४३	०.११	१६	०.०९	२७	०.१२	५९.२६
९५+ वर्ष	१६	०.०४	७	०.०४	९	०.०४	७७.७८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.६ बृहत उमेर समूह अनुसार र विशेष उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकामा बृहत उमेर समूह अनुसार कुल ७८३९३ मध्ये ० देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा सबैभन्दा धेरै ३७.४७% जनसंख्या रहेको छ। यसरी नै २० देखि ३९ वर्ष उमेर समूहमा ३१.६६% रहेको छ। पुरुष जनसंख्या मध्ये सबैभन्दा धेरै ० देखि १९ वर्ष समूहमा ४२.९८% रहेको छ। यसरी नै महिला जनसंख्या मध्ये सबैभन्दा धेरै २० देखि ३९ वर्ष समूहमा ३५.५९% रहेको छ। बृहत उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या तलको तालिका ३.६ मा दिइएको छ।

तालिका ३.६: बृहत उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या

बृहत उमेर समूह (वर्ष)	जनसंख्या	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
०-१९	१५३१८	३७.४७	७९५०	४२.९८	७३६८	३२.९१
२०-३९	१२९४५	३१.६६	४९७७	२६.९१	७९६८	३५.५९
४०-५९	८१७४	१९.९९	३५५९	१९.२४	४६१५	२०.६२
६०-७९	४०१९	९.८३	१८११	९.७९	२२०८	९.८६
८०+	४२७	१.०४	२००	१.०८	२२७	१.०१
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस रामपुर नगरपालिका र पाल्पा जिल्लाका जनसंख्याको संरचना हेर्दा १५ वर्ष मुनिका आश्रित जनसंख्या कुल जनसंख्याको क्रमशः २७.१२% र २४.८०% र ६० वर्ष भन्दा माथिका आश्रित जनसंख्या क्रमशः १०.८७% र १२.६९% रहेको छ। नागरिकता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न योग्य उमेर समूह (१६ वर्ष वा सो भन्दा माथि) का जनसंख्या कुल जनसंख्याको क्रमशः ७०.७९% र ७३.१३% छन्। सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न सम्भाव्य ६८ वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसंख्या क्रमशः ५.४२% र ६.५२% रहेका छन्। कुल महिलामध्ये प्रजनन योग्य उमेर अर्थात् १५ देखि ४९ वर्षका महिला क्रमशः ५६.८५% र ५५.०४% रहेका छन्। विशेष उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या तलको तालिका ३.७ मा दिइएको छ।

तालिका ३.७: विशेष उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या

उमेर समूह	रामपुर नगरपालिका		पाल्पा	
	जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत
१ वर्ष भन्दा कम	५३५	१.३१	२९२१	१.१९
५ वर्ष भन्दा कम	३१५१	७.७१	१७९०१	७.३१
०-१४ वर्ष	११०८८	२७.१२	६०७६३	२४.८०
१६-२४ वर्ष	६९४९	१७.००	४१०२३	१६.७४
१६-४० वर्ष	१६९१५	४१.३७	९९६७४	४०.६८
१६वर्ष वा सो भन्दा माथि	२८९४३	७०.७९	१७९१९८	७३.१३
१८ वर्ष भन्दा कम (०-१७ वर्ष)	१३६३७	३३.३६	७५२४९	३०.७१
१५-५९ वर्ष	२५३४९	६२.००	१५३१७०	६२.५१
६०वर्ष वा सो भन्दा माथि	४४४६	१०.८७	३१०९४	१२.६९
६५ वर्ष वा सो भन्दा माथि	२९६१	७.२४	२१०८५	८.६१
६८ वर्ष वा सो भन्दा माथि	२२१६	५.४२	१५९७७	६.५२
१५-४९ वर्षका महिला (कुल महिलामध्ये)	१२७२६	५६.८५	७२७९३	५५.०४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.७ उमेर अनुसार परिवारमूलीको संख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार रामपुर नगरपालिकामा ४८.४८% परिवारमा महिलाहरू परिवारमूली रहेका छन् भने ५१.५२% परिवारमा पुरुषहरू परिवारमूली रहेका पाइएको छ। नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी परिवारका परिवारमूलीहरू ३० देखि ३९ वर्ष उमेरभित्रका रहेको देखिन्छ। परिवारमूली ३० देखि ३९ वर्ष उमेर समूहमा २५.२२% रहेको छ। नतिजाले १५ परिवारमा पन्ध्र वर्ष मुनिका बालबालिकासमेत परिवारमूली रहेको देखिन्छ। परिवारमा ७० वर्ष भन्दा बढी उमेरमा व्यक्तिहरू ७.३१% परिवारमूली रहेका

देखिन्छ। सबैभन्दा धेरै ३१.५५% महिला परिवारमूलीहरू ३० देखि ३९ वर्ष समूहका रहेका देखिन्छ। उमेर समूह अनुसार परिवारमूलीको संख्या र प्रतिशत तलको तालिका ३.८ मा दिइएको छ।

तालिका ३.८: उमेर समूह अनुसार परिवारमूलीको संख्या र प्रतिशत

उमेर समूह	जम्मा परिवार		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१०-१४	१५	०.१३	८	०.१४	७	०.१३
१५-१९	२०१	१.७७	८२	१.४०	११९	२.१६
२०-२९	१७२६	१५.१९	४९३	८.४२	१२३३	२२.३८
३०-३९	२८६६	२५.२२	११२८	१९.२७	१७३८	३१.५५
४०-४९	२३२६	२०.४७	१२८४	२१.९३	१०४२	१८.९१
५०-५९	१९९६	१७.५७	१३५७	२३.१८	६३९	११.६०
६०-६९	१४०२	१२.३४	९६६	१६.५०	४३६	७.९१
७० वर्ष माथि	८३१	७.३१	५३६	९.१६	२९५	५.३५
जम्मा	११३६३	१००.००	५८५४	१००.००	५५०९	१००.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.८ नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख १० वटा जातिले ९५.३६% हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर ३०.६६%, पहाडी ब्राह्मण २२.६६%, विश्वकर्मा ८.०७%, नेवा: (नेवार) ७.२७%, ठकुरी ६.७४%, क्षेत्री ५.५९%, कुमाल ५.४४%, मिजार ४%, परियार २.६८% र घर्ती/भुजेल २.२४% क्रमश रहेका छन्। यसैगरी कम जनसंख्या हुने ५ जातिहरूमा राई १७ जना, खवास २४ जना, तामाङ २६ जना, यादव २७ जना र सन्यासी/दशनामी ३५ जना छन्। जातजातिको विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.९ मा दिइएको छ।

तालिका ३.९: नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
सबै जाति	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
मगर	१२५३४	३०.६६	५५२१	२९.८५	७०१३	३१.३३
ब्राह्मण - पहाड	९२६४	२२.६६	४३२०	२३.३६	४९४४	२२.०९
विश्वकर्मा	३२९८	८.०७	१४१५	७.६५	१८८३	८.४१
नेवा : (नेवार)	२९७४	७.२७	१४०५	७.६०	१५६९	७.०१
ठकुरी	२७५६	६.७४	१२१३	६.५६	१५४३	६.८९
क्षेत्री	२२८७	५.५९	१०६०	५.७३	१२२७	५.४८
कुमाल	२२२६	५.४४	१००४	५.४३	१२२२	५.४६
मिजार	१६३५	४.००	६९५	३.७६	९४०	४.२०
परियार	१०९६	२.६८	४५७	२.४७	६३९	२.८५
घर्ती/भुजेल	९१७	२.२४	४१४	२.२४	५०३	२.२५
मुस्लिम	७७९	१.९१	३९२	२.१२	३८७	१.७३
थारु	२३५	०.५७	१५०	०.८१	८५	०.३८
दराइ	१४५	०.३५	६४	०.३५	८१	०.३६
बोटे	१४२	०.३५	७१	०.३८	७१	०.३२
गुरुङ	१३६	०.३३	५७	०.३१	७९	०.३५
अन्य	१३१	०.३२	७४	०.४०	५७	०.२५
विदेशी	१०६	०.२६	८४	०.४५	२२	०.१०
माझी	५७	०.१४	२६	०.१४	३१	०.१४
सुनुवार	३६	०.०९	१७	०.०९	१९	०.०८
सन्ध्यासी/दशनामी	३५	०.०९	१६	०.०९	१९	०.०८
यादव	२७	०.०७	१६	०.०९	११	०.०५
तामाङ	२६	०.०६	१२	०.०६	१४	०.०६
खवास	२४	०.०६	८	०.०४	१६	०.०७
राई	१७	०.०४	६	०.०३	११	०.०५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.९ मातृभाषाको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ सालको नतिजा अनुसार रामपुर नगरपालिकामा प्रमुख ५ मातृभाषाले ९९% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली भाषा ७५%, मगर ढुट २०.३९%, नेपालभाषा (नेवारी) २.३५%, भोजपुरी ०.८४% र थारु भाषा ०.५९%, रहेका छन्। यसैगरी कम जनसंख्याले बोलिने ५ मातृभाषामा तामाङ भाषा १० जना, संस्कृत र अवधी १६/१६ जना, भुजेल २२ जना, मैथिली २३ जना र हिन्दी ३० जना रहेका छन्। मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या तलको तालिमा ३.१० मा दिइएको छ।

तालिका ३.१०: नगरपालिकामा मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
नेपाली	३०६६४	७५.००	१३९५०	७५.४२	१६७१४	७४.६६
मगर ढुट	८३०५	२०.३९	३५८४	१९.३८	४७२१	२१.०९
नेवारी	९५९	२.३५	४३२	२.३४	५२७	२.३५
भोजपुरी	३४४	०.८४	२०२	१.०९	१४२	०.६३
थारु	२०९	०.५१	१३३	०.७२	७६	०.३४
कुमल	८२	०.२०	३६	०.१९	४६	०.२१
अरु	४८	०.१२	२४	०.१३	२४	०.११
दराइ	४७	०.११	२०	०.११	२७	०.१२
उर्दू	४४	०.११	२७	०.१५	१७	०.०८
गुरुङ	३२	०.०८	१४	०.०८	१८	०.०८
मुस्लिम	३२	०.०८	१३	०.०७	१९	०.०८
हिन्दी	३०	०.०७	१८	०.१०	१२	०.०५
मैथिली	२३	०.०६	१६	०.०९	७	०.०३
भुजेल	२२	०.०५	१०	०.०५	१२	०.०५
अवधी	१६	०.०४	५	०.०३	११	०.०५
संस्कृत	१६	०.०४	८	०.०४	८	०.०४
तामाङ	१०	०.०२	५	०.०३	५	०.०२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१० दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा सबैभन्दा धेरै व्यक्तिहरूले दोस्रो भाषाको रूपमा प्रयोग गर्ने पाँचवटा भाषाहरूमा नेपाली (२४.३३%), मगर हुट (०.९५%), उर्दू (०.१६%), नेपालभाषा (नेवारी) (०.१६%) र भोजपुरी (०.१५%) रहेका छन्। कुनै पनि दोस्रो भाषा नभएकाहरू अर्थात् मातृभाषा र दोस्रो भाषा एउटै भएका व्यक्तिहरू ७३.३८% छन्। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.११ मा दिइएको छ।

तालिका ३.११: नगरपालिकामा बोलिने दोस्रो भाषा अनुसारको जनसंख्या

दोस्रोभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
दोस्रो भाषा नभएको	३०१२३	७३.६८	१३७१३	७४.१४	१६४१०	७३.३०
नेपाली	९९४५	२४.३३	४४१३	२३.८६	५५३२	२४.७१
मगर हुट	३८७	०.९५	१६२	०.८८	२२५	१.०१
उर्दू	६७	०.१६	३३	०.१८	३४	०.१५
नेपालभाषा (नेवारी)	६६	०.१६	३३	०.१८	३३	०.१५
भोजपुरी	६१	०.१५	३०	०.१६	३१	०.१४
अन्य	५९	०.१४	३३	०.१८	२६	०.१२
अवधी	५१	०.१२	२१	०.११	३०	०.१३
हिन्दी	३८	०.०९	२२	०.१२	१६	०.०७
साम्पाङ	२३	०.०६	७	०.०४	१६	०.०७
मैथिली	१८	०.०४	८	०.०४	१०	०.०४
बैतडेली	१७	०.०४	६	०.०३	११	०.०५
मगर खाम	१६	०.०४	८	०.०४	८	०.०४
याक्थुङ/लिम्बु	१२	०.०३	८	०.०४	४	०.०२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.११ पुर्खाको भाषा अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार प्रत्येक व्यक्तिहरूका पुर्खाहरू (जिजु बा/आमा, बाजे/बोजू आदि) ले प्रयोग गर्ने/बोल्ने भाषाहरूलाई पुर्खाको भाषाको रूपमा परिभाषित गरिएको थियो। स्मरणीय छ कि राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा पुर्खाको भाषा सम्बन्धी प्रश्न सोधिएको थिएन। यस नगरपालिकामा पुर्खाको भाषा सबैभन्दा धेरै हुने ५ ओटा भाषामा नेपाली (५८.४४%), मगर ढुट (२७.७५%), नेपालभाषा (नेवारी) (५.२१%), संस्कृत (३.१२%) र भोजपुरी (१.२४%) रहेको छन्। अन्य विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१२ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१२: नगरपालिकामा बोलिने पुर्खाको भाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण

पुर्खाको भाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
नेपाली	२३८९४	५८.४४	१०७९८	५८.३८	१३०९६	५८.५०
मगर ढुट	११३४३	२७.७५	४९८४	२६.९४	६३५९	२८.४१
नेपालभाषा (नेवारी)	२१२८	५.२१	९७७	५.२८	११५१	५.१४
संस्कृत	१२७७	३.१२	६०९	३.२९	६६८	२.९८
भोजपुरी	५०६	१.२४	२७०	१.४६	२३६	१.०५
कुमाल	३८९	०.९५	१८६	१.०१	२०३	०.९१
थारु	२३८	०.५८	१५३	०.८३	८५	०.३८
भुजेल	२१३	०.५२	९७	०.५२	११६	०.५२
मुस्लिम	२१०	०.५१	१०१	०.५५	१०९	०.४९
बोटे	१२२	०.३०	५८	०.३१	६४	०.२९
दराइ	११०	०.२७	४९	०.२६	६१	०.२७
गुरुङ	९६	०.२३	३८	०.२१	५८	०.२६
उर्दू	९२	०.२३	४५	०.२४	४७	०.२१
हिन्दी	८६	०.२१	४२	०.२३	४४	०.२०
अन्य	८१	०.२०	३८	०.२१	४३	०.१९
मैथिली	३५	०.०९	२३	०.१२	१२	०.०५
अवधी	३२	०.०८	१५	०.०८	१७	०.०८
तामाङ	१९	०.०५	१०	०.०५	९	०.०४
शेर्पा	१२	०.०३	४	०.०२	८	०.०४

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१२ धर्म सम्बन्धी विवरण

जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० ओटा धर्म रहेका छन्। जसमध्ये यस रामपुर नगरपालिकामा ७ ओटा धर्म अवलम्बन गरेको पाइन्छ। यस नगरपालिकाको धर्म विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढि हिन्दु (९५.२०%) त्यसपछि इस्लाम (२.०३%) रहेका छन्। तेस्रो स्थानमा बौद्ध (१.४०%), चौथो स्थानमा प्रकृति (०.७५%) र पाँचौ स्थानमा (०.६०%) रहेका छन्। सबैभन्दा कम ३ जनाले किराँत धर्म र ४ जना बोन धर्म अवलम्बन गरेको पाइयो। विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१३ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१३: नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
हिन्दू	३८९२२	९५.२०	१७५७६	९५.०२	२१३४६	९५.३५
इस्लाम	८३०	२.०३	४३५	२.३५	३९५	१.७६
बुद्ध	५७२	१.४०	२४३	१.३१	३२९	१.४७
प्रकृति	३०७	०.७५	१४१	०.७६	१६६	०.७४
क्रिस्चियन	२४५	०.६०	९७	०.५२	१४८	०.६६
बोन	४	०.०१	३	०.०२	१	०.००
किराँत	३	०.०१	२	०.०१	१	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१३ जनसंख्याको वैवाहिक स्थिती

जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका हरेक परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा बढि उमेरका व्यक्तिहरूको वैवाहिक स्थिति विश्लेषण गर्दा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको कुल जनसंख्या ३३,७७७ जनामध्ये ३०.४८% अविवाहित रहेका छन्। जसमा पुरुष ३८.४८% र महिला २४.३२% अविवाहित रहेको पाइयो। त्यसैगरी १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको कुल जनसंख्या मध्ये ६३.४७% विवाहित देखिएको छ। विवाहित पुरुष र महिलाहरूको प्रतिशत क्रमशः ५८.८८ र ६६.९९ रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१४ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१४: वैवाहिक स्थिती अनुसारको जनसंख्या

वैवाहिक स्थिती	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१० वर्ष वा सो भन्दा माथि	३३७७७	१००.००	१४६७७	१००.००	१९१००	१००.००
विवाह नभएको	१०२९४	३०.४८	५६४८	३८.४८	४६४६	२४.३२
विवाहित	२१४३८	६३.४७	८६४२	५८.८८	१२७९६	६६.९९
विधुर/विधवा	१८४५	५.४६	३०८	२.१०	१५३७	८.०५
पारपाचुके	५९	०.१७	२९	०.२०	३०	०.१६
छुट्टिएको	१४१	०.४२	५०	०.३४	९१	०.४८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१४ पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

दश वर्ष वा सोभन्दा बढि उमेरका व्यक्तिहरूको पहिलोपल्ट विवाह गर्दा पुरा भएको उमेरको आधारमा पुरुष र महिलाको पहिलो विवाह गर्दाको औषत उमेर गणना गरिन्छ। जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा रहेका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका कुल विवाहित जनसंख्या २३,४८३ मध्ये अधिकतम व्यक्तिहरू ३२.६०% को पहिलो विवाह १८ देखि २० वर्षको उमेरमा भएको देखिन्छ भने दोस्रोमा २४.८१% को पहिलो विवाह १५ देखि १७ वर्षको उमेरमा भएको देखिन्छ।

पुरुष र महिलाको पहिलो विवाह गर्ने उमेर समूह असमान रहेको पाइन्छ। यस नगरपालिकामा अधिकतम ३१.२९% पुरुषहरू २१ देखि २४ वर्ष उमेरमा पहिलो विवाह गरेका छन् भने अधिकतम ३५.३३% महिलाहरू १८ देखि २० वर्ष उमेरमा पहिलो विवाह गरेका छन्। अझैपनि दश वर्ष मुनि पहिलो विवाह गर्नेको संख्या ७१ जना (०.३०%) रहेका छन्। जसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१५ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१५: दश वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर समूह (वर्षमा)	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	२३४८३	१००.००	९०२९	१००.००	१४४५४	१००.००
दश वर्ष मुनि	७१	०.३०	३	०.०३	६८	०.४७
१०-१४	१७५९	७.४९	२५०	२.७७	१५०९	१०.४४
१५-१७	५८२७	२४.८१	१०९३	१२.११	४७३४	३२.७५
१८-२०	७६५५	३२.६०	२५४९	२८.२३	५१०६	३५.३३
२१-२४	५१३५	२१.८७	२८२५	३१.२९	२३१०	१५.९८
२५-२९	२४३२	१०.३६	१८६४	२०.६४	५६८	३.९३
३०-३४	४११	१.७५	३३३	३.६९	७८	०.५४
३५-३९	७९	०.३४	६६	०.७३	१३	०.०९
४०-४४	२६	०.११	२०	०.२२	६	०.०४
४५-४९	२	०.०१	१	०.०१	१	०.०१
५० र सो भन्दा माथि	३	०.०१	३	०.०३	०	०.००
उल्लेख नभएको	८३	०.३५	२२	०.२४	६१	०.४२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१५ अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको १.९३ प्रतिशत जनसंख्यामा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ। कुल पुरुष जनसंख्याको २.२४ प्रतिशत र कुल महिला जनसंख्याको १.६६ प्रतिशतमा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ। अपाङ्गता भएका जनसंख्या १५१२ जना मध्ये ८१६ जना पुरुष र ६९६ जना महिलारहेका छन्। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमध्ये अधिकतम शारीरिक अपाङ्गता ३७.४३% रहेको छ भने न्युन दृष्टियुक्त अपाङ्गता १७.६६% रहेको छ। अपाङ्गता सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१६ मा दिइएको छ।

तालिका ३.१६: अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गताको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा जनसंख्या	४०८८३	१००.००	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
अपाङ्गता नभएको	३९५९४	९६.८५	१७८१७	९६.३२	४१२५३	१८४.२८
उत्तर नआएको	०	०.००	०	०.००	०	०.००
अपाङ्गता भएको	१२८९	३.१५	६८०	३.६८	६०९	२.७२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.१७: अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या

अपाङ्गताको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
शारीरिक अपाङ्गता	४८२	३७.३९	२७४	४०.२९	१३८	२२.६६
न्यून दृष्टियुक्त	२०१	१५.५९	१०६	१५.५९	९५	१५.६०
पूर्ण दृष्टिविहीन	७३	५.६६	३६	५.२९	३७	६.०८
बहिरोपन	१११	८.६१	५४	७.९४	५७	९.३६
सुस्तश्रवण	१२३	९.५४	६१	८.९७	६२	१०.१८
श्रवण दृष्टिविहीन	२३	१.७८	१०	१.४७	१३	२.१३
स्वर र बोलाइ	८१	६.२८	४३	६.३२	३८	६.२४
मानसिक वा मनोसामाजिक	४३	३.३४	२४	३.५३	१९	३.१२
बौद्धिक अपाङ्गता	२१	१.६३	८	१.१८	१३	२.१३
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	५	०.३९	४	०.५९	१	०.१६
अटिजम्	१४	१.०९	६	०.८८	८	१.३१
बहुअपाङ्गता	११२	८.६९	५४	७.९४	५८	९.५२
जम्मा	१२८९	१००.००	६८०	१००.००	६०९	१००.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१६ वडाअनुसार अक्सर बसोबास गर्ने जनसंख्या, स्वदेश अनुपस्थित जनसंख्या, विदेश अनुपस्थित जनसंख्या

तालिका ३.१८: वडाअनुसार अक्सर बसोबास गर्ने जनसंख्या, स्वदेश अनुपस्थित जनसंख्या, विदेश अनुपस्थित जनसंख्या

वडा नं.	अक्सर बसोबास गर्ने जनसंख्या			स्वदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या			विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
पाल्पा	६५०४	२४५०२	११२७६	१३२२६	१७०१	४६१८	२५३१	२०८६	२३०१
	९	७	१	६	९	२	३	९	३
रामपुर	११३६३	४०८८३	१८४९७	२२३८६	१७६९	४००४	२१६६	१८३८	४६५४
१	७०७	२४३९	१०९१	१३४८	२१८	६३४	३३१	३०३	३२९
२	४७८	१८३९	८२४	१०१५	८०	१९०	९८	९२	१९५
३	९९७	३५१२	१५७८	१९३४	२०७	४३५	२२७	२०८	४४२
४	१३५७	५००२	२२४०	२७६२	१७८	४५९	२४१	२१८	६०६
५	२८८८	९७८०	४४७६	५३०४	३३०	६१९	३४३	२७६	१०९४
६	११५२	४१८४	१८८७	२२९७	१२३	२१०	११३	९७	४८१
७	१०६४	३८२२	१७९७	२०२५	१४२	२४३	१३८	१०५	३७२
८	९८७	३७८२	१७२३	२०५९	९७	१७१	९९	७२	३९४
९	५४०	२०३३	८८२	११५१	८०	१५९	९४	६५	२५१
१०	११९३	४४९०	१९९९	२४९१	३१४	८८४	४८२	४०२	४९०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१७ पाँच वर्ष उमेर समूहगत नगरपालिका र वडागत जनसंख्या

तालिका ३.१९: पाँच वर्ष उमेर समूहगत नगरपालिका र वडागत जनसंख्या

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
रामपुरन.पा. जम्मा	४०८८३	१००.०	१८४९७	१००.००	२२३८६	१००.००
००-०४ वर्ष	३१५१	७.७	१७३०	९.३५	१४२१	६.३५
०५-०९ वर्ष	३९५५	९.७	२०९०	११.३०	१८६५	८.३३
१०-१४ वर्ष	३९८२	९.७	२०६१	११.१४	१९२१	८.५८
१५-१९ वर्ष	४२३०	१०.३	२०६९	११.१९	२१६१	९.६५
२०-२४ वर्ष	३५७१	८.७	१४५६	७.८७	२११५	९.४५

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
२५-२९ वर्ष	३५१४	८.६	१२८८	६.९६	२२२६	९.९४
३०-३४ वर्ष	३०९६	७.६	११२८	६.१०	१९६८	८.७९
३५-३९ वर्ष	२७६४	६.८	११०५	५.९७	१६५९	७.४१
४०-४४ वर्ष	२३५४	५.८	९३४	५.०५	१४२०	६.३४
४५-४९ वर्ष	२१०१	५.१	९२४	५.००	११७७	५.२६
५०-५४ वर्ष	२१००	५.१	९७०	५.२४	११३०	५.०५
५५-५९ वर्ष	१६१९	४.०	७३१	३.९५	८८८	३.९७
६०-६४ वर्ष	१४८५	३.६	६८९	३.७२	७९६	३.५६
६५-६९ वर्ष	११७५	२.९	५३८	२.९१	६३७	२.८५
७०-७४ वर्ष	८०७	२.०	३४८	१.८८	४५९	२.०५
७५-७९ वर्ष	५५२	१.४	२३६	१.२८	३१६	१.४१
८०-८४ वर्ष	२६०	०.६	१३४	०.७२	१२६	०.५६
८५-८९ वर्ष	१०८	०.३	४३	०.२३	६५	०.२९
९०-९४ वर्ष	४३	०.१	१६	०.०९	२७	०.१२
९५+ वर्ष	१६	०.०	७	०.०४	९	०.०४
बडा नं. १						
जम्मा	२४३९	१००.००	१०९१	१००.००	१३४८	१००.००
००-०४ वर्ष	१७५	७.१८	१०३	९.४४	७२	५.३४
०५-०९ वर्ष	२१८	८.९४	१०९	९.९९	१०९	८.०९
१०-१४ वर्ष	२२९	९.३९	१०८	९.९०	१२१	८.९८
१५-१९ वर्ष	२५३	१०.३७	१०९	९.९९	१४४	१०.६८
२०-२४ वर्ष	१६५	६.७७	६७	६.१४	९८	७.२७
२५-२९ वर्ष	१६९	६.९३	६९	६.३२	१००	७.४२
३०-३४ वर्ष	१३५	५.५४	४३	३.९४	९२	६.८२
३५-३९ वर्ष	१२७	५.२१	५६	५.१३	७१	५.२७
४०-४४ वर्ष	१४९	६.११	५९	५.४१	९०	६.६८
४५-४९ वर्ष	११८	४.८४	४६	४.२२	७२	५.३४
५०-५४ वर्ष	१७५	७.१८	८१	७.४२	९४	६.९७
५५-५९ वर्ष	१३५	५.५४	५८	५.३२	७७	५.७१
६०-६४ वर्ष	१२५	५.१३	५८	५.३२	६७	४.९७
६५-६९ वर्ष	९८	४.०२	४२	३.८५	५६	४.१५

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
७०-७४ वर्ष	७१	२.९१	३३	३.०२	३८	२.८२
७५-७९ वर्ष	५९	२.४२	३२	२.९३	२७	२.००
८०-८४ वर्ष	२०	०.८२	१२	१.१०	८	०.५९
८५-८९ वर्ष	९	०.३७	३	०.२७	६	०.४५
९०-९४ वर्ष	८	०.३३	३	०.२७	५	०.३७
९५+ वर्ष	१	०.०४	०	०.००	१	०.०७
वडा नं. २						
जम्मा	१८३९	१००.००	८२४	१००.००	१०१५	१००.००
००-०४ वर्ष	१३४	७.२९	७०	८.५०	६४	६.३१
०५-०९ वर्ष	१८६	१०.११	९८	११.८९	८८	८.६७
१०-१४ वर्ष	१७१	९.३०	८६	१०.४४	८५	८.३७
१५-१९ वर्ष	२१३	११.५८	१००	१२.१४	११३	११.१३
२०-२४ वर्ष	१६२	८.८१	६८	८.२५	९४	९.२६
२५-२९ वर्ष	१४६	७.९४	५३	६.४३	९३	९.१६
३०-३४ वर्ष	१२४	६.७४	४५	५.४६	७९	७.७८
३५-३९ वर्ष	१२७	६.९१	५१	६.१९	७६	७.४९
४०-४४ वर्ष	१०९	५.९३	४३	५.२२	६६	६.५०
४५-४९ वर्ष	९४	५.११	४७	५.७०	४७	४.६३
५०-५४ वर्ष	९३	५.०६	३९	४.७३	५४	५.३२
५५-५९ वर्ष	७०	३.८१	२९	३.५२	४१	४.०४
६०-६४ वर्ष	८०	४.३५	४४	५.३४	३६	३.५५
६५-६९ वर्ष	५६	३.०५	२३	२.७९	३३	३.२५
७०-७४ वर्ष	२९	१.५८	१३	१.५८	१६	१.५८
७५-७९ वर्ष	२३	१.२५	८	०.९७	१५	१.४८
८०-८४ वर्ष	१६	०.८७	६	०.७३	१०	०.९९
८५-८९ वर्ष	५	०.२७	१	०.१२	४	०.३९
९०-९४ वर्ष	१	०.०५	०	०.००	१	०.१०
९५+ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
वडा नं. ३						
जम्मा	३५१२	१००.००	१५७८	१००.००	१९३४	१००.००
००-०४ वर्ष	२७३	७.७७	१६५	१०.४६	१०८	५.५८

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
०५-०९ वर्ष	३०९	८.८०	१७०	१०.७७	१३९	७.१९
१०-१४ वर्ष	३०३	८.६३	१५७	९.९५	१४६	७.५५
१५-१९ वर्ष	३३६	९.५७	१७५	११.०९	१६१	८.३२
२०-२४ वर्ष	२५५	७.२६	८५	५.३९	१७०	८.७९
२५-२९ वर्ष	२५४	७.२३	९५	६.०२	१५९	८.२२
३०-३४ वर्ष	२३७	६.७५	८३	५.२६	१५४	७.९६
३५-३९ वर्ष	२२१	६.२९	७७	४.८८	१४४	७.४५
४०-४४ वर्ष	१९३	५.५०	७३	४.६३	१२०	६.२०
४५-४९ वर्ष	२०१	५.७२	८५	५.३९	११६	६.००
५०-५४ वर्ष	२५१	७.१५	१००	६.३४	१५१	७.८१
५५-५९ वर्ष	१८०	५.१३	९३	५.८९	८७	४.५०
६०-६४ वर्ष	१५७	४.४७	७२	४.५६	८५	४.४०
६५-६९ वर्ष	१४२	४.०४	६०	३.८०	८२	४.२४
७०-७४ वर्ष	९०	२.५६	४२	२.६६	४८	२.४८
७५-७९ वर्ष	५३	१.५१	१९	१.२०	३४	१.७६
८०-८४ वर्ष	३८	१.०८	२०	१.२७	१८	०.९३
८५-८९ वर्ष	११	०.३१	५	०.३२	६	०.३१
९०-९४ वर्ष	७	०.२०	२	०.१३	५	०.२६
९५+ वर्ष	१	०.०३	०	०.००	१	०.०५
वडा नं. ४						
जम्मा	५००२	१००.००	२२४०	१००.००	२७६२	१४२.८१
००-०४ वर्ष	४१७	८.३४	२२३	९.९६	१९४	१०.०३
०५-०९ वर्ष	५००	१०.००	२७३	१२.१९	२२७	११.७४
१०-१४ वर्ष	५५०	११.००	२८४	१२.६८	२६६	१३.७५
१५-१९ वर्ष	५१८	१०.३६	२६४	११.७९	२५४	१३.१३
२०-२४ वर्ष	४७७	९.५४	१८८	८.३९	२८९	१४.९४
२५-२९ वर्ष	४४९	८.९८	१५६	६.९६	२९३	१५.१५
३०-३४ वर्ष	३९०	७.८०	१४९	६.६५	२४१	१२.४६
३५-३९ वर्ष	३५३	७.०६	१३३	५.९४	२२०	११.३८
४०-४४ वर्ष	२७९	५.५८	१०२	४.५५	१७७	९.१५
४५-४९ वर्ष	२४२	४.८४	९६	४.२९	१४६	७.५५

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
५०-५४ वर्ष	२०७	४.१४	१०४	४.६४	१०३	५.३३
५५-५९ वर्ष	१६६	३.३२	७२	३.२१	९४	४.८६
६०-६४ वर्ष	१७६	३.५२	७३	३.२६	१०३	५.३३
६५-६९ वर्ष	१२२	२.४४	५६	२.५०	६६	३.४१
७०-७४ वर्ष	६९	१.३८	२७	१.२१	४२	२.१७
७५-७९ वर्ष	४९	०.९८	२४	१.०७	२५	१.२९
८०-८४ वर्ष	२६	०.५२	११	०.४९	१५	०.७८
८५-८९ वर्ष	७	०.१४	३	०.१३	४	०.२१
९०-९४ वर्ष	२	०.०४	०	०.००	२	०.१०
९५+ वर्ष	३	०.०६	२	०.०९	१	०.०५

वडा नं. ५

जम्मा	९७८०	१००.००	४४७६	१००.००	५३०४	१००.००
००-०४ वर्ष	७८७	८.०५	४४०	९.८३	३४७	६.५४
०५-०९ वर्ष	१०५९	१०.८३	५५६	१२.४२	५०३	९.४८
१०-१४ वर्ष	९८३	१०.०५	५१९	११.६०	४६४	८.७५
१५-१९ वर्ष	१००७	१०.३०	५१४	११.४८	४९३	९.२९
२०-२४ वर्ष	९२६	९.४७	३९१	८.७४	५३५	१०.०९
२५-२९ वर्ष	१०३८	१०.६१	३६१	८.०७	६७७	१२.७६
३०-३४ वर्ष	९६७	९.८९	३४६	७.७३	६२१	११.७१
३५-३९ वर्ष	७४१	७.५८	३१४	७.०२	४२७	८.०५
४०-४४ वर्ष	६०२	६.१६	२५९	५.७९	३४३	६.४७
४५-४९ वर्ष	४१०	४.१९	२००	४.४७	२१०	३.९६
५०-५४ वर्ष	३५३	३.६१	१६९	३.७८	१८४	३.४७
५५-५९ वर्ष	२५८	२.६४	१२७	२.८४	१३१	२.४७
६०-६४ वर्ष	२२३	२.२८	९९	२.२१	१२४	२.३४
६५-६९ वर्ष	१५८	१.६२	७२	१.६१	८६	१.६२
७०-७४ वर्ष	१२६	१.२९	४९	१.०९	७७	१.४५
७५-७९ वर्ष	६९	०.७१	२७	०.६०	४२	०.७९
८०-८४ वर्ष	४६	०.४७	२१	०.४७	२५	०.४७
८५-८९ वर्ष	१८	०.१८	८	०.१८	१०	०.१९
९०-९४ वर्ष	७	०.०७	२	०.०४	५	०.०९

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
९५+ वर्ष	२	०.०२	२	०.०४	०	०.००
वडा नं. ६						
जम्मा	४१८४	१००.००	१८८७	१००.००	२२९७	१००.००
००-०४ वर्ष	३३१	७.९१	१७९	९.४९	१५२	६.६२
०५-०९ वर्ष	४१०	९.८०	२१७	११.५०	१९३	८.४०
१०-१४ वर्ष	४११	९.८२	२१४	११.३४	१९७	८.५८
१५-१९ वर्ष	४०७	९.७३	२०७	१०.९७	२००	८.७१
२०-२४ वर्ष	३९१	९.३५	१५४	८.१६	२३७	१०.३२
२५-२९ वर्ष	३३०	७.८९	११४	६.०४	२१६	९.४०
३०-३४ वर्ष	३०९	७.३९	९७	५.१४	२१२	९.२३
३५-३९ वर्ष	२८२	६.७४	११२	५.९४	१७०	७.४०
४०-४४ वर्ष	२४०	५.७४	१००	५.३०	१४०	६.०९
४५-४९ वर्ष	२१६	५.१६	९२	४.८८	१२४	५.४०
५०-५४ वर्ष	२२०	५.२६	१०४	५.५१	११६	५.०५
५५-५९ वर्ष	१७०	४.०६	७९	४.१९	९१	३.९६
६०-६४ वर्ष	१५९	३.८०	७८	४.१३	८१	३.५३
६५-६९ वर्ष	११०	२.६३	५७	३.०२	५३	२.३१
७०-७४ वर्ष	८५	२.०३	३५	१.८५	५०	२.१८
७५-७९ वर्ष	६१	१.४६	२७	१.४३	३४	१.४८
८०-८४ वर्ष	३३	०.७९	१६	०.८५	१७	०.७४
८५-८९ वर्ष	११	०.२६	४	०.२१	७	०.३०
९०-९४ वर्ष	२	०.०५	०	०.००	२	०.०९
९५+ वर्ष	६	०.१४	१	०.०५	५	०.२२
वडा नं. ७						
जम्मा	३८२२	१००.००	१७९७	१००.००	२०२५	१००.००
००-०४ वर्ष	२५७	६.७२	१५१	८.४०	१०६	५.२३
०५-०९ वर्ष	३५६	९.३१	१९४	१०.८०	१६२	८.००
१०-१४ वर्ष	३७०	९.६८	१८६	१०.३५	१८४	९.०९
१५-१९ वर्ष	४१४	१०.८३	२१२	११.८०	२०२	९.९८
२०-२४ वर्ष	३४२	८.९५	१४८	८.२४	१९४	९.५८

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
२५-२९ वर्ष	३३८	८.८४	१३२	७.३५	२०६	१०.१७
३०-३४ वर्ष	२७३	७.१४	१०२	५.६८	१७१	८.४४
३५-३९ वर्ष	२६०	६.८०	११३	६.२९	१४७	७.२६
४०-४४ वर्ष	२३७	६.२०	१०५	५.८४	१३२	६.५२
४५-४९ वर्ष	२२६	५.९१	१०७	५.९५	११९	५.८८
५०-५४ वर्ष	२०५	५.३६	१०४	५.७९	१०१	४.९९
५५-५९ वर्ष	१४०	३.६६	५९	३.२८	८१	४.००
६०-६४ वर्ष	१२५	३.२७	६१	३.३९	६४	३.१६
६५-६९ वर्ष	१०९	२.८५	४५	२.५०	६४	३.१६
७०-७४ वर्ष	८२	२.१५	३४	१.८९	४८	२.३७
७५-७९ वर्ष	५५	१.४४	२२	१.२२	३३	१.६३
८०-८४ वर्ष	१८	०.४७	१५	०.८३	३	०.१५
८५-८९ वर्ष	१२	०.३१	५	०.२८	७	०.३५
९०-९४ वर्ष	३	०.०८	२	०.११	१	०.०५
९५+ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
वडा नं. ८						
जम्मा	३७८२	१००.००	१७२३	१००.००	२०५९	१००.००
००-०४ वर्ष	२८८	७.६२	१५०	८.७१	१३८	६.७०
०५-०९ वर्ष	३२६	८.६२	१८४	१०.६८	१४२	६.९०
१०-१४ वर्ष	३२२	८.५१	१६९	९.८१	१५३	७.४३
१५-१९ वर्ष	३९७	१०.५०	१८१	१०.५०	२१६	१०.४९
२०-२४ वर्ष	३३९	८.९६	१३७	७.९५	२०२	९.८१
२५-२९ वर्ष	३०३	८.०१	१३६	७.८९	१६७	८.११
३०-३४ वर्ष	२४०	६.३५	९३	५.४०	१४७	७.१४
३५-३९ वर्ष	२५७	६.८०	९७	५.६३	१६०	७.७७
४०-४४ वर्ष	२०४	५.३९	७५	४.३५	१२९	६.२७
४५-४९ वर्ष	२२९	६.०५	९७	५.६३	१३२	६.४१
५०-५४ वर्ष	२२७	६.००	१०४	६.०४	१२३	५.९७
५५-५९ वर्ष	१७४	४.६०	७८	४.५३	९६	४.६६
६०-६४ वर्ष	१३९	३.६८	६६	३.८३	७३	३.५५
६५-६९ वर्ष	१३७	३.६२	६४	३.७१	७३	३.५५

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
७०-७४ वर्ष	९३	२.४६	४९	२.८४	४४	२.१४
७५-७९ वर्ष	७०	१.८५	२९	१.६८	४१	१.९९
८०-८४ वर्ष	२२	०.५८	९	०.५२	१३	०.६३
८५-८९ वर्ष	१३	०.३४	४	०.२३	९	०.४४
९०-९४ वर्ष	१	०.०३	१	०.०६	०	०.००
९५+ वर्ष	१	०.०३	०	०.००	१	०.०५
वडा नं. ९						
जम्मा	२०३३	१००.००	८८२	१००.००	११५१	१००.००
००-०४ वर्ष	१४०	६.८९	६३	७.१४	७७	६.६९
०५-०९ वर्ष	१७८	८.७६	९६	१०.८८	८२	७.१२
१०-१४ वर्ष	१९४	९.५४	९०	१०.२०	१०४	९.०४
१५-१९ वर्ष	२०४	१०.०३	९१	१०.३२	११३	९.८२
२०-२४ वर्ष	१७९	८.८०	७६	८.६२	१०३	८.९५
२५-२९ वर्ष	१६६	८.१७	५८	६.५८	१०८	९.३८
३०-३४ वर्ष	१२९	६.३५	४७	५.३३	८२	७.१२
३५-३९ वर्ष	१०७	५.२६	४२	४.७६	६५	५.६५
४०-४४ वर्ष	१०९	५.३६	३४	३.८५	७५	६.५२
४५-४९ वर्ष	१२६	६.२०	५५	६.२४	७१	६.१७
५०-५४ वर्ष	१२१	५.९५	५६	६.३५	६५	५.६५
५५-५९ वर्ष	१००	४.९२	३९	४.४२	६१	५.३०
६०-६४ वर्ष	८४	४.१३	४२	४.७६	४२	३.६५
६५-६९ वर्ष	८२	४.०३	३५	३.९७	४७	४.०८
७०-७४ वर्ष	५४	२.६६	२६	२.९५	२८	२.४३
७५-७९ वर्ष	३८	१.८७	१८	२.०४	२०	१.७४
८०-८४ वर्ष	९	०.४४	५	०.५७	४	०.३५
८५-८९ वर्ष	१०	०.४९	७	०.७९	३	०.२६
९०-९४ वर्ष	३	०.१५	२	०.२३	१	०.०९
९५+ वर्ष	०	०.००	०	०.००	०	०.००
वडा नं. १०						
जम्मा	४४९०	१००.००	१९९९	१००.००	२४९१	१००.००
००-०४ वर्ष	३४९	७.७७	१८६	९.३०	१६३	६.५४

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
०५-०९ वर्ष	४१३	९.२०	१९३	९.६५	२२०	८.८३
१०-१४ वर्ष	४४९	१०.००	२४८	१२.४१	२०१	८.०७
१५-१९ वर्ष	४८१	१०.७१	२१६	१०.८१	२६५	१०.६४
२०-२४ वर्ष	३३५	७.४६	१४२	७.१०	१९३	७.७५
२५-२९ वर्ष	३२१	७.१५	११४	५.७०	२०७	८.३१
३०-३४ वर्ष	२९२	६.५०	१२३	६.१५	१६९	६.७८
३५-३९ वर्ष	२८९	६.४४	११०	५.५०	१७९	७.१९
४०-४४ वर्ष	२३२	५.१७	८४	४.२०	१४८	५.९४
४५-४९ वर्ष	२३९	५.३२	९९	४.९५	१४०	५.६२
५०-५४ वर्ष	२४८	५.५२	१०९	५.४५	१३९	५.५८
५५-५९ वर्ष	२२६	५.०३	९७	४.८५	१२९	५.१८
६०-६४ वर्ष	२१७	४.८३	९६	४.८०	१२१	४.८६
६५-६९ वर्ष	१६१	३.५९	८४	४.२०	७७	३.०९
७०-७४ वर्ष	१०८	२.४१	४०	२.००	६८	२.७३
७५-७९ वर्ष	७५	१.६७	३०	१.५०	४५	१.८१
८०-८४ वर्ष	३२	०.७१	१९	०.९५	१३	०.५२
८५-८९ वर्ष	१२	०.२७	३	०.१५	९	०.३६
९०-९४ वर्ष	९	०.२०	४	०.२०	५	०.२०
९५+ वर्ष	२	०.०४	२	०.१०	०	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१८ वडाअनुसार बालबालिका (०-१७ वर्ष) अनुपात

तालिका ३.२०: वडाअनुसार बालबालिका (०-१७ वर्ष) अनुपात

वडा नं.	(०-१७ वर्ष) का कुल जनसंख्या	(०-१७ वर्ष) का पुरुष	(०-१७ वर्ष) का महिला	बालबालिका अनुपात
१	७६६	३७९	३८७	९७.९३
२	६१६	३१६	३००	१०५.३३
३	१०८९	५९७	४९२	१२१.३४
४	१७९१	९३८	८५३	१०९.९६

वडा नं.	(०-१७ वर्ष) का कुल जनसंख्या	(०-१७ वर्ष) का पुरुष	(०-१७ वर्ष) का महिला	बालबालिका अनुपात
५	३४४४	१८२५	१६१९	११२.७२
६	१४०६	७३६	६७०	१०९.८५
७	१२३१	६६२	५६९	११६.३४
८	११८४	६२४	५६०	१११.४३
९	६२२	३०२	३२०	९४.३८
१०	१४८८	७४३	७४५	९९.७३
रामपुर	१३६३७	७१२२	६५१५	१०९.३२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१९ वडाअनुसार अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विवरण

तालिका ३.२१: वडाअनुसार अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या	अपाङ्गता भएको जनसंख्या	अपाङ्गता नभएको जनसंख्या	उल्लेख नभएको जनसंख्या	अपाङ्गता भएका व्यक्तिको दर
१	१२०७५	२४३९	१२८	२३११	०
२	५६६५	१८३९	८१	१७५८	०
३	६२०४	३५१२	११०	३४०२	०
४	९२७१	५००२	२०९	४७९३	०
५	८५१०	९७८०	१५७	९६२३	०
६	७६७८	४१८४	९२	४०९२	०
७	५५९६	३८२२	२०३	३६१९	०
८	५४८३	३७८२	९०	३६१२	०
९	४५७२	२०३३	९३	१९४०	०
१०	६८८४	४४९०	१२६	४३६४	०
रामपुर	४०८८३	१२८९	३९५९४	०	३.१५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.२० वडाअनुसार परिवारको संरचनागत विवरण

तालिका ३.२२: वडाअनुसार परिवारको संरचनागत विवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या	एकल (Nuclear)		संयुक्त (Extended)	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	२४३९	१२०८	४९.५३	१२३१	५०.४७
२	१८३९	८६५	४७.०४	९७४	५२.९६
३	३५१२	१७३९	४९.५२	१७७३	५०.४८
४	५००२	२४६२	४९.२२	२५४०	५०.७८
५	९७८०	५७७१	५९.०१	४००९	४०.९९
६	४१८४	२०८०	४९.७१	२१०४	५०.२९
७	३८२२	२०३१	५३.१४	१७९१	४६.८६
८	३७८२	१७७५	४६.९३	२००७	५३.०७
९	२०३३	९५०	४६.७३	१०८३	५३.२७
१०	४४९०	२२१९	४९.४२	२२७१	५०.५८
रामपुर	४०८८३	२११००	५१.६१	१९७८३	४८.३९

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ४: शैक्षिक तथ्याङ्क

४.१ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

तालिका ४.१: रामपुर नगरपालिकामा सञ्चालित शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

सि.नं.	शैक्षिक संस्थाको किसिम	संख्या	कैफियत
१	सामुदायिक विद्यालय	५०	
२	संस्थागत विद्यालय	७	
३	धार्मिक विद्यालय	१	
४	शिशु स्याहार /बाल विकास केन्द्र	५६	
५	आधारभुत विद्यालय	८	
६	माध्यमिक विद्यालय	२१	
७	मदरसा	१	
८	गुम्बा/ विहार		
९	आश्रम / गुरुकुल		
१०	सामुदायिक सिकाई केन्द्र	२	
११	प्राविधिक शिक्षालय	१	
१२	प्राविधिक धार (कक्षा ९-१२) सञ्चालित	१	
१३	स्रोतकक्षा		
१४	कलेज/ क्याम्पस	२	
१५	विश्व विद्यालय/शैक्षिक प्रतिष्ठान		
१६	सार्वजनिक पुस्तकालय / बाचनालय	१	
१७	अन्य		

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.२ शैक्षिक सूचकहरू

तालिका ४.२: रामपुर नगरपालिकाको शिक्षासंग सम्बन्धित सूचकहरू

सि.नं.	सूचकहरू	आव २०७९/२०८०			आव २०८०/२०८१			आव २०८१/२०८२		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा कुल प्रवेशदर GIR (ECD/PPC)	-	-	-	३१.६६	३३.०८	३०	३५.०४	३६.३	३३.५६
२	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा खुद प्रवेशदर NIR (ECD/PPC)	-	-	-	९.६१	१०.२९	८.८१	९.९८	१०.२२	९.७
३	कक्षा १ मा कुल भर्नादर (GIR Grade 1)	-	-	-	२४.११	२४.०९	२४.१४	१७.०५	१६.८१	१७.३३
४	कक्षा १ मा खुद भर्नादर (NIR Grade 1)	-	-	-	५.२८	४.७८	५.८६	२.३९	२.३५	२.४४
५	प्राथमिक तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (1-5)	-	-	-	८९.४१	८९.६४	८९.१४	८१.०६	८१.२९	८०.७९
६	प्राथमिक तहमा खुद विद्यार्थी भर्ना दर NER (1-5)	-	-	-	६१.५२	६०.६४	६२.५४	५५.५८	५४.३६	५७.०१
७	निम्न माध्यामिक तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (6-8)	-	-	-	४४.०७	४३.७५	४४.४४	४५.२७	४४.९६	४५.६३
८	निम्न माध्यामिक तहमा खुद विद्यार्थी भर्ना दर NER (6-8)	-	-	-	२१.६२	२०.३	२३.१७	२१.५४	२०.०१	२३.३३
९	आधारभूत तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (1-8)	-	-	-	१३३.४८	१३३.४	१३३.५८	१२६.३३	१२६.२५	१२६.४२
१०	आधारभूत तहमा खुद विद्यार्थी भर्ना दर NER (1-8)	-	-	-	१००	१००	१००	१००	९८.२४	१००
११	माध्यामिक तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (9-10)	-	-	-	२७.२४	२५.४३	२९.३७	२९.२५	२७.९१	३०.८१
१२	माध्यामिक तहमा खुद विद्यार्थी भर्ना दर NER (9-10)	-	-	-	८.७७	६.८५	११.०१	९.२२	८	१०.६५

सि.नं.	सूचकहरू	आव २०७९/२०८०			आव २०८०/२०८१			आव २०८१/२०८२		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१३	उच्च माध्यामिक तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (11-12)	-	-	-	१७.९६	१५.३	२१.०८	१७.८५	१५.८	२०.२४
१४	उच्च माध्यामिक तहमा खुद विद्यार्थी भर्नादर NER (11-12)	-	-	-	४.५५	३.२२	६.१२	५.२१	३.९५	६.६८
१५	माध्यामिक तहमा कुल विद्यार्थी भर्ना दर GER (9-12)	-	-	-	४५.२	४०.७३	५०.४५	४७.१	४३.७२	५१.०५
१६	माध्यामिक तहमा खुद विद्यार्थी भर्ना दर NER (9-12)	-	-	-	२८.७४	२५.२४	३२.८४	३१.२७	२८.२४	३४.८२
१७	प्राथमिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (1-5)	१९.१५	१०.३९	८.७६	१८.३८	९.९४	८.४४	१६.२८	८.८	७.४८
१८	निम्न माध्यामिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (6-8)	३१.९१	१६.९८	१४.९३	२९.८१	१५.९७	१३.८५	२९.९१	१६.०१	१३.९
१९	माध्यामिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (9-10)	२६.४१	१२.९५	१३.४६	२८.३	१४.२५	१४.०५	२९.६८	१५.२७	१४.४१
२०	उच्च माध्यामिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (11-12)	३३.०३	१५.५५	१७.४८	३६.०३	१६.५५	१९.४८	३४.९७	१६.६९	१८.२८
२१	आधारभूत तहको शिक्षा पूरा गर्नेको दर Cycle Completion Rate(1-8)	१००	१००	१००	१००	१००	१००	९९.७५	९९.७८	९९.७२
२२	कक्षा ८ मा टिकाउ दर Survival Rate(1-8)	१००	१००	१००	१००	१००	१००	९९.७५	९९.७८	९९.७२

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.३ शिक्षासम्बन्धी अन्य सूचकहरू

तालिका ४.३: रामपुर नगरपालिकाको शिक्षासंग सम्बन्धित अन्य सूचकहरू २०८१

सि.नं.	सूचकहरू	मान	कैफियत
१	आधारभूत तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	१:१३	
२	माध्यमिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	१:१८	
३	महिला शिक्षक प्रतिशत	६०	
४	पेशागत तालिम प्राप्त गरेका शिक्षक संख्या	४१	
५	स्वच्छ पानी तथा सरसफाई सुविधासहित शौचालय निर्माणभएका विद्यालयको प्रतिशत	१००	
६	इन्टरनेट सुविधा पुगेका विद्यालय प्रतिशत	१००	
७	माध्यमिक शिक्षामा प्राविधिक विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको अनुपात	१:५०	

स्रोत:- रामपुरनगरपालिका

४.४ तहगत तथा विद्यालयको किसिम अनुसार विद्यार्थी विवरण

तालिका ४.४: रामपुर नगरपालिकाको तहगत तथा विद्यालयको किसिम अनुसार विद्यार्थी विवरण

सिनं	कक्षा	सामुदायिक विद्यालय		संस्थागत विद्यालय		कैफियत
		छात्रा संख्या	छात्र संख्या	छात्रा संख्या	छात्र संख्या	
१	१-५ सम्म	१४२०	१५२४	६९५	९६७	
२	६-८ सम्म	९०४	९५०	२९१	४२७	
३	९-१० सम्म	६८९	६७५	११८	१८०	
४	११-१२ सम्म	४९२	४१०	३८	७४	
जम्मा		३५०५	३५५९	११४२	१६४८	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.५ तहगत रुपमा सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक विवरण

तालिका ४.५: शैक्षिक सत्र २०८१मा रामपुर नगरपालिकाको तहगत रुपमा सामुदायिक विद्यालयको शिक्षक विवरण

तह	लिङ्ग	स्वीकृत स्थायी दरवन्दी	कार्यरत					जम्मा
			स्थायी	अस्थायी	राहत कोटा	पि सि एफ	अन्य	
प्रा.वि.	महिला	२५३	११३	७	१५			२४९
	पुरुष		१०५	३	६			
नि.मा.वि.	महिला	६३	५	१	१४		२	६१
	पुरुष		२७	२	१२			
मा.वि.	महिला	६०	७	१	५		६	४९
	पुरुष		१८	०	१८		५	
उ.मा.वि.	महिला	१५	०	२	२			१५
	पुरुष		०	५	६			
कुल जम्मा								३७४

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.६ तहगत रुपमा संस्थागत विद्यालयको शिक्षक विवरण

तालिका ४.६: शैक्षिक सत्र २०८१मा रामपुर नगरपालिकाको तहगत रुपमा संस्थागत विद्यालयको शिक्षक विवरण

तह	लिङ्ग	कार्यरत शिक्षक	कैफियत
प्रा वि	महिला	४९	
	पुरुष	९	
नि.मा.वि.	महिला	१९	
	पुरुष	१८	
मा. वि.	महिला	६	
	पुरुष	११	
उ. मावि	महिला	४	
	पुरुष	११	
कुल जम्मा		१२७	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.७ शैक्षिक सत्र २०८१ मा रामपुर नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक, संस्थागत विद्यालय बालविकास केन्द्र तथा क्याम्पसहरूको विवरण

तालिका ४.७.: शैक्षिक सत्र २०८१ मा रामपुर नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक, संस्थागत विद्यालय बालविकास केन्द्र तथा क्याम्पसहरूको विवरण

सि.नं.	विद्यालयको नाम	विद्यालय को प्रकार	स्थानीय तह	वडा नं.	प्रधानाध्यापकको नाम	प्रधानाध्यापकको सम्पर्क नं.	विद्यालयको ईमेल	शैक्षिक तह
१	मदरसा नुरुल हुदा माध्यमिक विद्यालय	धार्मिक	रामपुर न.पा.	४	अबुल कलाम मिया	९८४७२२११८४	mnh2053@gmail.com	माध्यमिक
२	शान्ति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	भगवती पाण्डे	९८४३६५२२२५	shreeshintiprimary@gmail.com	प्राथमिक
३	लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	४	नरबहादुर राना	९८४७०९७३४५	Laxmisecondaryschool@gmail.com	प्राथमिक
४	नवदुर्गा प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	विष्णुप्रसाद पाठक	९८४३३८७३४९	bishnuprasadpathak54@gmail.com	प्राथमिक
५	बालहित प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	कल्पना खाँड	९८४७२३११७०	balhitpravi2046@gmail.com	प्राथमिक
६	बाल कल्याण आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	दानबहादुर राना	९८४३२११३३८	basicbalkalyan03@gmail.com	निम्न माध्यमिक
७	कालिका मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	४	महम्मद दिन मिया	९८४७३८३६६९	kalikaschool019@gmail	माध्यमिक
८	सीताराम मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	४	हरिप्रसाद अधिकारी	९८५७०६०६२५	sitarammavi45@gmail.com	माध्यमिक
९	श्री सीता मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	नारायण प्रसाद खनाल	९८४७१७३२९८	sitamavi45090@gmail.com	माध्यमिक
१०	श्री जन विकास मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	३	पशुपति खनाल	९८५७०६२९४९	janavikas2019@gmail.com	उच्च माध्यमिक

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

११	राजधरा इ. बो. सेकेन्डरी स्कूल	निजी	रामपुर न.पा.	३	सविता ढकाल	९८६९२२६०४८	danbahadurthapa0@gmail.com	माध्यमिक
१२	मदरसा नुरुल हुदा अहलेसुन्नाट प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	४	सकिला खातुन	९७६८३५९४६१	madarsaprimarieschool@gmail	प्राथमिक
१३	बाल कल्याण प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	२	विष्णुमाया कँडेल	९८५७०५४१२८	bishnukandel808@gmail.com	प्राथमिक
१४	ज्ञान मञ्जरी प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	दानबहादुर मल्ल ठकुरी	९८६७७५६६३३	Gyanmanjari613@gmail.com	प्राथमिक
१५	बेलघारी प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	छप बहादुर थापा	९८४७२२२४१०	shreebelghariprimaryschool@gmail.com	प्राथमिक
१६	बालहित प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	कोप बहादुरनेपाली	९७४२३४५५०१	balhitpravi@gmail.com	प्राथमिक
१७	बाल ज्योति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	रोशन सिं सारु	९८४७२२००८६	magarsarur123@gmail.com	प्राथमिक
१८	शान्ति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	झक बहादुर मल्ल	९८४७०६९१५१	jhakendramalla123@gmail.com	प्राथमिक
१९	शंकर आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	श्री प्रसाद सिंह	९८४७५८७०१४	shankarbasic@gmail.com	निम्न माध्यमिक
२०	कालिका प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	२	रुक्मणी बस्नेत	९८६७८४२९६९	Kalikaprimari@gmail.com	प्राथमिक
२१	छम्के आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	डोलराज पाण्डे	९८५७०६०६५७	schoolchhamke@gmail.com	निम्न माध्यमिक
२२	चन्द्रोदय मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	टंकनाथ पोखरेल	९८५७०६०५९६	chandrodasyasecondary@gmail.com	माध्यमिक
२३	कृष्णा देवी मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	२	डोल राज कँडेल	९८४४७६२४०९	krishnadevimavibhalayatar@gmail.com	माध्यमिक
२४	सरस्वती मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	२	रामचन्द्र पोखरेल	९८४४७२२३७२	secondariesaraswati2017@gmail.com	माध्यमिक
२५	शिवशक्ति आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१	शिवराज पोखरेल	९८४७३७११२२	shreshivashaktibasicschool76@gmail.com	प्राथमिक
२६	सिद्धार्थ प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	डोलराज कँडेल	९७६५८७६७४१	siddharthapravi2008@gmail.com	प्राथमिक

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

२७	देवस्थान प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	दिव्या देव आचार्य	९८६०२८४९९२	devisthansch@gmail.com	प्राथमिक
२८	बालासिद्ध प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	लेख प्रसाद श्रेष्ठ	९८४७३३७८२८	primaryschoolbalasiddha2079@gmail.com	प्राथमिक
२९	कुम्भ प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	मेनुका भट्टराई गैरे	९८४७०१९६६५	Kumbhaprimary@gmail.com	प्राथमिक
३०	बुद्ध प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	मञ्जु नाउ	९७६७०००४००	buddhapravi360@gmail.com	प्राथमिक
३१	भानुभक्त मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	रिंग कुमारी खाम्चा	९८५७०७७५४४	bhanubhakta.school2019@gmail.com	उच्च माध्यमिक
३२	नव जागृति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	माधवप्रसाद घिमिरे	९८४७९१८५९६	nawajagriti2038@gmail.com	प्राथमिक
३३	जनकल्याण मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	१०	आनन्द प्र. भण्डारी	९८४९३०८२३९	janakalyanramtar2077@gmail.com	उच्च माध्यमिक
३४	गेझा सनराइज इ.वि. स्कूल	निजी	रामपुर न.पा.	१०	जिव लाल खनाल	९८४६७४८९९२	khanaljivlal@gmail.com	निम्न माध्यमिक
३५	सिद्ध प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	९	मान बहादुरबाह्रधरे	९७४९८९०९४९	manmagar849@gamail.com	प्राथमिक
३६	शारदा शरण प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	राम चन्द्र अर्याल	९८४७९७६४९९	Shardasharanprimaryschool@gmail.com	प्राथमिक
३७	वीरेन्द्र प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	लुक बहादुर रामजाली	९८४७९७०४६७	ramjalilukbahadur@gmail.com	प्राथमिक
३८	जानकी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	बुद्ध सागर अधिकारी	९८४७४५५५८०	janakibasicschool0@gmail.com	निम्न माध्यमिक
३९	जनशान्ति मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	९	ढक बहादुर सिंजाली	९८४७९७२९३०	janashantis.s.2017@gmail.com	माध्यमिक
४०	जनहित प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	९	जमुना आचार्य	९८६०७८१०६९	janahitprimaryschool22020@gmail.com	प्राथमिक
४१	हार्टल्याण्ड एकेडेमी	निजी	रामपुर न.पा.	९	हेमराज दवाडी	९७६६८२२५७३	dawadi2016@gmail.com	निम्न माध्यमिक
४२	बीपी आदर्श प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	नारद प्रसाद अर्याल	६८६७९४९७९४	bpschool2050@gmail.com	प्राथमिक

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

४३	भानुभक्त मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	९	आनन्द बहादुर सारु	९७४९७८८७०९	schoolbhanubhakta88@gmail.com	उच्च माध्यमिक
४४	श्री गंगा माध्यमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	८	देवराज देवकोटा	९८५७०६०६०९	gangass2035@gmail.com	उच्च माध्यमिक
४५	प्रगतिशील प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	९	सुनिल कोहर	९७४८७९७९५३	pravipragatishil@gmail.com	प्राथमिक
४६	बाल कल्याण प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	५	नगेन्द्र प्रसाद काफ्ले	९८६७२६०९७०	balkalyanpravi@gmail.com	प्राथमिक
४७	दरैठाटी मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	६	सुन्दर प्र देवकोटा	९८५७०६२७६५	daraithati@gmail.com	उच्च माध्यमिक
४८	राम तुलसी मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	५	बालकृष्ण लम्साल	९८४७२२०६६९	ramtulasirampur@gmail.com	उच्च माध्यमिक
४९	आनन्द निकेतन विद्याश्रम	निजी	रामपुर न.पा.	७	गोविन्द प्र. पौडेल	९८४७९००९९८	anandaniketan053@mail.com	उच्च माध्यमिक
५०	रामपुर अंग्रेजी बोर्डिङ माध्यमिक विद्यालय	निजी	रामपुर न.पा.	५	सूर्य प्रसाद घिमिरे	९८४७२२९२५९	rampurboarding@yahoo.com	उच्च माध्यमिक
५१	भु पु सैनिक राइजिङ ई. मा.वि.	निजी	रामपुर न.पा.	५	गोपी सिग्देल	९८४९५५५९३०	bpsress@gmail.com	उच्च माध्यमिक
५२	रामपुर आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	५	विजय शर्मा	९८५७०६२५६०	shreerampurbasic@gmail.com	निम्न माध्यमिक
५३	नवदुर्गा मा.वि.	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	६	सोभाकान्त सिग्देल	९८६७४४००२४	nawadurga037@gmail.com	माध्यमिक
५४	विजया प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	७	लेखबहादुर बाह्रघरे	९८४९९९९८८७	lekthapa05@gmail.com	प्राथमिक
५५	आधारभूत माध्यमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	७	रूपनाथ गौतम	९८४७४५६३७२	aadharbhootsecondaryschool@gmail.com	उच्च माध्यमिक
५६	अकाला प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	७	रस्मिता घिमिरे	९८४४७६८६८९	rasmitaghimire@gmail.com	प्राथमिक
५७	संयुक्त प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	रामपुर न.पा.	७	टेक बहादुर आले	९८४४७८९९३५	samyuktaprimarieschool@gmail.com	प्राथमिक
५८	विजयपुर इंग्लिश स्कुल	निजी	रामपुर न.पा.	६	भुवन बस्याल	९८४६२०९६०४	bijayapurenglishschool39@gmail.com	निम्न माध्यमिक

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

४.८ साक्षरता दर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरका)

सामाजिक एवं मानव विकासको एक महत्वपूर्ण आधारशिलाको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रमा यस रामपुर नगरपालिका अन्य नगरको तुलनामा राम्रो नै देखिन्छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा ५ वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेरका व्यक्तिहरूको शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण संकलन गरिएको थियो। यो तथ्याङ्क अनुसार रामपुर नगरपालिकामा ५ वर्ष र सोभन्दा माथिको ३७,७३२ जनसंख्यामध्ये कुल साक्षरता दर ८४.८७ प्रतिशत रहेको छ। लैङ्गिक रूपमा हेर्दा पुरुषको साक्षरता दर ९१.०४ प्रतिशत रहेको छ भने महिलाको साक्षरता दर ७९.९४ प्रतिशतमात्र रहेकोले महिला र पुरुषबीच अझै स्पष्ट अन्तर देखिन्छ। वडातर्फ हेर्दा वडा नं. ५ मा सबैभन्दा बढी (९१.०२ प्रतिशत) र वडा नं. ९ मा सबैभन्दा कम (७७.६० प्रतिशत) साक्षरता दर रहेको पाइन्छ। वडागत विवरण तलको तालिका ४.८ मा विस्तृत रूपमा दिइएको छ।

तालिका ४.८: रामपुरनगरपालिकाको साक्षरता दर सम्बन्धी विवरण

लिङ्ग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			नखुलेको	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)
		पढ्न र लेख्न दुवै जानेको	पढ्न मात्र जानेको	पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको		
रामपुर नगरपालिका						
जम्मा	३७७३२	३२०२५	८१	५६१६	१०	८४.८७
पुरुष	१६७६७	१५२६५	१९	१४७९	४	९१.०४
महिला	२०९६५	१६७६०	६२	४१३७	६	७९.९४
वडा नं. १						
जम्मा	२२६४	१८२२	६	४३६	०	८०.४८
पुरुष	९८८	८६७	३	११८	०	८७.७५
महिला	१२७६	९५५	३	३१८	०	७४.८४
वडा नं. २						
जम्मा	१७०५	१४२५	८	२७२	०	८३.५८
पुरुष	७५४	६९१	०	६३	०	९१.६४
महिला	९५१	७३४	८	२०९	०	७७.१८
वडा नं. ३						
जम्मा	३२३९	२६२९	६	६०२	२	८१.१७

लिङ्ग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			नखुलेको	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)
		पढ्न र लेख्न दुवै जानेको	पढ्न मात्र जानेको	पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको		
पुरुष	१४१३	१२५३	१	१५८	१	८८.६८
महिला	१८२६	१३७६	५	४४४	१	७५.३६
वडा नं. ४						
जम्मा	४५८५	३९८२	१६	५८७	०	८६.८५
पुरुष	२०१७	१८७७	४	१३६	०	९३.०६
महिला	२५६८	२१०५	१२	४५१	०	८१.९७
वडा नं. ५						
जम्मा	८९९३	८१८५	१४	७९१	३	९१.०२
पुरुष	४०३६	३८५०	२	१८३	१	९५.३९
महिला	४९५७	४३३५	१२	६०८	२	८७.४५
वडा नं. ६						
जम्मा	३८५३	३२४१	१३	५९९	०	८४.१२
पुरुष	१७०८	१५४३	३	१६२	०	९०.३४
महिला	२१४५	१६९८	१०	४३७	०	७९.१६
वडा नं. ७						
जम्मा	३५६५	३०४०	५	५२०	०	८५.२७
पुरुष	१६४६	१४९१	२	१५३	०	९०.५८
महिला	१९१९	१५४९	३	३६७	०	८०.७२
वडा नं. ८						
जम्मा	३४९४	२८८०	२	६०९	३	८२.४३
पुरुष	१५७३	१४०३	१	१६८	१	८९.१९
महिला	१९२१	१४७७	१	४४१	२	७६.८९
वडा नं. ९						
जम्मा	१८९३	१४६९	२	४२२	०	७७.६०
पुरुष	८१९	६८७	१	१३१	०	८३.८८
महिला	१०७४	७८२	१	२९१	०	७२.८१
वडा नं. १०						

लिङ्ग	५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या			नखुलेको	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)
		पढ्न र लेख्न दुवै जानेको	पढ्न मात्र जानेको	पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको		
जम्मा	४१४१	३३५२	९	७७८	२	८०.९५
पुरुष	१८१३	१६०३	२	२०७	१	८८.४२
महिला	२३२८	१७४९	७	५७१	१	७५.१३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.९ साक्षर जनसंख्याले उत्तिर्ण गरेको तहसम्बन्धी विवरण

साक्षरता समाजको विकास, सचेतना, मानवको क्षमता वृद्धि, शैक्षिक स्तरउन्नती र अवसर प्राप्तिका लागि महत्वपूर्ण आधार स्तम्भ हो। साक्षर जनसंख्याले कुन तह उत्तिर्ण गरेको छ भन्ने विषयले ठुलो सरोकार राख्दछ। जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यो तथ्याङ्क अनुसार कुल ३२,०२८ जना जनसंख्यामध्ये सबैभन्दा धेरै (४९.३४%) ले प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तह पूरा गरेका छन् भने तह बढाउँदै जाँदा संख्या घट्दै गएको देखिन्छ। उच्च शिक्षातर्फ स्नातक र स्नातकोत्तर उत्तिर्ण गर्नेको संख्या जम्मा ४.६७% मात्र छ, जसमा पनि स्नातकोत्तर तहमा महिलाको पहुँच (१.०९%) पुरुषको तुलनामा (२.१५%) न्यून रहेको छ।

तालिका ४.९: साक्षर जनसंख्याले उत्तिर्ण गरेको तह

उत्तिर्ण गरेको तह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	३२०२८	१००	१५२६७	१००	१६७६१	१००
पूर्व प्राथमिक तह	१४०७	४.३९	७५४	४.९३	६५३	३.९०
प्राथमिक तह(१-५)	९०८७	२८.३७	४५३८	२९.७२	४५४९	२७.१४
निम्न माध्यमिक तह(६-८)	६७१५	२०.९७	३१४९	२०.६३	३५६६	२१.२८
माध्यमिक तह(९-१०)	५३२३	१६.६२	२४३४	१५.९४	२८८९	१७.२४
एस.एल.सि.वा सो सरह	३१७३	९.९०	१६३८	१०.७३	१५३५	९.१६
प्रमाणपत्र वा सो सरह	३९०१	१२.१८	१६७५	१०.९७	२२२६	१३.२८
स्नातक वा सो सरह	९८५	३.०८	४६२	३.०३	५२३	३.१०

स्नाकोत्तर वा सो सरह	५१०	१.५९	३२८	२.१५	१८२	१.०९
अन्य	३	०.०१	३	०.०१	०	०.००
तह नभएको	७४७	२.३३	२२०	१.४४	५२७	३.१४
तह उल्लेख नभएको	१७७	०.५५	६६	०.४३	१११	०.६६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.१० ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा गएको जनसंख्याको विवरण

सामान्यतया ५ देखि २५ वर्ष सम्मका जनसंख्या अध्ययनरत हुन्छन् भन्ने मान्यताका साथ जनगणनामा ५ देखि २५ वर्ष उमेर समूहका व्यक्तिहरूमा हाल स्कुल गईरहेको र विगतमा स्कुल गएको भनि प्रश्न सोधिएको प्रश्नका आधारमा यस रामपुर नगरपालिका प्रस्तुत तथ्याङ्क अनुसार रामपुर नगरपालिकाका ५ देखि २५ वर्ष उमेर समूहका १२,०१७ जना जनसंख्याको शैक्षिक स्थिति देखाउँछ। कुल जनसंख्यामध्ये धेरैजसो (९,३५३ जना) हाल स्कुल/कलेज गईरहेका छन् भने २,५०३ जना विगतमा गएका र १४५ जना कहिल्यै नगएका छन्। महिला र पुरुषको संख्या (क्रमशः ६,०१२ र ६,००५) लगभग बराबर भए तापनि हाल अध्ययनरत पुरुषको प्रतिशत महिलाको तुलनामा थोरै बढी देखिन्छ। वडागत रूपमा विस्तृत विवरण तलको तालिका ४.१० मा दिइएको छ।

तालिका ४.१०: हाल स्कुल गईरहेका वा विगतमा स्कुल गएको जनसंख्याको विवरण

लिङ्ग	५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका जनसंख्या	हाल स्कुल कलेज गईरहेको	विगतमा स्कुल कलेज गएको	कहिल्यै स्कुल कलेज नगएको	नखुलेको
रामपुर नगरपालिका					
जम्मा	१२०१७	९३५३	२५०३	१४५	१६
पुरुष	६००५	४८५१	१०८०	६५	९
महिला	६०१२	४५०२	१४२३	८०	७
वडा नं. १					
जम्मा	६९६	५२९	१५९	८	०
पुरुष	३१३	२५४	५६	३	०
महिला	३८३	२७५	१०३	५	०

लिङ्ग	५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका जनसंख्या	हाल स्कुल कलेज गईरहेको	विगतमा स्कुल कलेज गएको	कहिल्यै स्कुल कलेज नगएको	नखुलेको
वडा नं. २					
जम्मा	५७२	४१३	१५३	६	०
पुरुष	२८५	२०९	७२	४	०
महिला	२८७	२०४	८१	२	०
वडा नं. ३					
जम्मा	९३६	७४९	१७३	१२	२
पुरुष	४७५	३९४	७५	५	१
महिला	४६१	३५५	९८	७	१
वडा नं. ४					
जम्मा	१६२०	१२३१	३६६	२१	२
पुरुष	८१८	६३४	१७३	१०	१
महिला	८०२	५९७	१९३	११	१
वडा नं. ५					
जम्मा	२८९८	२३२४	५३४	३५	५
पुरुष	१४७४	१२१७	२४०	१५	२
महिला	१४२४	११०७	२९४	२०	३
वडा नं. ६					
जम्मा	१२०४	९६९	२२४	११	०
पुरुष	६०८	५१०	९४	४	०
महिला	५९६	४५९	१३०	७	०
वडा नं. ७					
जम्मा	१०९७	८६२	२१६	१७	२
पुरुष	५६२	४६५	८९	६	२
महिला	५३५	३९७	१२७	११	०
वडा नं. ८					
जम्मा	१०८६	८२२	२४८	१४	२
पुरुष	५५८	४४१	१०७	९	१
महिला	५२८	३८१	१४१	५	१
वडा नं. ९					

लिङ्ग	५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका जनसंख्या	हाल स्कुल कलेज गईरहेको	विगतमा स्कुल कलेज गएको	कहिल्यै स्कुल कलेज नगएको	नखुलेको
जम्मा	६०५	४३६	१६२	६	१
पुरुष	२८०	२१४	६४	१	१
महिला	३२५	२२२	९८	५	०
वडा नं. १०					
जम्मा	१३०३	१०१८	२६८	१५	२
पुरुष	६३२	५१३	११०	८	१
महिला	६७१	५०५	१५८	७	१

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.११ अध्ययन गरेको क्षेत्र

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकामा उच्च शिक्षा हासिल गरेका कुल ५,३९६ जनामध्ये सबैभन्दा बढी शिक्षा (४७.९१ प्रतिशत) र व्यवस्थापन (२९.१७ प्रतिशत) संकायमा संलग्न छन् भने मानविकीमा ७.१३ प्रतिशत रहेका छन्। लिङ्गगत रूपमा पुरुषहरूले शिक्षा संकाय (३७.३२ प्रतिशत) र महिलाहरूले शिक्षा संकाय (५६.८१ प्रतिशत) बढी रोजेको देखिन्छ। प्राविधिक विषयहरू (विज्ञान, स्वास्थ्य, इन्जिनियरिङ्ग, कृषि) मा सहभागिता निकै न्यून (कुल ५ प्रतिशत भन्दा कम) रहेको छ। मुख्यतया २०-२९ वर्ष उमेर समूहमा केन्द्रित यो जनसङ्ख्याले क्षेत्रमा परम्परागत शिक्षाको वर्चस्व र प्राविधिक शिक्षाको कमीलाई स्पष्ट पार्दछ। अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण तलको तालिका ४.११ मा विस्तृत रूपले दिइएको छ।

तालिका : ४.११ अध्ययन गरेको क्षेत्र अनुसारको विवरण :

उमेर समुह	जम्मा	मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य तथा चिकित्साशास्त्र	इन्जिनियरिङ्ग	कानुन	कृषि	वन	पशुविज्ञान/मत्स्य पालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	५३९६	३८५	१५७४	२५८५	२८५	१३२	१०६	१७	३५	५	१५	१६	७७	१६४
प्रतिशत	१००	७.१३	२९.१७	४७.९१	५.२८	२.४५	१.९६	०.३२	०.६५	०.०९	०.२८	०.३०	१.४३	३.०४
१५-१९	६९८	३१	२५०	२८९	६८	९	१६	२	९	१	३	१	३	१६
२०-२४	१६४०	७६	५३९	७५१	९८	२९	४७	१	१९	१	४	८	१८	४९
२५-२९	११४०	५८	३७९	५३०	४९	२७	२४	१	३	१	१	५	१७	४५
३०-३४	८१३	६०	१९७	४३६	२७	३०	१२	१	२	१	३	०	१६	२८
३५-३९	४२७	४६	८६	२४२	२२	१४	४	१	०	०	१	१	३	७
४०-४४	२३७	३३	४५	१२५	५	१२	२	१	०	१	१	०	८	४
४५-४९	१६४	२४	३३	८४	६	५	०	१	०	०	१	१	२	७
५०-५४	१५४	३२	२२	७९	५	२	०	६	१	०	०	०	३	४
५५-५९	६२	१६	१०	२३	२	२	०	२	१	०	१	०	३	२
६०-६४	३३	६	८	१७	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०

उमेर समुह	जम्मा	मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य तथा चिकित्साशास्त्र	ईन्जिनियरिङ्ग	कानून	कृषि	वन	पशुविज्ञान/मत्स्य पालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
६५-६९	१८	१	२	८	२	०	१	०	०	०	०	०	३	१
७०-७४	६	१	१	१	०	१	०	१	०	०	०	०	०	१
७५+	४	१	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष														
जम्मा	२४६५	२१४	७८६	९२०	१९८	५८	९६	१६	१८	३	९	१३	४९	८५
प्रतिशत	१००	८.६८	३१.८९	३७.३२	८.०३	२.३५	३.८९	०.६५	०.७३	०.१२	०.३७	०.५३	२.०	३.४५
१५-१९	३३१	११	१२३	११९	४०	३	१२	२	४	१	२	१	२	११
२०-२४	६२१	३२	२२३	२१३	५७	८	४२	१	९	१	१	६	८	२०
२५-२९	४२०	२६	१६७	११९	३९	८	२३	०	२	१	०	४	९	२२
३०-३४	३३५	२२	१०७	१३०	२३	१५	१२	१	१	०	३	०	१०	११
३५-३९	२३७	२८	६५	१०१	१९	११	४	१	०	०	१	१	२	४
४०-४४	१४५	२३	३३	६८	५	५	२	१	०	०	०	०	६	२
४५-४९	१३२	२१	२८	६२	६	३	०	१	०	०	१	१	२	७

उमेर समुह	जम्मा	मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य तथा चिकित्साशास्त्र	ईन्जिनियरिङ्ग	कानुन	कृषि	वन	पशुविज्ञान/मत्स्य पालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
५०-५४	१३४	२८	२०	६५	५	२	०	६	१	०	०	०	३	४
५५-५९	५६	१५	१०	१९	२	१	०	२	१	०	१	०	३	२
६०-६४	३०	५	८	१५	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०
६५-६९	१८	१	२	८	२	०	१	०	०	०	०	०	३	१
७०-७४	५	१	०	१	०	१	०	१	०	०	०	०	०	१
७५+	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला														
जम्मा	२९३१	१७१	७८८	१६६५	८७	७४	१०	१	१७	२	६	३	२८	७९
प्रतिशत	१००	५.८३	२६.८९	५६.८१	३.००	२.५२	०.३४	०.०३	०.५८	०.०७	०.२०	०.१०	०.९६	२.७०
१५-१९	३६७	२०	१२७	१७०	२८	६	४	०	५	०	१	०	१	५
२०-२४	१०१९	४४	३१६	५३८	४१	२१	५	०	१०	०	३	२	१०	२९
२५-२९	७२०	३२	२१२	४११	१०	१९	१	१	१	०	१	१	८	२३
३०-३४	४७८	३८	९०	३०६	४	१५	०	०	१	१	०	०	६	१७

उमेर समुह	जम्मा	मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र	व्यवस्थापन	शिक्षा	विज्ञान तथा प्रविधि	स्वास्थ्य तथा चिकित्साशास्त्र	ईन्जिनियरिङ्ग	कानून	कृषि	वन	पशुविज्ञान/मत्स्य पालन	कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	अन्य	उल्लेख नभएको
३५-३९	१९०	१८	२१	१४१	३	३	०	०	०	०	०	०	१	३
४०-४४	९२	१०	१२	५७	०	७	०	०	०	१	१	०	२	२
४५-४९	३२	३	५	२२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०
५०-५४	२०	४	२	१४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५५-५९	६	१	०	४	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
६०-६४	३	१	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६५-६९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७०-७४	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७५+	३	०	२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ५ : बसाईसराई सम्बन्धी विवरण

५.१ जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार रामपुर नगरपालिकाको जम्मा जनसंख्या ४०८८३मध्ये नेपालभित्र जन्मेका ९८.४३%, विदेशमा जन्मेका १.४८% रहेका छन्। नेपाल भित्र जन्मेका मध्ये यहीपाल्पा जिल्लाको यही पालिका (रामपुर नगरपालिका) मा जन्मेका कुल जनसंख्याको ६९.२५%, यहीपाल्पा जिल्लाको अर्को पालिकामा जन्मेका ९.०२% गरि यस पाल्पा जिल्लामा ७८.२८% जन्मेका र पाल्पा जिल्ला बाहेकका अर्को जिल्लामा जन्मेका कुल जनसंख्याको २०.१५% रहेको देखिन्छ।

लैङ्गिक रुपमा जन्मस्थान हेर्दा यही पालिका (रामपुर नगरपालिका) मा जन्मेका पुरुष १४५८३ (७८.८४%) महिला १३७३० (६९.३३%) भन्दा धेरै भएको देखिन्छ भने अर्को पालिकामा जन्मेका पुरुष १०८६ (५.८७%) महिला २६०३ (११.६३%) भन्दा कम भएको देखिन्छ। जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्याको विस्तृत विवरण तलको तालिका ५.१ मा दिइएको छ।

तालिका ५.१: नगरपालिकाको जन्मस्थानको आधारमा जनसंख्या

पुरुष/महिला	जनसंख्या	नेपाल भित्र जन्मेको	यही जिल्लामा जन्मेको			अर्को जिल्ला मा जन्मेको	विदेश मा जन्मेको	जन्म स्थान नखुलेको
			जम्मा	यही पालिका मा जन्मेको	अर्को पालिका मा जन्मेको			
जम्मा	४०८८३	४०२४१	३२००२	२८३१३	३६८९	८२३९	६०६	३६
प्रतिशत	१००.००	९८.४३	७८.२८	६९.२५	९.०२	२०.१५	१.४८	०.०९
पुरुष	१८४९७	१८१९०	१५६६९	१४५८३	१०८६	२५२१	२९६	११
प्रतिशत	१००.००	९८.३४	८४.७१	७८.८४	५.८७	१३.६३	१.६०	०.०६
महिला	२२३८६	२२०५१	१६३३३	१३७३०	२६०३	५७१८	३१०	२५
प्रतिशत	१००.००	९८.५०	७२.९६	६१.३३	११.६३	२५.५४	१.३८	०.११

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.२ जन्मेको देशको आधारमा जनसंख्या

यहाँ जन्मस्थान विदेश भएका व्यक्तिहरूको उनीहरू जन्मेको मुलुक अनुसार वर्गीकरण गरिएको छ। विदेशमा जन्म भएका जम्मा जनसंख्या ६०६ जना मध्ये सबैभन्दा बढी भारतमा ५८१ जना (९५.८७%) को जन्म भएको छ। पुरुष र महिलाको वितरण हेर्दा विदेशमा जन्म भएका कुल पुरुष २९६ मध्ये भारतमा २८८ जना (९७.३०%) को जन्म भएको पाइएको छ भने कुल विदेशमा जन्म भएका महिला ३१० मध्ये भारतमा २९३ जना (९४.५२%) महिला जन्मेको देखिन्छ। भारत पछि दोस्रो जन्मेको मुलुकमा आसियन मुलुक रहेको छ जसमा कुल १४ जना (२.३१%) को जन्म भएको पाइएको छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ५.२ मा दिइएको छ।

तालिका ५.२: विदेशमा जन्म भएकाहरू जन्म भएको देश अनुसारको जनसंख्या विवरण

जन्म स्थान	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	६०६	१००.००	२९६	१००.००	३१०	१००.००
भारत	५८१	९५.८७	२८८	९७.३०	२९३	९४.५२
सार्क मुलुक	२	०.३३	१	०.३४	१	०.३२
आसियन मुलुक	१४	२.३१	४	१.३५	१०	३.२३
मध्यपुर्व	३	०.५०	३	१.०१	०	०.००
अन्य एसियाली मुलुक	३	०.५०	०	०.००	३	०.९७
EU आबद्ध मुलुकहरू	१	०.१७	०	०.००	१	०.३२
अन्य युरोपेली मुलुक	२	०.३३	०	०.००	२	०.६५
उत्तर अमेरिकी मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
दक्षिण अमेरिकी मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
अफ्रिका	०	०.००	०	०.००	०	०.००
प्यासिफिक टापु मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
अन्य	०	०.००	०	०.००	०	०.००
नखुलेको	०	०.००	०	०.००	०	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.३ पछिल्लो पटक बसाई सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा हाल बसोबास गरिरहेको पालिका भन्दा लगत्तै अगाडी अर्को कुनै ठाउँमा बसोबास गरेका थिए भन्ने विवरण संकलन गरिएको थियो यसको मुख्य उद्देश्य जनसंख्याको बसाईसराईको अवस्थाको अध्ययन गर्नु हो। यस रामपुर नगरपालिकामा हाल अक्सर बसोबास गरिरहेका कुल जनसंख्या ४०८८३ बाट अर्को स्थानमा कहिल्यै पनि बसोबास नगरेका व्यक्तिहरू २७६८७ (६७.७२%) रहेका छन्। जसमध्ये पुरुष १४२८४ (७७.२२%) र महिला १३४०३ (५९.८७%) रहेका छन्।

कुल जनसंख्याको ९.४७% व्यक्तिहरू पछिल्लो पटक पाल्पा जिल्लाको रामपुर नगरपालिका बाहेक अर्को पालिकाबाट बसाई सरेर रामपुर नगरपालिकामा आएको देखिन्छ भने पाल्पा जिल्ला भन्दा बाहिरी जिल्लाबाट २०.५३% र विदेशबाट २.२८% व्यक्तिहरू बसाई सरेर रामपुर नगरपालिकामा आएको देखिन्छ। तलको तालिकामा बसाई सम्बन्धी विस्तृत विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५.३: पछिल्लो पटक बसाई सरेको स्थानको आधारमा जनसंख्या

पुरुष/महिला	जम्मा जनसंख्या	यही गाउँ पालिका	यस अधिको बसोबास								विदेश
			अर्को पालिका				अर्को जिल्ला				
			जम्मा	ग्रामिण	शहरी	नखुलेको	जम्मा	ग्रामिण	शहरी	नखुलेको	
जम्मा	४०८८३	२७६८७	३८७०	३३८९	३६९	११२	८३९३	६९४७	१३४१	१०५	९३३
प्रतिशत	१००.००	६७.७२	९.४७	८.२९	०.९०	०.२७	२०.५३	१६.९९	३.२८	०.२६	२.२८
पुरुष	१८४९७	१४२८४	११२४	९६६	१२१	३७	२५२७	२००२	४८९	३६	५६२
प्रतिशत	१००.००	७७.२२	६.०८	५.२२	०.६५	०.२०	१३.६६	१०.८२	२.६४	०.१९	३.०४
महिला	२२३८६	१३४०३	२७४६	२४२३	२४८	७५	५८६६	४९४५	८५२	६९	३७१
प्रतिशत	१००.००	५९.८७	१२.२७	१०.८२	१.११	०.३४	२६.२०	२२.०९	३.८१	०.३१	१.६६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.४ मुलुकभित्रकै अर्को स्थानबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा यस रामपुर नगरपालिका भन्दा बाहिरी स्थानबाट रामपुर नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारणको विश्लेषण गरिएको छ। जसमा यस नगरपालिकामा अर्को स्थानबाट बसाईसराई गरेर आउनुको मुख्य कारणहरूमा विवाहबाट ४१.५५%, आश्रित भएर २१.७५% र काम/रोजगारी गर्न ९.६८% रहेको छ। लैङ्गिक रूपमा हेर्दा पुरुषमा ३४.९८% व्यक्तिहरू आश्रितका कारणले यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न बढि आउने देखिन्छ भने महिलाको हकमा ५८.३८% व्यक्तिहरू विवाहका कारण यस नगरपालिकामा बसोबास गर्न बढि आउने देखिन्छ। लिङ्ग र उमेर समूहगत रूपमा तलको तालिका ५.४ मा विस्तृत रूपमा देखाइएको छ।

तालिका ५.४: अर्को पालिका र अर्को जिल्लाबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
जम्मा	१२२६३	११८७	४७०	७९५	५०९५	२६६७	३६	४२०	१८८	११७४	२३१
प्रतिशत	१००.००	९.६८	३.८३	६.४८	४१.५५	२१.७५	०.२९	३.४२	१.५३	९.५७	१.८८
००-०४ वर्ष	१९५	०	०	०	०	१८१	०	०	१	०	१३
०५-०९ वर्ष	५६८	०	०	७८	०	४५१	३	०	९	०	२७
१०-१४ वर्ष	६९३	७	०	१४८	६	४९६	४	०	९	११	१२
१५-१९ वर्ष	९७२	५७	२२	२५९	१६२	३९५	९	३	१२	२९	२४
२०-२४ वर्ष	१२९२	१६५	३३	१३८	५९६	२४५	१	१२	१६	६९	१७
२५-२९ वर्ष	१४९०	२१७	५४	५५	८०१	१४३	३	२१	२२	१५६	१८
३०-३४ वर्ष	१३४८	१९०	६१	४७	६७४	१२९	३	३५	२३	१६८	१८
३५-३९ वर्ष	११५२	१५७	६३	१९	५७८	१०२	२	४३	२२	१४८	१८
४०-४४ वर्ष	९७९	१३०	६७	१५	४८८	९६	०	४१	१८	११३	११
४५-४९ वर्ष	८२५	८४	६४	१३	४३५	७५	१	३९	१३	८६	१५
५०-५४ वर्ष	७३०	६६	२९	६	३९४	६२	२	५२	१२	९५	१२
५५-५९ वर्ष	५१०	३६	२३	२	२८२	४४	१	३४	९	७४	५
६०-६४ वर्ष	४८३	२७	२४	७	२३२	६२	२	३६	७	७०	१६
६५-६९ वर्ष	३८४	२४	९	२	१७६	५३	२	४१	६	५९	१२

“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
७०-७४ वर्ष	२९५	११	१२	४	१३०	५२	३	२८	४	४५	६
७५+ वर्ष	३४७	१६	९	२	१४१	८१	०	३५	५	५१	७
पुरुष											
जम्मा	३६५१	७८८	२६५	३८२	६७	१२७७	२०	२२३	९२	४४३	९४
प्रतिशत	१००.००	२१.५८	७.२६	१०.४६	१.८४	३४.९८	०.५५	६.११	२.५२	१२.१३	२.५७
००-०४ वर्ष	११०	०	०	०	०	१०५	०	०	०	०	५
०५-०९ वर्ष	३०८	०	०	४१	०	२४०	३	०	७	०	१७
१०-१४ वर्ष	३५२	५	०	६८	२	२५१	४	०	७	८	७
१५-१९ वर्ष	४४३	३६	१०	१४१	४	२११	४	२	९	१४	१२
२०-२४ वर्ष	३४७	११९	१३	६१	६	११८	१	७	३	१४	५
२५-२९ वर्ष	३०८	१३७	२६	२०	१०	६१	१	८	७	२९	९
३०-३४ वर्ष	२८६	११७	२९	१६	८	५९	१	६	७	३९	४
३५-३९ वर्ष	२६७	१०६	३४	७	६	३६	०	२३	१०	४१	४
४०-४४ वर्ष	२४९	८३	४३	१०	४	३१	०	१६	१३	४५	४
४५-४९ वर्ष	२०९	५६	३९	८	७	२१	१	२२	४	४४	७
५०-५४ वर्ष	१८८	४६	२१	१	५	२५	०	२९	७	५०	४
५५-५९ वर्ष	१३७	२६	१६	२	३	१९	१	२२	४	४२	२
६०-६४ वर्ष	१३८	१७	१४	४	४	२५	२	२३	४	४१	४

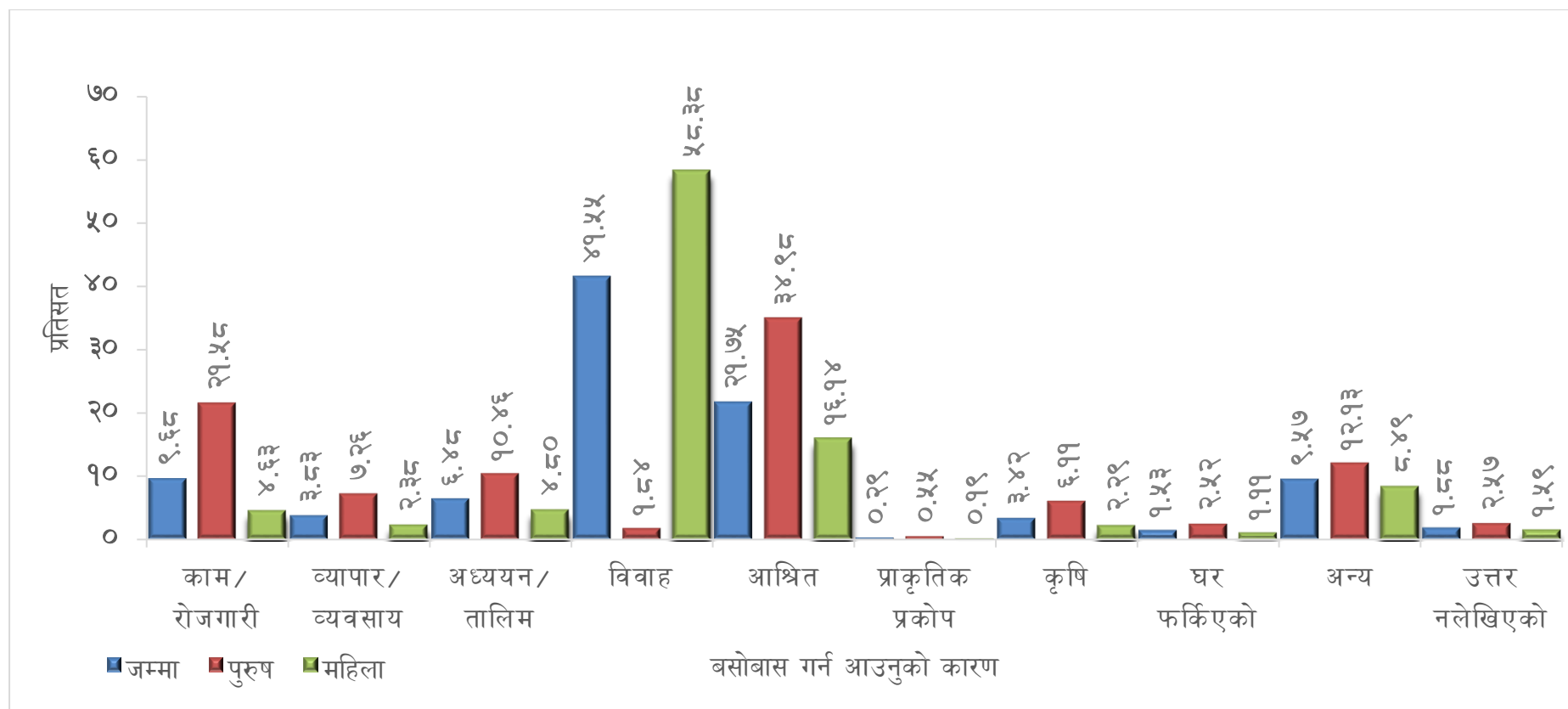
“रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्कीय झलक, २०८२”

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
६५-६९ वर्ष	११९	१९	५	०	४	२८	१	२३	५	२९	५
७०-७४ वर्ष	८२	७	१०	२	१	१९	१	१९	३	१७	३
७५+ वर्ष	१०८	१४	५	१	३	२८	०	२३	२	३०	२
महिला											
जम्मा	८६१२	३९९	२०५	४१३	५०२८	१३९०	१६	१९७	९६	७३१	१३७
प्रतिशत	१००.००	४.६३	२.३८	४.८०	५८.३८	१६.१४	०.१९	२.२९	१.११	८.४९	१.५९
००-०४ वर्ष	८५	०	०	०	०	७६	०	०	१	०	८
०५-०९ वर्ष	२६०	०	०	३७	०	२११	०	०	२	०	१०
१०-१४ वर्ष	३४१	२	०	८०	४	२४५	०	०	२	३	५
१५-१९ वर्ष	५२९	२१	१२	११८	१५८	१८४	५	१	३	१५	१२
२०-२४ वर्ष	९४५	४६	२०	७७	५९०	१२७	०	५	१३	५५	१२
२५-२९ वर्ष	११८२	८०	२८	३५	७९१	८२	२	१३	१५	१२७	९
३०-३४ वर्ष	१०६२	७३	३२	३१	६६६	७०	२	२९	१६	१२९	१४
३५-३९ वर्ष	८८५	५१	२९	१२	५७२	६६	२	२०	१२	१०७	१४
४०-४४ वर्ष	७३०	४७	२४	५	४८४	६५	०	२५	५	६८	७
४५-४९ वर्ष	६१६	२८	२५	५	४२८	५४	०	१७	९	४२	८
५०-५४ वर्ष	५४२	२०	८	५	३८९	३७	२	२३	५	४५	८
५५-५९ वर्ष	३७३	१०	७	०	२७९	२५	०	१२	५	३२	३

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
६०-६४ वर्ष	३४५	१०	१०	३	२२८	३७	०	१३	३	२९	१२
६५-६९ वर्ष	२६५	५	४	२	१७२	२५	१	१८	१	३०	७
७०-७४ वर्ष	२१३	४	२	२	१२९	३३	२	९	१	२८	३
७५+ वर्ष	२३९	२	४	१	१३८	५३	०	१२	३	२१	५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रेखाचित्र ५.१: अर्को पालिका र जिल्लाबाट यस रामपुर नगरपालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (%मा)

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.५ यस अधिको बसोबास भएको देश

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा रामपुर नगरपालिकामा बसोबास भएको तर रामपुर नगरपालिकामा बसोबास गर्नुभन्दा लगत्तै अघि विदेशमा बसोबास भएका व्यक्तिहरूको विश्लेषण गरिएको छ। यसको तथ्याङ्क हेर्दा हाल नगरपालिकामा बसोबास भएको तर यहाँ बसोबास गर्नुभन्दा लगत्तै अघि भारतमा बसोबास गरिरहेका ७९.६४% देखिन्छ। लैङ्गिक रूपले हेर्दा ७०.२८% पुरुष र ९३.८०% महिलाहरू भारतमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ। त्यसैगरी मध्यपुर्व देशहरूमा १२.६५%, आसियन मुलुकहरूमा ६.३२%, र अन्य एसियाली मुलुकहरूमा ०.४३% रहेको पाइन्छ भने अन्य मुलुकमा कम मात्रमा बसोबास गरेको पाइन्छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ५.५ मा राखिएको छ।

तालिका ५.५: यस अधिको बसोबास विदेश हुनेहरूको बसोबास गरेको देश

बसोबास स्थान	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	९३३	१००.००	५६२	१००.००	३७१	१००.००
भारत	७४३	७९.६४	३९५	७०.२८	३४८	९३.८०
सार्क मुलुक	३	०.३२	२	०.३६	१	०.२७
आसियन मुलुक	५९	६.३२	४५	८.०१	१४	३.७७
मध्यपुर्व	११८	१२.६५	११६	२०.६४	२	०.५४
अन्य एसियाली मुलुक	४	०.४३	१	०.१८	३	०.८१
EU आबद्ध मुलुकहरू	२	०.२१	१	०.१८	१	०.२७
अन्य युरोपेली मुलुक	३	०.३२	१	०.१८	२	०.५४
उत्तर अमेरिकी मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
दक्षिण अमेरिकी मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
अफ्रिका	१	०.११	१	०.१८	०	०.००
प्यासिफिक टापु मुलुक	०	०.००	०	०.००	०	०.००
अन्य	०	०.००	०	०.००	०	०.००
उल्लेख नभएको	०	०.००	०	०.००	०	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.६ विदेशबाट यस स्थानमा बसोबास गर्न आउनुको कारण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार पछिल्लोपटक विदेशमा बसोबास भएको र जनगणनाको समयमा रामपुर नगरपालिकामा बसोबास भएका व्यक्तिहरू यस नगरपालिकामा बसाईसराई गरेर आउनुको प्रमुख कारण विश्लेषण गर्दा ४९.४१% व्यक्तिहरू घर पर्किएको कारणले यहाँ आएको देखिन्छ। आश्रित हुनुका कारणले २२.९४% व्यक्तिहरू यस नगरपालिकामा आई बसोबास गरेको देखिन्छ। यसरी नै काम/रोजगारी र विवाहको कारणले यस नगरपालिकामा बसोबास गरेका व्यक्तिहरूक्रमशः ९.३२% र ५.२५% रहेका छन्। लिङ्ग र उमेर समूहगत रूपमा यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ५.६ मा राखिएको छ।

तालिका ५.६: यस अधिको बसोबास विदेश हुनेको यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
जम्मा	९३३	८७	२२	२९	४९	२१४	३	८	४६१	२९	३१
प्रतिशत	१००.००	९.३२	२.३६	३.११	५.२५	२२.९४	०.३२	०.८६	४९.४१	३.११	३.३२
००-०४ वर्ष	२५	०	०	०	०	२१	०	०	२	०	२
०५-०९ वर्ष	४९	०	०	६	०	२९	०	०	१२	०	२
१०-१४ वर्ष	९४	१	०	४	४	५६	०	०	२२	३	४
१५-१९ वर्ष	८८	११	१	३	२	३८	०	०	२९	२	२
२०-२४ वर्ष	९७	२१	३	६	८	२१	१	३	२९	२	३
२५-२९ वर्ष	११२	१४	७	४	८	१५	१	१	५४	७	१
३०-३४ वर्ष	९४	१२	३	२	६	७	१	०	५४	५	४
३५-३९ वर्ष	९९	९	२	१	३	७	०	२	७१	३	१
४०-४४ वर्ष	९०	७	१	१	५	७	०	०	६४	२	३
४५-४९ वर्ष	५२	५	१	०	१	६	०	०	३७	०	२
५०-५४ वर्ष	४३	१	२	०	३	३	०	०	३०	१	३
५५-५९ वर्ष	२५	२	०	१	३	०	०	०	१६	२	१

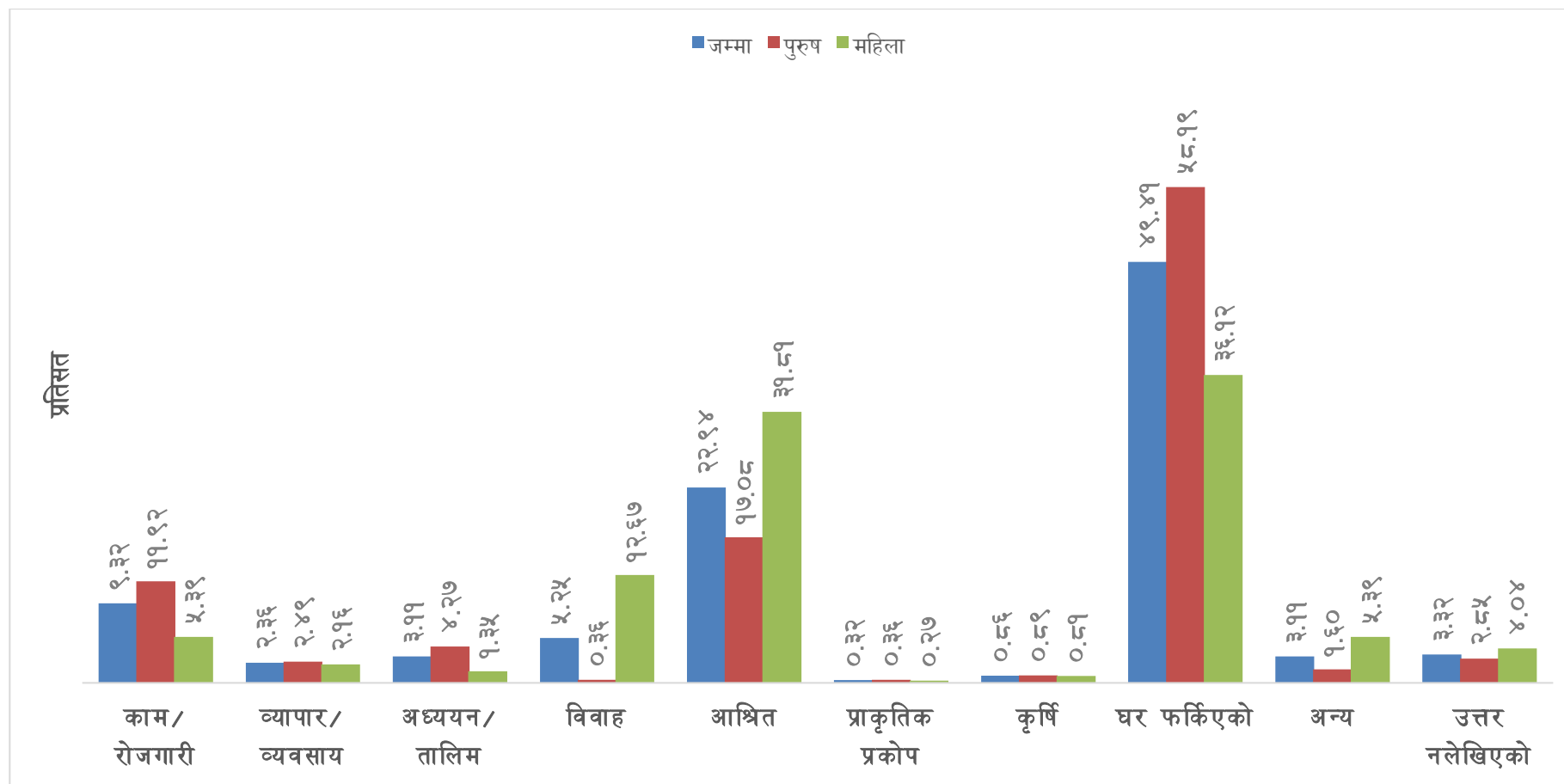
लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
६०-६४ वर्ष	१९	१	०	१	०	१	०	१	१३	२	०
६५-६९ वर्ष	२०	२	२	०	६	०	०	०	८	०	२
७०-७४ वर्ष	१३	१	०	०	०	२	०	०	१०	०	०
७५+ वर्ष	१३	०	०	०	०	१	०	१	१०	०	१
पुरुष											
जम्मा	५६२	६७	१४	२४	२	९६	२	५	३२७	९	१६
प्रतिशत	१००.००	११.९२	२.४९	४.२७	०.३६	१७.०८	०.३६	०.८९	५८.१९	१.६०	२.८५
००-०४ वर्ष	१५	०	०	०	०	११	०	०	२	०	२
०५-०९ वर्ष	२१	०	०	५	०	११	०	०	५	०	०
१०-१४ वर्ष	४५	१	०	३	०	२७	०	०	११	१	२
१५-१९ वर्ष	५१	९	१	३	१	१७	०	०	१८	१	१
२०-२४ वर्ष	५४	१६	१	६	०	९	०	१	१९	१	१
२५-२९ वर्ष	६४	९	३	३	०	४	१	१	४१	२	०
३०-३४ वर्ष	५९	१०	३	०	०	३	१	०	४१	१	०
३५-३९ वर्ष	६९	७	२	१	०	६	०	१	५१	०	१
४०-४४ वर्ष	५५	५	१	१	०	१	०	०	४५	०	२

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
४५-४९ वर्ष	४०	४	०	०	०	४	०	०	३०	०	२
५०-५४ वर्ष	२८	०	२	०	१	१	०	०	२०	१	३
५५-५९ वर्ष	१५	२	०	१	०	०	०	०	११	१	०
६०-६४ वर्ष	१४	१	०	१	०	०	०	१	१०	१	०
६५-६९ वर्ष	१२	२	१	०	०	०	०	०	८	०	१
७०-७४ वर्ष	११	१	०	०	०	२	०	०	८	०	०
७५+ वर्ष	९	०	०	०	०	०	०	१	७	०	१
महिला											
जम्मा	३७१	२०	८	५	४७	११८	१	३	१३४	२०	१५
प्रतिशत	१००.००	५.३९	२.१६	१.३५	१२.६७	३१.८१	०.२७	०.८१	३६.१२	५.३९	४.०४
००-०४ वर्ष	१०	०	०	०	०	१०	०	०	०	०	०
०५-०९ वर्ष	२८	०	०	१	०	१८	०	०	७	०	२
१०-१४ वर्ष	४९	०	०	१	४	२९	०	०	११	२	२
१५-१९ वर्ष	३७	२	०	०	१	२१	०	०	११	१	१
२०-२४ वर्ष	४३	५	२	०	८	१२	१	२	१०	१	२
२५-२९ वर्ष	४८	५	४	१	८	११	०	०	१३	५	१

लिङ्ग र उमेर समूह	जम्मा	काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उत्तर नलेखिएको
३०-३४ वर्ष	३५	२	०	२	६	४	०	०	१३	४	४
३५-३९ वर्ष	३०	२	०	०	३	१	०	१	२०	३	०
४०-४४ वर्ष	३५	२	०	०	५	६	०	०	१९	२	१
४५-४९ वर्ष	१२	१	१	०	१	२	०	०	७	०	०
५०-५४ वर्ष	१५	१	०	०	२	२	०	०	१०	०	०
५५-५९ वर्ष	१०	०	०	०	३	०	०	०	५	१	१
६०-६४ वर्ष	५	०	०	०	०	१	०	०	३	१	०
६५-६९ वर्ष	८	०	१	०	६	०	०	०	०	०	१
७०-७४ वर्ष	२	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०
७५+ वर्ष	४	०	०	०	०	१	०	०	३	०	०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

रेखाचित्र ५.२: विदेशबाट यस पालिकामा बसोबास गर्न आउनुको कारण (% मा)

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ६ : स्वास्थ्य र प्रजनन सम्बन्धी विवरण

६.१ स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

तालिका ६.१: रामपुर नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

सि.नं .	स्वास्थ्य संस्था/ सुविधाको किसिम	संख्या	कैफियत
१	सरकारी अस्पताल	१	
२	सामुदायिक अस्पताल	०	
३	निजी अस्पताल/नर्सिङ होम	१	
४	आयुर्वेद केन्द्र	१	
५	पोलीक्लिनिक		
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र		
७	स्वास्थ्य चौकी	४	
८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	५	
९	शहरी/ नगर स्वास्थ्य केन्द्र	७	
१०	आयुर्वेद औषधालय		
११	प्रसूति सेवा केन्द्र	५	
१२	खोप क्लिनिक	२२	
१३	निदान केन्द्र (Diagnostic Center)		
१४	निजी क्लिनिक / औषधि पसल	२८	
१५	योग व्यायाम केन्द्र	०	
१६	एम्बुलेन्स	५	
१७	अन्य		

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

६.२ स्वास्थ्य संस्थाको जनशक्ति विवरण

तालिका ६.२: रामपुर नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका जनशक्ति सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जनशक्तिको किसिम	स्विकृत दरवन्दी	कार्यरत
१	डाक्टरको संख्या		
२	नर्सिङ स्टाफ	१	१
३	पारामेडिक्सको संख्या	२२	१५
४	अन्य प्राविधिक जनशक्ति	१	३७
५	अन्य (प्रशासनिक तथा सहयोगी)	९	१६
६	महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका		४५

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

६.३ स्वास्थ्य सूचकहरू

तालिका ६.३: रामपुर नगरपालिकाका स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचकहरूको विवरण

सि.नं.	सूचकहरू	आर्थिकवर्ष		
		२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवती जाँच गराएका गर्भवतीहरूको संख्या	३९७	३३६	४०२
२	फोरसेफ / भ्याकुमको सहायताले प्रसुति भएकाहरूको संख्या	३६०	३३६	२७२
३	शल्य क्रिया मार्फत प्रसुति भएकाहरूको संख्या	६		२
४	मृत जन्म संख्या (No of Still Births)	४२	६४	३२
५	मातृ मृत्यु संख्या (Maternal death due to complication of Pregnancy)	४		१
६	सुरक्षित गर्भपतन सेवा पाएका महिलाहरूको संख्या (Surgical & Medical)			

सि.नं .	सुचकहरू	आर्थिकवर्ष		
		२०७९ /८०	२०८० /८१	२०८१/ ८२
७	गर्भवति महिलामध्य पि एम टि सि टि सेवा पाएका महिला	१५७	१७६	११५
८	प्रसुति भएका २० वर्ष मुनिका किशोरीहरूको संख्या	७२२	५४७	५९७
९	परिवार नियोजनका आधुनिक साधनको हाल प्रयोग गरिरहेका प्रजनन् उमेर समूहका विवाहित महिलाको संख्या	६५	६४	४३
१०	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने गर्भवति महिलाको संख्या	९८५	१०९७	१०९९
११	फोरसेफ / भ्याकुमको सहायताले प्रसुति भएकाहरूको संख्या	३६०	३३६	२७३
१२	जन्मदाको तौल २ ५.kg भन्दा कम भएका बालबालिकाहरूको संख्या	२३	१९	१७
१३	तौल अनुगमन गरिएका बच्चाहरूको संख्या	२३७	२०३	४१३
१४	कुपोषित बालबालिकाहरूको संख्या	३८	२३	६४
१५	डी.पी. टी. /हेप बी./ हिव तेस्रो प्राप्त गर्ने बालबालिकाको संख्या	६०२	५९०	४८६
१६	दादुरा/रुवेला खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	५८६	६३९	५४०
१७	पोलियो (OPV) खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	६०२	५९०	४८६
१८	जे.ई. खोप प्राप्त गर्ने बालबालिकाहरूको संख्या	५९६	५९३	५४२
१९	तोकिए बमोजिमका सबै खोप पाउने बालबालिकाहरूको संख्या	५८६	६३९	५४०
२०	कोभिड विरुद्धको खोप प्राप्त गर्ने ब्यक्तिको संख्या	१८७		
२१	वि सि जी भर्सेज मिजल्स ड्रपआउट रेट			
२२	निमोनियाबाट संक्रमित ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको संख्या (New Cases)	५५	७३	१२८

सि.नं .	सुचकहरू	आर्थिकवर्ष		
		२०७९ /८०	२०८० /८१	२०८१/ ८२
२३	झाडा पखाला भएका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या (New Cases)	२७२	१६३	१३२
२४	कुष्ठरोगबाट संक्रमित व्यक्तिको संख्या (New Cases)	३	२	५
२५	क्षयरोगबाट संक्रमित व्यक्तिहरूको संख्या (New Smear Positive Case registered)	१४	२३	१५
२६	हात्तिपाइले रोग)New Cases)			
२७	औलोरोग बाट संक्रमित व्यक्तिको संख्या (Imported & Indogeneous)			२
२८	कालाजारको संक्रमण भएका विरामीको संख्या (New Cases)			
२९	डेङ्गीबाट संक्रमित व्यक्तिको संख्या (New Cases)		२६	१३
३०	कोभिडबाट संक्रमित व्यक्तिको संख्या	१२	४	
३१	कोभिडका कारण मृत्यु हुनेको संख्या			

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

६.४ प्रमुख रोग तथा बिरामीहरूको विवरण

तालिका ६.२: रामपुर नगरपालिकामा देखिएका र जाँच गरिएका प्रमुख रोगहरूको विवरण

सिनं	रोग देखिएका र जाँच गरिएका बिरामीको विवरण	बिरामी संख्या	
		आ.व.२०८०/८१	आ.व.२०८१/८२
१	Total number of people tested for HIV	१००६	९४०
२	Total new HIV positive cases	२	२
३	Total number of people living with HIV	७४	७८
४	Total HIV positive cases under ART	७०	७१
५	TB notification rate (all forms of TB)	१५९	१३३
६	TB treatment success rate	९१	९७

सिनं	रोग देखिएका र जाँच गरिएका बिरामीको विवरण	बिरामी संख्या	
		आ.व.२०८०/८१	आ.व.२०८१/८२
७	Number of new Leprosy cases	१	५
८	Number of malaria cases	-	२
९	Number of new Dengue Cases	२६	१३
१०	Number of individuals infected by intestinal protozoa	१६१	८२
११	Number of patients treated for Upper Respiratory Tract Infection (URTI)	१५२३	११०९
१२	Number of patients treated for Lower Respiratory Tract Infection (LRTI) Cases	१७९३	१००२
१३	Number of new Mumps Cases	१२६	११
१४	Number of total Hypertension cases	३८९७	३७२६
१५	Number of Diabetes Mellitus cases	२०५३	१६३८
१६	Number of COPD cases	६२९	५५२
१७	Number of RTA cases	-	२२

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

६.५ जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रजनन् सम्बन्धि नतिजालाई विश्लेषण गर्दा रामपुर नगरपालिका १५-४९ वर्ष उमेर समूहका कुल १०,०२७ जना एक पटक विवाह भएका महिलाहरूमध्ये धेरैजसो (३,७६१ जना) ले दुईवटा बच्चा जन्माएका छन्। उमेर बढ्दै जाँदा जन्माएका बच्चाको सङ्ख्या पनि बढ्दै गएको देखिन्छ; जस्तै १५-१९ वर्षका अधिकांश महिलाले बच्चा जन्माएका छैनन् भने ४४-४९ वर्षका महिलाहरूमा ३ वा सोभन्दा बढी बच्चा जन्माउनेको सङ्ख्या उल्लेख्य छ। समग्रमा, दुईभन्दा बढी (तीन वा सोभन्दा बढी) बच्चा जन्माउने महिलाहरूको सङ्ख्या तुलनात्मक रूपमा कम हुँदै गएको पाइन्छ।

तालिका ६.५: १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जीवित जन्माएको बच्चाको संख्या र महिलाको उमेर समूहको आधारमा महिलाको संख्या

एक पटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
जम्मा महिला संख्या	१००२७	३९४	१४०८	२०८६	१९३०	१६२८	१४११	११७०
बच्चा नजन्माएको	१२९२	२३२	४११	२८२	१२१	७६	७६	९४
एकवटा बच्चा जन्माएको	२६१०	१३५	७५७	९२०	४२३	१८९	८३	१०३
दुईवटा बच्चा जन्माएको	३७६१	२५	२०८	७४९	१०५७	८३२	५६६	३२४
तीनवटा बच्चा जन्माएको	१५१४	१	२५	११५	२५९	३६९	४२४	३२१
चारवटा बच्चा जन्माएको	५८९	०	३	१४	५५	१२९	१८४	२०४
पाँचवटा बच्चा जन्माएको	१६५	१	२	४	११	२२	५२	७३
छवटा बच्चा जन्माएको	६१	०	२	२	३	१०	१६	२८
सातवटा बच्चा जन्माएको	२६	०	०	०	१	१	६	१८
आठवटा बच्चा जन्माएको	६	०	०	०	०	०	३	३
नौवटा वा सो भन्दा बढी बच्चा जन्माएको	३	०	०	०	०	०	१	२

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.६ जीवितै जन्मिएका, जन्मिएर मरेका र हालसम्म जीवित बच्चाहरूको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार रामपुर नगरपालिकामा १५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूहका महिलाहरूबाट जन्मिएका बच्चाको अवस्था र लिङ्ग सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गर्छ। हालसम्म कूल १८,४८७ जना बच्चा जीवितै जन्मिएका (९,७३६ पुरुष र ८,७५१ महिला) मध्ये १७,९०९ जना हाल जीवितै रहेका छन्। जन्मिएका बच्चाहरूमध्ये कूल ५७८ जना (३४४ पुरुष र २३४ महिला) को मृत्यु भएको देखिन्छ, जसमा बढी उमेर समूहका महिलाहरूका बच्चाहरूको मृत्यु संख्या धेरै रहेको छ।

तालिका ६.६: १५ देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जन्माएका जीवित बच्चाहरू र जीवित जन्मेर मरेका बच्चाहरू र अहिलेसम्म जीवित रहेका बच्चाहरूको संख्या

बच्चाको अवस्था र लिङ्ग	जम्मा	महिलाको उमेर समूह						
		१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४५-४९ वर्ष
हालसम्म जीवितै जन्मेका बच्चाहरूको संख्या (CEB)								
जम्मा	१८४८७	१९३	१२८२	२८५१	३६१४	३६५३	३६५४	३२४०
पुरुष	९७३६	१०३	६७६	१५२४	१९२८	१८६८	१८९७	१७४०
महिला	८७५१	९०	६०६	१३२७	१६८६	१७८५	१७५७	१५००
हालसम्म जीवितै रहेका बच्चाहरूको संख्या (Children still Alive)								
जम्मा	१७९०९	१९३	१२६३	२७९७	३५२४	३५३२	३५२१	३०७९
पुरुष	९३९२	१०३	६६०	१४८९	१८७८	१७९१	१८१७	१६५४
महिला	८५१७	९०	६०३	१३०८	१६४६	१७४१	१७०४	१४२५
जीवितै जन्मेर मृत्यु भएका बच्चाहरूको संख्या(Children Death)								
जम्मा	५७८	०	१९	५४	९०	१२१	१३३	१६१
पुरुष	३४४	०	१६	३५	५०	७७	८०	८६
महिला	२३४	०	३	१९	४०	४४	५३	७५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.७ विगत १२ महिनामा जीवितै जन्मिएका बच्चाहरू जन्माएका महिलाहरूको संख्या र जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या

रामपुर नगरपालिकामा प्रजनन् उमेरका विवाहित १०,०२७ जना महिलाहरू मध्ये ५२६ जना महिलाले विगत १ वर्षको अवधिमा (जनगणनाको सन्दर्भ दिन भन्दा ठिक १ वर्ष अघिसम्म) शिशुहरूलाई जीवितै जन्म दिएको पाइन्छ। यो तालिकाले एक पटक विवाह भएका १०,०२७ जना महिलाहरूको सन्तान उत्पादन अवस्था देखाउँछ, जसमध्ये अधिकांश (९,५०१ जना) ले बच्चा जन्माएका छैनन् भने बाँकी महिलाहरूका १ देखि २ वटा बच्चा रहेका छन्। विगत एक वर्षभित्र यी महिलाहरूबाट कूल ५३० जना जीवित बच्चा (२९३ छोरा र २३७ छोरी) जन्मिएका छन्, जसमा २० देखि ३४ वर्ष उमेर समूहका महिलाहरूको बाहुल्यता रहेको छ।

तालिका ६.७: १५ देखि ४९ वर्षको महिलाले विगत १२ महिनामा जीवित जन्माएको बच्चाको संख्याको आधारमा उमेर समूह अनुसार महिलाको संख्या

एक पटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह (वर्ष)						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
एक पटक विवाह भएको महिला								
जम्मा महिला संख्या	१००२७	३९४	१४०८	२०८६	१९३०	१६२८	१४११	११७०
बच्चा नजन्माएको	९५०१	३२०	१२२३	१९२२	१८६३	१६०४	१३९९	११७०
एक वटा बच्चा जन्माएको	५२२	७४	१८५	१६२	६६	२४	११	०
दुई वटा बच्चा जन्माएको	४	०	०	२	१	०	१	०
एकवर्ष भित्र जीवितै जन्मेका बच्चाहरूको संख्या								
जम्मा	५३०	७४	१८५	१६६	६८	२४	१३	०
पुरुष	२९३	४१	९४	९४	३९	१७	८	०
महिला	२३७	३३	९१	७२	२९	७	५	०

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ७: आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

७.१ आर्थिक कार्य गरेको अवधि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस रामपुर नगरपालिकाका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका ३३,७७७ जना व्यक्तिहरूमध्ये २६,६१७ जना (७८.८०%) ले गणना भएको विगत १२ महिना अगाडिको समयमा कुनै न कुनै आर्थिक काम गरेको देखिन्छ। जसमध्ये १७,९३५ जना (५३.१०%) ले ६ महिना वा सो भन्दा बढी काम गरेको देखिन्छ भने ५,२८२ जना (१५.६४%) ले ३ देखि ६ महिना काम गरेको देखिन्छ। सन्दर्भ अवधिभित्र तीन महिनाभन्दा कम काम गरेको जनसंख्या ३४०० जना (१०.७%) रहेका छन्। १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्यामा कुनै पनि आर्थिक काम नगरेको जनसंख्या ७१६० जना (२१.२०%) रहेका छन्।

तालिका ७.१: आर्थिक कार्य गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी)

लिङ्ग	संख्या/ प्रतिशत	जम्मा	६ महिना वा सो भन्दा बढी काम गरेको	३ देखि ६ महिना काम गरेको	३ महिना भन्दा कम काम गरेको	कुनै पनि आर्थिक काम नगरेको
जम्मा	संख्या	३३७७७	१७९३५	५२८२	३४००	७१६०
	प्रतिशत	१००.००	५३.१०	१५.६४	१०.०७	२१.२०
पुरुष	संख्या	१४६७७	८०८९	२०५३	१४५४	३०८१
	प्रतिशत	१००.००	५५.११	१३.९९	९.९१	२०.९९
महिला	संख्या	१९१००	९८४६	३२२९	१९४६	४०७९
	प्रतिशत	१००.००	५१.५५	१६.९१	१०.१९	२१.३६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.२ आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिहरूलाई मात्र आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी प्रश्न सोधिएको थियो। आर्थिक क्रियाकलापको आधारमा जनसंख्यालाई मुख्य रूपमा आर्थिक सक्रिय जनसंख्या र आर्थिक निष्क्रिय जनसंख्या गरी दुई भागमा वर्गिकरण गरिएको छ। यसैगरी आर्थिक सक्रिय जनसंख्यालाई मुख्य रूपमा अक्सर सक्रिय जनसंख्या र अक्सर निष्क्रिय जनसंख्या गरी दुई भागमा र अक्सर सक्रिय जनसंख्यालाई अक्सर रोजगार र अक्सर बेरोजगार गरी अरु दुई भागमा वर्गिकरण गरिएको छ।

आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या: सन्दर्भ अवधिमा कुनै पनि आर्थिक काम नगरेका र आर्थिक काम नखोजेका व्यक्तिहरूलाई आर्थिकरूपले निष्क्रिय जनसंख्या भनिएको छ।

अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या: सन्दर्भ अवधिमा कुनै पनि आर्थिक काम गरेको वा आर्थिक काम खोजेको समयको जोड ६ महिना वा सोभन्दा बढी भएका व्यक्तिहरूलाई अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या मानिएको छ।

अक्सर आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या: आर्थिक काम गरेको र आर्थिक काम खोजेको महिनाको जोड ६ महिनाभन्दा कम भएमा त्यस्ता व्यक्तिलाई अक्सर आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या मानिन्छ।

यस रामपुर नगरपालिकामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका ३३,७७७ जनसंख्या मध्ये पुरुष १४,६७७ जना र महिला १९,१०० जना आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्न योग्य जनसंख्या रहेका छन्। जसमा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका कुल जनसंख्यामा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या २६,६१७ जना (७८.८०%) रहेको देखिन्छ। जसमा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका कुल पुरुषहरू १४,६७७ मध्ये आर्थिक रूपले सक्रिय पुरुष ११,५९६ (७९.०१%) र आर्थिक रूपले निष्क्रिय पुरुष ३,०८१ जना (२०.९९%) देखिन्छन्। यसरी नै १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका महिला १९,१०० मध्ये आर्थिक रूपले सक्रिय महिला १५,०२१ जना (७८.६४%) र आर्थिक रूपले निष्क्रिय महिला ४,०७९ जना (२१.३६%) देखिन्छन्। आर्थिक क्रियाकलाप नखुलेको जनसंख्या १६८ जना रहेकोमा पुरुष ७८ जना र महिला ९० जना रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.२ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.२: आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्या (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

संख्या/%	दश वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या			आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता					
				आर्थिक रूपले सक्रिय			आर्थिक रूपले निष्क्रिय		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
संख्या	३३७७७	१४६७७	१९१००	२६६१७	११५९६	१५०२१	७६०	३०८१	४०७९
%	१००.००	१००.००	१००.००	७८.८०	७९.०१	७८.६४	२१.२०	२०.९९	२१.३६

७.३ आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिले गरेको आर्थिक कामलाई नेपाल स्तरीय पेशागत वर्गीकरण अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ। आर्थिक काम गरेका कुल जनसंख्या २६,६१७ जना मध्ये ४३.५७% पुरुष र ५६.४३% महिला रहेका छन्। आर्थिक काम गरेका जनसंख्या मध्ये पेशागत रूपमा सबैभन्दा बढी कृषि, बन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू ६९.०१%, दोस्रो रूपमा सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू १०.५६% रहेका छन्। अन्य पेशामा क्रमशः व्यवस्थापकहरू ५.८९%, शिल्पकला तथा कालिगढ ४.०३%, पेशाविद्हरू ३.७९%, सेवा तथा वस्तु विक्री गर्ने कामदारहरू ३.११%, यन्त्र तथा मेसिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरू १.७२%, प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरू ०.९८%, कार्यालय सहायकहरू ०.७९%, सैनिक अधिकारीहरू ०.०३%, उल्लेख नभएका २०.०८% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.३ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.३: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको पेशागत विवरण	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	२६६१७	१००.००	११५९६	१००.००	१५०२१	१००.००
सैनिक अधिकारी	९	०.०३	८	०.०७	१	०.०१
व्यवस्थापकहरू	१५६७	५.८९	९७४	८.४०	५९३	३.९५
पेशाविद्हरू	१०१०	३.७९	४९८	४.२९	५१२	३.४१

प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरू	२६०	०.९८	१३६	१.१७	१२४	०.८३
कार्यालय सहायकहरू	२०९	०.७९	९४	०.८१	११५	०.७७
सेवा तथा वस्तु विक्री गर्ने कामदारहरू	८२८	३.११	४३४	३.७४	३९४	२.६२
कृषि, वन तथा मत्स्यपालन क्षेत्रका दक्ष कामदारहरू	१८३६९	६९.०१	६९४०	५९.८५	११४२९	७६.०९
शिल्पकला तथा कालिगढ	१०७२	४.०३	८२५	७.११	२४७	१.६४
प्लान्ट तथा मेसिन सञ्चालक र एसेम्बलरहरू	४५९	१.७२	४४१	३.८०	१८	०.१२
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	२८११	१०.५६	१२३५	१०.६५	१५७६	१०.४९
पेशा नखुलाइएको	२३	०.०९	११	०.०९	१२	०.०८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.४ आर्थिक कामको औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिले गरेको आर्थिक कामलाई नेपाल स्तरीय औद्योगिक क्षेत्र अनुसार वर्गीकरण गरी प्रस्तुत गरिएको छ। यस रामपुर नगरपालिकामा आर्थिक काममा संलग्न २६,६१७ जना मध्ये सबैभन्दा धेरै कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा ७२.१७% रहेका छन्। यसपछि क्रमशः थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरूमा ७.६५%, निर्माण क्षेत्रमा ४.९७%, शिक्षा क्षेत्रमा ३.१०%, औद्योगिक उत्पादनमा २.५७%, घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलापहरूमा २.०२%, यातायात तथा भण्डारणक्षेत्रमा १.१६%, आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलापमा १.५१% रयी बाहेक अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरूक्षेत्रमा ४.८५% जनसंख्या संलग्न रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.४ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.४: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य औद्योगिक क्षेत्र अनुसारको विवरण
(१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	२६६१७	१००.००	११५९६	१००.००	१५०२१	१००.००
कृषि, वन र माछापालन	१९२१०	७२.१७	७३६९	६३.५५	११८४१	७८.८३
खानी तथा उत्खनन्	९०	०.३४	४४	०.३८	४६	०.३१
औद्योगिक उत्पादन	६८३	२.५७	४३०	३.७१	२५३	१.६८
विद्युत, ग्याँस, बाफ तथा वातानुकूलित सेवा	५०	०.१९	४१	०.३५	९	०.०६
पानीको आपूर्ति, ढल निकास, फोहर व्यवस्थापन र शुद्धिकरण	५१	०.१९	३३	०.२८	१८	०.१२
निर्माण	१३२२	४.९७	९१०	७.८५	४१२	२.७४
थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटर गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका	२०३६	७.६५	१०४८	९.०४	९८८	६.५८
यातायात तथा भण्डारण	३१०	१.१६	३०१	२.६०	९	०.०६
आवास तथा भोजन सम्बन्धी क्रियाकलाप	४०३	१.५१	२१७	१.८७	१८६	१.२४
सुचना तथा संचार	४५	०.१७	२६	०.२२	१९	०.१३
वित्तीय तथा विमा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१९२	०.७२	९८	०.८५	९४	०.६३
घरजग्गा कारोबारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरू	१३	०.०५	१०	०.०९	३	०.०२
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	७२	०.२७	५५	०.४७	१७	०.११
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	२१	०.०८	१३	०.११	८	०.०५
सार्वजनिक प्रशासन र सुरक्षा सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	१३३	०.५०	९२	०.७९	४१	०.२७
शिक्षा	८२५	३.१०	३८९	३.३५	४३६	२.९०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	१७०	०.६४	८२	०.७१	८८	०.५९

आर्थिक कामको क्षेत्र वा उद्योग	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
कला, मनोरञ्जन तथा मनोविज्ञान	३६	०.१४	३१	०.२७	५	०.०३
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	३९६	१.४९	१६९	१.४६	२२७	१.५१
घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू	५३८	२.०२	२२६	१.९५	३१२	२.०८
बाह्य संघसंस्था एवं यसका अङ्गहरूको क्रियाकलापहरू	७	०.०३	३	०.०३	४	०.०३
उल्लेख नभएको	१४	०.०५	९	०.०८	५	०.०३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.५ आर्थिक काममा संलग्नताको प्रकार अनुसारको विवरण

गणना भएको विगत १२ महिना अगाडीको समयमा आर्थिक काम गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा बढि उमेरका यस नगरपालिकाका २६,६१७ जना जनसंख्यामध्ये सबैभन्दा बढि आफ्नै काम गर्ने ६६.५०%, अरुको काम गर्ने १४.६१%, परिवारमा सघाउने मात्र १६.९५%, रोजगारदाता १.९०% र उल्लेख नभएको ०.०३% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.५ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.५: रोजगारीको अवस्था अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

रोजगारीको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	२६६१७	१००.००	११५९६	१००.००	१५०२१	१००.००
अरुको काम गर्ने	३८८९	१४.६१	२३४३	२०.२१	१५४६	१०.२९
रोजगारदाता	५०६	१.९०	३२७	२.८२	१७९	१.१९
आफ्नै काम गर्ने	१७७०१	६६.५०	६९१६	५९.६४	१०७८५	७१.८०
परिवारमा सघाउने मात्र	४५१२	१६.९५	२००५	१७.२९	२५०७	१६.६९
उल्लेख नभएको	९	०.०३	५	०.०४	४	०.०३

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.६ आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण

यहाँ १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य कामलाई संस्थागत क्षेत्रका आधारमा वर्गिकरण गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गणना भएको १२ महिना अगाडिको समयमा आर्थिक काम गरेका १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको आर्थिक कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसार सबैभन्दा बढी घरायसी क्षेत्रमा काम गर्ने ७५.२४%, गैर वित्तीय संस्थामा काम गर्ने २०.६७%, सरकारी ३.१३%, वित्तीय संस्थामा ०.७५%, नाफा नकमाउने संस्थामा काम गर्ने ०.१८% र उल्लेख नभएको ०.०२% रहेका छन्। आर्थिक काम गर्ने पुरुषहरू मध्ये सबैभन्दा बढी घरायसी क्षेत्र ६७.६९% रहेका छन् भने महिलाको हकमा पनि सबैभन्दा बढी घरायसी क्षेत्र ८१.०७% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.६ मा दिइएको छ।

तालिका ७.६: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य कामको संस्थागत क्षेत्र अनुसारको विवरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

रोजगारीको अवस्था	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	२६६१७	१००.००	११५९६	१००.००	१५०२१	१००.००
सरकारी	८३४	३.१३	४५४	३.९२	३८०	२.५३
वित्तीय संस्था	२००	०.७५	१०२	०.८८	९८	०.६५
गैरवित्तीय संस्था	५५०१	२०.६७	३१५८	२७.२३	२३४३	१५.६०
नाफा नकमाउने संस्था	४९	०.१८	२७	०.२३	२२	०.१५
घरायसी क्षेत्र	२००२७	७५.२४	७८४९	६७.६९	१२१७८	८१.०७
उल्लेख नभएको	६	०.०२	६	०.०५	०	०.००

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.७ आर्थिक काम नगर्नुको कारण

जनगणनामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनशक्ति कुनै पनि आर्थिक काममा संलग्न नभएकालाई आर्थिक काम नगर्नुको कारण सोधिएको थियो त्यही आधारमा यहाँ १० वर्ष वा सोभन्दा माथि उमेरका कुनै पनि आर्थिक काम नगरेका १५,८४२ व्यक्तिहरू मध्ये सबैभन्दा धेरै ४३.८२% विद्यार्थी भएका कारणले काम नगरेको देखिन्छ। त्यसपछि अन्य कारणहरूमा क्रमशः घरधन्दा १६.१८%, अन्य कारणले १५.५०%, पारिवारिक हेरचाह १०.०७%, वृद्ध अवस्था ८.९३%, अशक्त/विरामी भएको कारण ३.२७%, पेन्सन/आयस्ता

भएको कारणले १.८५% र सामाजिक कार्य/स्वयंसेवाको कारणले ०.२९% रहेको छ। पुरुषमा आर्थिक काम नगर्नुको मुख्य कारणको रूपमा विद्यार्थी भएको देखिन्छ दोस्रो रूपमा अन्य कारण रहेको छ। महिलामा आर्थिक काम नगर्नुको मुख्य कारणमा विद्यार्थी र दोस्रो घरधन्दा भएको कारण देखिन्छ। जसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.७ मा राखिएको छ।

तालिका ७.७: आर्थिक काम नगर्नुको कारण अनुसार जनसंख्याको विवरण (१० वर्ष वा सो भन्दा माथि)

क्षेत्र	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	१५८४२	१००.००	६५८८	१००.००	९२५४	१००.००
विद्यार्थी	६९४२	४३.८२	३४४६	५२.३१	३४९६	३७.७८
घरधन्दा	२५६३	१६.१८	४८४	७.३५	२०७९	२२.४७
पारिवारिक हेरचाह	१५९५	१०.०७	४९२	७.४७	११०३	११.९२
वृद्ध अवस्था	१४१४	८.९३	५०२	७.६२	९१२	९.८६
अशक्त/ विरामी	५१८	३.२७	२५८	३.९२	२६०	२.८१
पेन्सन/आयस्ता	२९३	१.८५	१९८	३.०१	९५	१.०३
सामाजिक कार्य/ स्वयंसेवा	४६	०.२९	३६	०.५५	१०	०.११
अन्य	२४५५	१५.५०	११६२	१७.६४	१२९३	१३.९७
उल्लेख नभएको	१६	०.१०	१०	०.१५	६	०.०६

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.८ अठार (१८) वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति

रामपुर नगरपालिकामा १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू जम्मा १३६३७ जना रहेका छन्। कुल बालबालिका मध्ये ५७.३१% बालबालिका आमा र बाबु दुबैसँग बस्ने गरेका छन् भने ३६.५१% आमासँग मात्र, अन्य नातेदारहरूसँग ३.८०%, बाबुसँग मात्र १.१२% बस्ने गरेका छन्। १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालकहरूमध्ये सबैभन्दा बढी ५८.१०% आमा र बाबु दुबैसँग बस्ने गरेको पाइयो भने ३५.८३% आमासँग मात्र बस्ने गरिएको पाइयो। बालिकाको हकमा पनि आमा र बाबु दुबैसँग बस्ने ५६.४५% रहेका छन् भने आमासँग मात्र बस्ने ३७.२५% रहेका छन्। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.८ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.८: १८ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको बसोबासको स्थिति

क्षेत्र	जम्मा		बालक		बालिका	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा	१३६३७	१००.००	७१२२	१००.००	६५१५	१००.००
आमा र बाबु दुवैसँग	७८१६	५७.३१	४१३८	५८.१०	३६७८	५६.४५
आमासँग मात्र	४९७९	३६.५१	२५५२	३५.८३	२४२७	३७.२५
बाबुसँग मात्र	१५३	१.१२	९४	१.३२	५९	०.९१
बाबु र सौतेनी आमा	९९	०.७३	५२	०.७३	४७	०.७२
आमा र सौतेनी बाबु	२३	०.१७	११	०.१५	१२	०.१८
अन्य नातेदार	५१८	३.८०	२५६	३.५९	२६२	४.०२
काम लगाउने व्यक्ति	१	०.०१	१	०.०१	०	०.००
अन्य	४२	०.३१	१५	०.२१	२७	०.४१
उल्लेख नभएको	६	०.०४	३	०.०४	३	०.०५

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.९ पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

रामपुर नगरपालिकामा ५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू जम्मा ३,९२१ जना रहेकोमा २,८०४ जना (७१.५१%) बालबालिकाको जन्मदर्ता भएको र १,११७ जनाको (२८.४९%) जन्मदर्ता नभएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७०.८३% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७२.३२% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका ७.९ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ७.९: पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

क्षेत्र	जम्मा		छोरा		छोरी	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
जम्मा बालबालिका	३९२१	१००.००	२१३६	१००.००	१७८५	१००.००
जन्मदर्ता भएका	२८०४	७१.५१	१५१३	७०.८३	१२९१	७२.३२
जन्मदर्ता नभएका	१११७	२८.४९	६२३	२९.१७	४९४	२७.६८

स्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ८: कृषि, बन तथा वातावरण तथ्याङ्क

८.१ प्रमुख बालीले ढाकेको क्षेत्रफल र उत्पादन परिमाण

आ.व. २०८०/८१ यस पालिकामा उत्पादित प्रमुख बालीको नाम, ढाकेको क्षेत्रफल र उत्पादन परिमाण तालिका ८.१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८.१: प्रमुख बालीको नाम, ढाकेको क्षेत्रफल र उत्पादन परिमाण

सि.नं.	पालिकामा उत्पादन हुने प्रमुख पाँच बालीको नाम	बाली लागेको क्षेत्रफल		उत्पादन परिमाण (क्विन्टल)
		एकैई	क्षेत्रफल	
१	धान	हेक्टर	१७५५	८४३३०
२	मकै	हेक्टर	२३०४	६८६६०
३	गहुँ	हेक्टर	१५००	७१२८०
४	आलु	हेक्टर	३८००	५४०००
५	तेलहन	हेक्टर	१२२	४५५०

स्रोत:-रामपुर नगरपालिका

८.२ कृषि सम्बन्धी सूचकहरू

यस नगरपालिकामा आ.व. २०८०/८१ मा रहेका कृषि सम्बन्धी प्रमुख सूचकहरू तालिका ८.२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८.२: कृषि सम्बन्धी प्रमुख सूचकहरू

सि नं	सूचकहरू	एकाई	मान
१	विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल	हेक्टर	५०९५
२	सिंचित क्षेत्रफल	सतह सिँचाई	हेक्टर
		भुमीगत सिँचाई	हेक्टर
		लिफ्ट सिँचाई	हेक्टर
		जलाशय	हेक्टर
३	कृषिमा संलग्न जनसंख्या	संख्या	८०४९
४	एग्रोभेटहरूको संख्या	संख्या	९
५	कृषिमा अनुदान	रु	५६७५०००
६	दर्ता गरिएका कृषि फर्म	संख्या	१०२
७	कृषि ऋण	रु	
८	दुध उत्पादन	लिट्र	३४०००
९	मासु उत्पादन	के.जि.	२ लाखभन्दा माथी

स्रोत:- रामपुरनगरपालिका

८.३ बालीनाली तथा पशुपन्छीमा देखिएका प्रमुख रोगहरू

यस पालिकामा आ.व. २०८०/८१ मा बालीनाली तथा पशुपन्छीमा देखिएका प्रमुख रोगहरू तालिका ८.३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८.३: बालीनाली तथा पशुपन्छीमा देखिएका प्रमुख रोगहरू

सि नं	रोगको नाम	बाली/पशु /पन्छीको नाम	प्रभावित संख्या/ क्षेत्रफल	कैफियत
१	मरुवा, डढवा	धान	६०० हे	
२	कालो पोके	गहुँ	३०० हे	
३	डाउनी	मकै	२०० हे	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

८.४ पशुपन्छीलाई दिइएको खोप सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा आ.व. २०८०/८१ मा पशुपन्छीलाई दिइएको खोप, पशु /पन्छीको नाम र खोप लगाइएको संख्या विवरण तालिका ८.४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८.४: पशुपन्छीलाई दिइएको खोप विवरण

क्रस	पशुको नाम	रोगको नाम	खोपको नाम	खोप लगाइएका पशुको संख्या
१	गाई/गोरु, राँगा/भैसी	खोरेत	एफ.एम.डी.	४०००
२	बाख्रा	खोरेत	पि.पि.आर.	२०,०००
३	गाई/गोरु, राँगा/भैसी	खोरेत	लम्पी स्किन	६००
४	कुकुर, विरालो	रेविज	एन्टी रेविज	४००

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

८.५ कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औषत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ अनुसार लुम्बिनी प्रदेशमा कृषक परिवार संख्या ७,६५,०९२ रहेका छन्। पाल्पा जिल्लामा कूल ४९,७४२ कृषक परिवार मध्ये रामपुर नगरपालिकामा ८,०४१ मात्र कृषक परिवार रहेको देखिन्छ।

तालिका ८.५: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको कृषक परिवार, कित्ता, औषत कित्ता र सिंचाई क्षेत्रफल विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा कित्ता संख्या	औसत कित्ता संख्या	सिंचाई सुविधा प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको संख्या	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४२६६१४.४	२२५२७६४	२.९	५४८७९९	२४१९४४.३
पाल्पा	४९७४२	२८९५२.८	१६१२३४	३.२	२८०३१	७३२७.६
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३३४३.१	१९८६७	२.५	६५९०	१६९८.८

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८

८.६ जग्गाको स्वामित्वअनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफलको विवरण

लुम्बिनी प्रदेशमा परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने कृषक परिवार लुम्बिनी प्रदेशको जम्मा कृषक परिवार संख्याको ८२.८० प्रतिशत रहेकोमा रामपुर नगरपालिकामा रहेका जम्मा कृषक परिवारको ६७.६२ प्रतिशत कृषक परिवारले परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने गरेको राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ बाट देखिन्छ।

तालिका ८.६: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको जग्गाको प्रकार र क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर.)	एक प्रकारको स्वामित्व						एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व	
			परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने		अरुको हकको जग्गा मात्र कमाउने		अन्य प्रकारको उपभोगअन्तरगत			
			परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४२६६१४.४	६३३५०४	३३०३५२.५	६७२२	३२९९.५	२५७३	६६३.५	१२२२९३	९२२९९.०
पाल्पा	४९७४२	२८९५२.८	४०३५०	२३१६१.०	७९४	२९३.७	३४	१७.०	८५६४	५४८१.१
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३३४३.१	५४३८	२१५४.२	३५५	८६.९	०		२२४८	११०२.०

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.७ कृषि चलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ अनुसार लुम्बिनी प्रदेशमा कुल ७,६५,०९२ कृषक परिवारले ४,२६,६१४.४ जग्गा चलनचल्तीमा ल्याएका छन्, जसमध्ये ३,४७,९७३.४ हेक्टर खेतीयोग्य जग्गा रहेको छ। यसै गरी पाल्पा जिल्लामा ४९,७४२ कृषक परिवारको २८,९५२.८ हेक्टर जग्गा रहेकोमा १८,२१३.८ हेक्टर खेतीयोग्य जग्गा छ, जसमा अधिकांश भाग (१६,४७९.८ हेक्टर) अस्थायी बालीले ओगटेको देखिन्छ। रामपुर नगरपालिकामा कुल ८०४१ कृषक परिवार रहेका छन्, जसले कुल ३,३४३.१ हेक्टर जग्गा उपयोग गर्दै आएका छन्; यसमध्ये २,५२८.४ हेक्टर खेतीयोग्य जग्गा छ भने ५२७.३ हेक्टर अन्य प्रयोजनका जग्गा अन्तर्गत पर्दछ।

तालिका ८.७: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा खेतीयोग्य जग्गा		अस्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य खेतीयोग्य जग्गा		स्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य जग्गा	
			परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४२६६१४.४	७५७०८३	३४७९७३.४	७५६२७६	३३६१९३.९	९१९८९	११७७९.५	१७९२९१	२९३७९.५	७६५०९२	४९२६१.६
पाल्पा	४९७४२	२८९५२.८	४९५८६	१८२१३.८	४९४३४	१६४७९.८	१२८१८	१७३४.०	३६२९३	५८८१.८	४९७४२	४८५७.२
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३३४३.१	८०२४	२५२८.४	८०२४	२४४८.८	१७२४	७९.६	५४७२	२८७.४	८०४१	५२७.३

स्रोत:- राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.८ विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ का अनुसार कृषक परिवारले अस्थायी बालीमा सबैभन्दा बढी खाद्यान्न बाली लगाउने गरेका छन्। रामपुर नगरपालिकामा ७८३८ कृषक परिवारले ४१४७.१ हेक्टरमा खाद्यान्न बाली लगाएका छन् भने सबैभन्दा कम क्षेत्रफल १८२.१ हेक्टरमा ६५२१ कृषक परिवारले कन्दमूल बाली लगाएको पाइन्छ।

तालिका ८.८: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको अस्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	खाद्यान्न बाली		कोसे/दाल बाली		कन्दमूल बाली		तेलबाली		तरकारी बाली		अन्य अस्थायी बाली	
	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
लुम्बिनी प्रदेश	७३९४९६	५१११७८.०	३८८६१६	४४९६५.४	४००३७५	१५०५७.६	३८२४२९	५७७९८.५	३६३१२९	१६५८७.८	३५२०८६	१७६३९.०
पाल्पा	४८८३९	२२०२६.२	४०७०१	३५८७.४	३८९८१	१४३४.७	२५७९४	२९८८.८	४६२३०	३०४८.२	४३२०७	२०५९.७
रामपुर नगरपालिका	७८३८	४१४७.१	६२८५	४४२.४	६५२१	१८२.१	३३४६	३५७.३	७७७१	३४७.९	६७४०	२०८.३

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.९ मुख्य अस्थायी बाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या

सामान्यतया अस्थायी बाली भन्नाले एक वर्षको अवधिभित्र उत्पादन गरी बाली भित्र्याउने र अर्को बालीका लागि पुनः खनजोत गरी लगाउनुपर्ने किसिमका बालीहरू पर्दछन्। नेपालमा पनि अस्थायी बालीहरूमा धान, मकै, गहुँ, कोदो, कन्दमूल बाली, तरकारी बाली, कोसे/दाल बाली आदि अस्थायी बालीहरू लगाउने गरिन्छ तर पनि मुख्य अस्थायी बालीहरूमा धान, गहुँ, मकै, कोदो, जौ/उवा र फापर पर्दछन्। रामपुर नगरपालिका कूल ७७५४ कृषक परिवारले १८८०.१ हेक्टर जग्गामा मकै बाली लगाएका छन् भने १४६५.६ हेक्टर क्षेत्रफलमा ५८९८ कृषक परिवारले धान बाली लगाएका छन्।

तालिका ८.९: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको अस्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	धान		गहुँ		मकै		कोदो		जौ/ उवा		फापर	
	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
लुम्बिनी प्रदेश	५२०५८१	२४८९८३.८	४९५१३७	१६८८२६.१	४५२२८२	७७७७९.०	६४५००	७३०५.६	८१५३३	७५६७.२	८५७७	६१६.१
पाल्पा	२४३५०	६६६८.३	१९०४९	२९२०.७	४७९८१	१०८०४.७	१५१३६	११००.९	५०२७	३६९.४	२६४७	१५७.६
रामपुर नगरपालिका	५८९८	१४६५.६	४४६२	७१२.७	७७५४	१८८०.१	१५३६	८०.५	१७	१.८	८४	६.४

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१० बगैँचाको रुपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या

एक पटक उत्पादन लिएपछि पुनः रोप्नु नपर्ने र धेरै वर्षसम्म उत्पादन दिइरहने आँप, कटहर, लिची, सुन्तला, केरा जस्ता बाली स्थायी बाली अन्तर्गत पर्दछन्। रामपुर नगरपालिकाको कूल ८०४१ कृषक परिवारमध्ये ६८७६ कृषक परिवारले २८७.४ हेक्टर जग्गामा स्थायी बाली बगैँचाको रुपमा लगाएका छन्।

तालिका ८.१०: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको स्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	स्थायी बाली									
			कृषक परिवार संख्या	बगैचाको रुपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल (हेक्टर)	बगैचाको रुपमा लगाइएका						छरिएका बोट संख्या	
					फल लाग्ने उमेरको			फल नलाग्ने उमेरको			फल लाग्ने उमेरको	फल नलाग्ने उमेरको
					परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या		
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४२६६१४.४	४६३७५०	२९३७९.५	१०२७०४	६२६५.५	५०९८१०७	१३०६६४	२३११४.१	२७०९९५३	५६०८१२८	२०२१९९७
पाल्पा	४९७४२	२८९५२.८	४७२४३	५८८१.८	२०८४६	९२१.३	७५५९४६	२९२९१	४९६०.६	५६७२४०	११९१२९०	३९५२९२
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३३४३.१	६८७६	२८७.४	४६४५	१५५.९	१३२५७६	२११२	१३१.६	२३३६३३	११४२०२	२४४८८

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.११ बगैँचाको रूपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या

मुख्य स्थायी बालीमा सुन्तला, कागती, आँप, केरा आदि पर्दछन्। पछिल्लो समयमा अन्य स्थायी बालीहरूमा पनि कृषकहरू आकर्षित भएको देखिन्छ। जस्तै एभोकाडो, किवी आदि। लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको स्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८.११: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको स्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	सुन्तला				कागती			
	कृषक परिवार संख्या	बगैचाको रुपमा लगाइएका		छरिएकाबोट संख्या	कृषक परिवार संख्या	बगैचाको रुपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या			क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	
लुम्बिनी प्रदेश	६८४९१	८६५.४	६१६५०३	३५०४६८	१२६६९४	५९७.२	४६१६३३	३८५१२६
पाल्पा	१७१९६	२१२.८	२५२१७०	७६४००	१६३५२	१०८.४	७६५७५	५५७००
रामपुर नगरपालिका	१३५०	१२.८	१०३३८५	३४५५	१७७४	७.१	८८८५	३५२९

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१२ बगैँचाको रुपमा लगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या

रामपुर नगरपालिका ३५३२ कृषक परिवारहरूले बगैँचाको रुपमा ११.६ हेक्टर क्षेत्रफलमा आँप लगाएका छन् भने पाल्पा जिल्लाका १९२६० कृषक परिवारले बगैँचाको रुपमा ३६.२ हेक्टरमा आँपको खेती गरेका छन्। रामपुर नगरपालिकामा आँप खेती गर्ने कृषक परिवारको तुलनामा केरा खेती गर्ने परिवार केही कम देखिन्छ।

तालिका ८.१२: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको स्थायी बालीको प्रकार र लागेको क्षेत्रफलको विवरण

क्षेत्र	आँप				केरा			
	कृषक परिवार संख्या	बगैचाको रुपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या	कृषक परिवार संख्या	बगैचाको रुपमा लगाइएका		छरिएका बोट संख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या			क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोट संख्या	
लुम्बिनी प्रदेश	२६२९४२	१८३३.१	४३१३९२	७१४७८८	१३३६९८	१३६६.४	२४७८७३५	९९३०४३
पाल्पा	१९२६०	३६.२	१६६१९	५०६२९	२५५७८	८७.६	१०१४१३	२१८३४१
रामपुर नगरपालिका	३५३२	११.६	५१०२	७१३३	३४९६	१९.५	१७७०२	२७२१४

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१३ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ अनुसार लुम्बिनी प्रदेशका कुल ७,६५,०९२ कृषक परिवारमध्ये ५,२०,५८१ परिवारले धान खेती गर्ने गरेका छन्। बीउ र मलको प्रयोगमा प्रदेशभरि उन्नत/हाइब्रिड बीउ र रासायनिक मलको प्रयोग उच्च रहे तापनि पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकामा भने अझै पनि स्थानीय बीउ र स्थानीय/जैविक मल प्रयोग गर्ने कृषकहरूको बाहुल्यता देखिन्छ। साथै, पाल्पा र रामपुरका धान खेती गर्ने कृषकहरूमध्ये कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने परिवारको सङ्ख्या तुलनात्मक रूपमा निकै कम रहेको पाइन्छ।

तालिका ८.१३: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको धान बालीमा प्रयोग भएको विजनको किसिम र कीटनाशक विषादीको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	धान							
		कृषक परिवार संख्या	विजनको किसिम			कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या				कृषक परिवार संख्या		
			स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)		स्थानीय/ जैविक मल	खनिज/ रासायनिक मल	दुवै
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	५२०५८१	१५४३०९	१७५२६१	१९१०११	२१९४५०	७००१६	१९०७५०	२५९८१५
पाल्पा	४९७४२	२४३५०	१०३०९	४८३४	९२०७	३९४९	६९०८	१८६५	१५५७८
रामपुर नगरपालिका	८०४१	५८९८	१३०१	२५७०	२०२७	१६९१	२७०	०	५६२८

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१४ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ अनुसार लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकामा अधिकांश कृषकहरूले मकै खेती गर्ने गरेको देखिन्छ। बीउ र मलको प्रयोगमा तीनवटै क्षेत्रमा (क्रमश ३११७७०, ३९१४३२ र ६१६५) उन्नत वा हाइब्रिड भन्दा स्थानीय बीउ र स्थानीय/जैविक मल (२८२०३४, ३३४८६ र ३०२३) को प्रयोग व्यापक छ। साथै, मकै खेतीमा कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको सङ्ख्या निकै कम रहेको पाइन्छ।

तालिका ८.१४: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको मकै बालीमा प्रयोग भएको विजनको किसिम र कीटनाशक विषादीको विवरण

क्षेत्र	जम्माकृषक परिवार संख्या	मकै							
		कृषक परिवार संख्या	विजनको किसिम			कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या				कृषक परिवार संख्या		
			स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)		स्थानीय/ जैविक मल	खनिज / रासायनिक मल	दुवै
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४५२२८२	३११७७०	८१४५५	५९०५८	६६४८४	२८२०३४	४१४०१	१२८८४७
पाल्पा	४९७४२	४७९८१	३९१४३	६०४८	२७९०	१९३३	३३४८६	७०१	१३७९५
रामपुर नगरपालिका	८०४१	७७५४	६१६५	१३१८	२७०	४९०	३०२३	६८	४६६४

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१५ प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

प्रस्तुत तथ्याङ्क अनुसार लुम्बिनी प्रदेशको कुल ७,६५,०९२ परिवारमध्ये ४,९५,१३७ परिवार गहुँ खेतीमा संलग्न छन्, जहाँ २,६६,९४४ परिवारले स्थानीय र २,२८,१९२ परिवारले उन्नत बीउ प्रयोग गर्छन्। पाल्पा जिल्लाका ४९,७४२ परिवारमध्ये १९,०४९ परिवार र रामपुर नगरपालिकामा ८,०४१ परिवारमध्ये ४,४६२ परिवारले गहुँ खेती गर्दछन्। दुवै क्षेत्रमा अधिकांश कृषक (पाल्पामा १५,८६८ र रामपुरमा ३,४४७ परिवार) ले स्थानीय बीउ नै प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। साथै, रासायनिक मलको तुलनामा जैविक मलको प्रयोग धेरै छ (पाल्पामा १०,६६७ र रामपुरमा ८७९ परिवार) भने कीटनाशक विषादीको प्रयोग पाल्पामा १,१८६ र रामपुरमा मात्र ३०४ परिवारले गर्दछन्।

तालिका ८.१५: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको गहुँ बालीमा प्रयोग भएको विजनको किसिम र कीटनाशक विषादीको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	गहुँ						
		कृषक परिवार संख्या	विजनको किसिम		कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या			कृषक परिवार संख्या		
			स्थानीय	उन्नत		स्थानीय/ जैविक मल	खनिज/ रासायनिक मल	दुवै
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४९५१३७	२६६९४४	२२८१९२	१३२८३३	१७६६२३	१६४०६४	१५४४५०
पाल्पा	४९७४२	१९०४९	१५८६८	३१८१	११८६	१०६६७	१३६३	७०१९
रामपुर नगरपालिका	८०४१	४४६२	३४४७	१०१५	३०४	८७९	५७४	३००९

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१६ क्षेत्र अनुसार पाल्तु चौपाया संख्या र कृषक परिवार

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ अनुसार लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकामा अधिकांश कृषक परिवारहरू पशुपालनमा संलग्न रहेका छन्; जस्तै लुम्बिनीका ५,९०,०९१ पाल्पाका ४४,६९२ र रामपुर नगरपालिकाका ६,९०९ परिवारले पशु चौपाया पाल्दै आएका छन्। लुम्बिनी प्रदेश र पाल्पा जिल्लामा सबैभन्दा बढी बाख्रा/च्याङ्ग्रा पाल्ने परिवारको बाहुल्यता रहेको छ जुन लुम्बिनी प्रदेशमा ४,४०,८०७ परिवार र पाल्पामा ३५,१२८ परिवार रहेका छन् जसको कुल सङ्ख्या क्रमशः २३,७०,९८१ र २,४१,४९५ छ। रामपुर नगरपालिकामा भने बाख्रा पाल्ने कृषक (५,२०२) को भन्दा राँगा/भैसी पाल्ने कृषक (५,३३८) को संख्या बढी देखिन्छ। गाई/गोरु पाल्ने परिवार र तिनको सङ्ख्या तुलनात्मक रूपमा सबैभन्दा कम रहेको देखिन्छ।

तालिका ८.१६: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको पाल्तु चौपाया र कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा संख्या	गाई/गोरु		राँगा/भैसी		बाख्रा/च्याङ्ग्रा	
			कृषक परिवार संख्या	गाई/गोरु संख्या	कृषक परिवार संख्या	राँगा/भैसी संख्या	कृषक परिवार संख्या	बाख्रा/च्याङ्ग्रा संख्या
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	५९००९१	१९२७०३	५१७२०९	२८८०७९	६५८९८३	४४०८०७	२३७०९८१
पाल्पा	४९७४२	४४६९२	१५७९५	३८७२७	३०१४९	५७९०५	३५१२८	२४१४९५
रामपुर नगरपालिका	८०४१	६९०९	१५०३	३२२६	५३३८	१०९३०	५२०२	३२२२२

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१७ क्षेत्र अनुसार पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

पाल्तु चौपाया तथा पन्छी जोसुकैको स्वामित्वमा रहेको भएता पनि गणनाको दिनमा कृषि चलनभित्र रहेका र कृषि प्रयोजनको लागि पालिएका सबै घरपालुवा चौपाया तथा पन्छीहरूको गणना राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ मा गरिएको थियो। उक्त तथ्याङ्क अनुसार पन्छी पालनमा कुखुराको बाहुल्यता उच्च देखिन्छ। लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ८.१७: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको पाल्तु चौपाया र कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	पाल्तु चौपाया						पाल्तु पन्छी			
		भैंडा/भैंडी		सुगुर/बंगुर		अन्य पशु		कुखुरा		अन्य पन्छी	
		कृषक परिवार संख्या	भैंडा/भैंडी संख्या	कृषक परिवार संख्या	सुगुर/बंगुर संख्या	कृषक परिवार संख्या	अन्य पशु संख्या	कृषक परिवार संख्या	कुखुरा संख्या	कृषक परिवार संख्या	अन्य पन्छी संख्या
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	१९८४०	८२५६२	६७०१३	१९२९०१	२१३०	५३३४	३४०५६५	६५९९४४४	६२०४५	६२५९५८
पाल्पा	४९७४२	१०४	५४९	१३२७२	२९४८४	११७	२२४	३४५२०	८५१६८७	१६६४	१०९४४
रामपुर नगरपालिका	८०४१	१७	१७	१२१५	२१४३	१७	३४	३७५०	७९५६८	१०२	८३१

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१८ कृषि कामदारको किसिमअनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ मा सन्दर्भ अवधि (१७ पुस २०७७ देखि १६ पुस २०७८ सम्म) भित्र मुख्य कृषकले कृषि चलनमा स्थायी रूपमा काम गर्ने कामदारहरूको संख्याको विवरण लिइएको छ। परिवारका सदस्य बाहेक खाद्यान्न तथा अन्य बाली उब्जाउने वा पशुपालन गर्ने वा अन्य कृषि कार्यमा संलग्न व्यक्ति जसले नगद वा जिन्सी वा अन्य कुनै सर्तमा पारिश्रमिक लिएर काम गर्ने गर्दछन् त्यस्ता व्यक्तिलाई कृषि कामदार भनिन्छ। रामपुर नगरपालिकामा ३४ कृषक परिवारले ५१ स्थायी कामदार र ३४६४ कृषक परिवारले १२०,७७३ अस्थायी कामदार व्यक्ति दिन प्रयोग गरेका छन्।

तालिका ८.१८ : प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको कृषि कामदारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	स्थायी कामदार				अस्थायी कामदार			
		कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	स्थायी कामदार संख्या			कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	अस्थायी कामदारको व्यक्ति दिन		
			जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	५९६३	१०९४२	५९२३	५०१९	२९०३५०	७२३१०३०	२४६४९९८	४७६६०३२
पाल्पा	४९७४२	१९५	४७१	२५९	२१३	२४९५३	७२०१२२	२४५२८८	४७४८३४
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३४	५१	३४	१७	३४६४	१२०७७३	३५१७६	८५५९७

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.१९ कृषि कामदारको किसिमअनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ मा सन्दर्भ अवधिमा कृषि कार्यका लागि ठेकामा कामदार लगाउने भन्दा पर्भ (श्रम साटासाट) प्रथामा आधारित कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवारको सङ्ख्या निकै उच्च रहेको देखिन्छ। लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिका तीनवटै क्षेत्रमा पर्भमा खटिएका कुल व्यक्ति-दिनमा पुरुषको तुलनामा महिला कामदारको योगदान दोब्बरभन्दा बढी छ। त्यसैगरी, ठेकामा कामदार लगाउने अभ्यास सीमित भए तापनि त्यसमा पनि महिला कामदारकै व्यक्ति-दिन बढी रहेको पाइन्छ।

तालिका ८.१९: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको कृषि कामदारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	पर्ममा लगाएका कामदार				ठेक्कामा लगाएका कामदार			
		कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	पर्ममा लगाएका कामदारको व्यक्ति दिन			कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या	ठेक्कामा लगाएका कामदारको व्यक्ति दिन		
			जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	२९०५६०	४५३२२७०	१४२७९३६	३१०४३३४	८५२६	१४०७४५	६२३१५	७८४३१
पाल्पा	४९७४२	३३४७२	९४२२१२	३२६४५१	६१५७६१	६२९	१३३१२	७११३	६२००
रामपुर नगरपालिका	८०४१	५७१०	१९९८८४	५०७१९	१४९१६५	१७	१३५	५१	८४

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२० स्थानीय तहअनुसार कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बिमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवार संख्या

कृषक परिवारले कृषि कार्यको लागि बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, फाइनेन्स, लघुवित्त, कृषक समुह आदि विभिन्न संस्था तथा साहुमहाजन बाट ऋण लिएका हुन्छन्। राष्ट्रिय कृषि गणनामा गणनाको दिन सम्म कृषि चलनले ऋण उपयोग गरिरहेको अवस्थाको ऋण लिइएको छ। रामपुर नगरपालिकामा ९.४५ प्रतिशत परिवारले कृषि ऋण लिएका छन्। सन्दर्भ अवधिमा कृषक परिवारले खाद्यान्न बाली, पशुपालन आदिको बीमा गरेको विवरण लिइएको छ। कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका कृषक परिवारहरूको संख्याको विवरण पनि लिइएको छ। प्रस्तुत तथ्याङ्कले लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाका कृषक परिवारहरूमा ऋणको माग र प्राप्तिको अन्तर तथा बीमाको पहुँचको सुस्त अवस्थालाई स्पष्ट पार्छ। तीनै तहमा कृषि ऋणको माग उच्च रहे पनि पहुँच भने न्यून छ। लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्क यस तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ८.२०: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको कृषि ऋण, कृषि बिमा र अनुदानको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि ऋण लिएका कृषक परिवार संख्या	कृषि ऋण थप ऋणको / आवश्यकता उल्लेख गर्ने कृषक परिवार संख्या	कृषि क्रियाकलापको लागि बिमा गरेका कृषक परिवार संख्या	कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका कृषक परिवार संख्या
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	७९६५१	१९३३७३	३०१६०	५४२०५
पाल्पा	४९७४२	३६३१	९७६४	७०१३	६६२९
रामपुर नगरपालिका	८०४१	७६०	१३५२	१३१९	१८६

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२१ जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुर्‍याएको प्रभावअनुसार कृषक परिवार संख्या

कुनै स्थान विशेषमा हुने मौसमी अवस्थाको धेरै वर्षहरूको औसत स्थिति त्यस स्थानको जलवायु हो भने जलवायु परिवर्तन भनेको त्यस्तो औसत अवस्थामा देखिने परिवर्तन हो। जलवायु परिवर्तनले कृषि चलनको कृषि कार्यमा पनि प्रभाव पारेको छ। जलवायु परिवर्तनले कृषि कार्यमा पुर्‍याएको प्रभावको विषयमा राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ ले कृषि चलनसँग जानकारी लिइएको छ। रामपुर नगरपालिकामा जलवायु परिवर्तनको बारेमा थाहा हुने कृषक परिवार जम्मा कृषक परिवारको ४०.१३ प्रतिशत रहेकोमा पाल्पा जिल्लामा ४९.४६ प्रतिशत कृषक परिवारले जलवायु परिवर्तन बारे थाहा भएको जानकारी दिएका छन् भने लुम्बिनी प्रदेशका ४५.३२ प्रतिशत कृषक परिवार जलवायु परिवर्तन बारे जानकारी रहेका पाइएको छ।

तालिका ८.२१: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको जलवायु परिवर्तन जानकारी परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	जलवायु परिवर्तन बारे थाहा हुने कृषक परिवार संख्या	कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव उल्लेख गर्ने कृषक परिवार	कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव अनुसार कृषक परिवार									
				उत्पादन मा कमी	उत्पादनमा बृद्धि	फल/ फसलमा आएको परिवर्तन	स्वादमा परिवर्तन	बाली लगाउने समयमा फरक	धेरै वा कम वर्षा	रोग / किराको प्रकोपमा बृद्धि	ब्रिडिङ समयमा परिवर्तन	प्रजातिको लोप / उत्थान	अन्य
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	३४६७६८	३१४१९३	२६६७६८	३२०१९	७८४६८	५४८२१	१३६७११	१८०४७७	१८४८७५	१३९६३	१६१७५	५७६
पाल्पा	४९७४२	२४६०१	२२४५३	१८८७३	१९०२	३४१०	२६५२	१०१३१	१२०८७	१४४१४	५६४	१०७७	३७
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३२२७	२९२३	१८७५	३२१	२२०	३३८	१०४६	१६७२	१५२१	१०१	८५	०

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२२ कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार संख्या

सन्दर्भ अवधिमा कृषि कार्यबाट निस्केका डाँठ, जरा, ठुटा लगायतबालीका अन्य अवशेषलाई कृषक परिवारले कसरी व्यवस्थापन गरेका थिए भन्ने विवरण निम्न तालिकामा क्षेत्रगत रूपमा राखिएको छ।

तालिका ८.२२: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको फोहोर व्यवस्थापन किसिम अनुसारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार संख्या						
		गाडेर	जलाएर	फोहोर व्यवस्थापकलाई पठाएर	कम्पोष्ट बनाएर	इन्धनको रूपमा प्रयोग गरेर	अन्य तरिकाले व्यवस्थापन गरेर	कुनै व्यवस्थापन नगरेको
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	२१३३१७	३६८६७६	३८६१७	३८२२०२	१२६५८१	१९६८१८	६३११६
पाल्पा	४९७४२	२१०९३	३८७१६	१४०६	२२९९३	१४८७७	११६३३	१२७१
रामपुर नगरपालिका	८०४१	५५२४	५२८८	११८	२५०१	२११३	३२०	२२०

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२३ लिङ्गानुसार मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्या

लुम्बिनी प्रदेश र पाल्पा जिल्लामा मुख्य कृषकको रूपमा पुरुषहरूको सङ्ख्या बढी भए तापनि कुल कृषक परिवारको सङ्ख्यामा भने महिलाको सङ्ख्या बढी रहेको देखिन्छ। रामपुर नगरपालिकामा भने मुख्य कृषककै रूपमा पनि पुरुष (३,७१६) भन्दा महिला (४,३२५) को सहभागिता उल्लेख्य रूपमा बढी छ। प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तह (रामपुर नगरपालिका) सबै क्षेत्रमा कृषक परिवारको कुल जनसङ्ख्यामा महिलाहरूको वर्चस्व रहेको पाइन्छ।

तालिका ८.२३: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको लिङ्ग अनुसारको कृषक परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	लिङ्गानुसार मुख्य कृषक संख्या		कृषक परिवारको जनसंख्या	
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	४९३४५४	२७१६३८	१७८६८६३	१९१९११९
पाल्पा	४९७४२	२५४७१	२४२७२	८६५१४	१०४७२३
रामपुर नगरपालिका	८०४१	३७१६	४३२५	१३८८७	१६९४२

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२४ लिङ्गानुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्या

१० वर्ष वा सो भन्दा माथि उमेर भएका सदस्यहरूले औपचारिक तालिम लिएका, कृषि कार्य सम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता जनाएका र कृषि क्रियाकलापमा सरदर संलग्न भएको समयको विवरण यस तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। औपचारिक तालिम भन्नाले सरकारी वा अर्धसरकारी वा गैरसरकारी निकायबाट निश्चित विधि र प्रक्रियाबाट संचालित न्यूनतम एक दिनको जुनसुकै प्रकारको कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी तालिमनै औपचारिक कृषि तालिम हो। कृषक परिवारमा सदस्यहरूले कृषि कार्य सम्बन्धी जस्तै आमदानी, खर्च, बाली, विउ विजन, मलखाद तथा पशुआहार खरिद कृषि उत्पादन बिक्री आदि सम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता जनाएका हुनसक्छन्। रामपुर नगरपालिकामा कृषि कार्य सम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता जनाउने कृषक परिवारको जम्मा जनसंख्या २१,०६८ रहेको छ।

तालिका ८.२४: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको लिङ्ग अनुसारको कृषक परिवारको जनसंख्या र कृषि कार्य गरेको समय अनुसार कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	औपचारिक कृषि तालिम लिएका कृषक परिवारको जनसंख्या		कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता जनाउने कृषक परिवारको जनसंख्या		कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समयअनुसार कृषक परिवारको जनसंख्या									
					कम (<४०प्रतिशत)		करिब आधा (४०प्रतिशत-५९प्रतिशत)		धेरै (६०प्रतिशत-९९प्रतिशत)		सबै (१००प्रतिशत)		समय नै नदिएको	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
लुम्बिनी प्रदेश	९२८९०	८७३५४	९१४५५३	९६५८७०	३२३४९३	३०२७९७	२९१५९६	३२०६१०	३७४५०७	४३०४८७	२४५२८६	३२६८९१	२३४५२७	२४११८९
पाल्पा	७२३८	८९३८	४९५७२	६५५३४	१८२७१	१५०६१	१४८५१	१४९९०	१९८५९	३०५६२	१३०८१	२४३६५	७१४४	६५०७
रामपुर नगरपालिका	५९१	९९७	८९८८	१२०८०	३४१४	२२२९	२७५४	२१७८	३४१०	६०३०	१५८९	३७१९	५४१	७६०

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२५ कृषि चलनमा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थिति

एक परिवारले एक मात्र कृषि चलन सञ्चालन गरेको भए एक चलन परिवार, एक कृषक परिवारले एक भन्दा बढी छुट्टाछुट्टै व्यवस्थापन र हिसाब किताब राखेर कृषि कार्य गरेमा बहुचलन र दुई वा सो भन्दा बढी कृषक परिवारले साझेदारीमा साझा व्यवस्थापन तथा खर्चमा चलाएको कृषि चलन साझा चलन हो। रामपुर नगरपालिकामा एक चलन परिवार ७८५५ रहेका छन् भने बहुचलन परिवार १६९ तथा साझा चलन परिवार १७ रहेको छ।

तालिका ८.२५: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको परिवारमूली अनुसार कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	परिवार मूली		कृषि चलनको स्थिति		
		मुख्य कृषक आफै परिवार मूली	परिवार मूली अन्य व्यक्ति	एक चलन परिवार	बहु चलन परिवार	साझाचलन परिवार
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	६९५३७५	६९७१७	७४६९००	१५४७०	२७२२
पाल्पा	४९७४२	४३२४६	६४९७	४९१९०	४०७	१४६
रामपुर नगरपालिका	८०४१	६२००	१८४१	७८५५	१६९	१७

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२६ कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलापअनुसार कृषक परिवार संख्या

कृषक परिवारहरूले मुख्यतया खाद्यान्न बाली, तरकारी बाली, नगदे बाली, पशुपालन, पन्छीपालन आदि कृषि क्रियाकलापहरू गरेका छन्। अधिकांश कृषकले मुख्यतया खाद्यान्न बाली लगाएका छन्। रामपुर नगरपालिकामा ९३.०७ प्रतिशत कृषक परिवारले खाद्यान्न बाली लगाएका छन् भने तरकारी बाली लगाउने कृषक परिवार जम्मा ४.८२ प्रतिशत मात्र रहेका छन्।

तालिका ८.२६: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको प्रमुख उत्पादन अनुसार कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलापअनुसार कृषक परिवार संख्या						
		खाद्यान्न बाली	तरकारी बाली	फलफूल बाली	नगदे बाली	पशुपालन	पन्ध्रीपालन	अन्य
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	७०७३६६	३१७५६	१८८७	१५२१	१७२२६	३२४८	२०८८
पाल्पा	४९७४२	४४८३६	२५२६	३८६	१०१	१६१९	१६१	११३
रामपुर नगरपालिका	८०४१	७४८४	३८८	०	०	११८	३४	१७

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२७ कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोगअनुसार कृषक परिवार संख्या

कृषक परिवारले आफ्नो कृषि चलनबाट उत्पादित कृषि उत्पादन मुख्यतया कुन रूपमा प्रयोग भयो भन्ने जानकारी यस तालिकाले दिन्छ। कुनै कृषक परिवारले उत्पादन गरेका कृषि उपजहरू सो कृषि चलनले सबै घरायसी उपभोग गरेको हुनसक्छ वा कुनै कृषि चलनले सबै उत्पादन बिक्री गरेको पनि हुनसक्छ वा केही घरायसी उपभोग र केही बिक्री गरेको पनि हुनसक्छ। रामपुर नगरपालिकाकुल ८,०४१ कृषक परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी ५,६७५ परिवारले उत्पादन गरेको सम्पूर्ण कृषि उपजघरायसी उपभोगका लागि मात्र प्रयोग गर्छन्। त्यसैगरी २२६४परिवारले मुख्य घरायसी उपभोग गरी केही बिक्री गर्ने र ८५परिवारले मुख्य बिक्री गरी केही घरायसी उपभोग गर्ने गरेका छन्। सबै कृषि उत्पादन बिक्री मात्र गर्ने कृषक परिवारको संख्या भने १७मात्र रहेको छ, जसले यहाँ निर्वाहमुखी कृषिको बाहुल्यता रहेको स्पष्ट पार्छ।

तालिका ८.२७: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको कृषि उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषि उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवार संख्या			
		सबै घरायसी उपभोग	मुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री	मुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग	सबै बिक्री
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	५३३०७५	२०४०५९	२५२२९	२७३७
पाल्पा	४९७४२	२९०९९	९८४७७	२०५४	९२०
रामपुर नगरपालिका	८०४१	५६७५	२२६४	८५	१७

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

८.२८ कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधिअनुसार कृषक परिवार संख्या

कृषक परिवारले कृषि बाहेकका उद्योग, व्यापार, व्यवसाय, नोकरी लगायतका अन्य गैरकृषि कार्यबाट पनि आम्दानी प्राप्त गरिरहेका हुन सक्छन्। कृषक परिवारको आम्दानीको स्रोतहरू विभिन्न हुन सक्ने भए तापनि आफ्नै कृषि क्रियाकलाप जस्तै खाद्यान्न बाली, तरकारी खेती, फलफूल खेती, पशुपन्छी पालन, माछापालन आदि बाट भएको कृषि आम्दानीले कृषक परिवारलाई कति महिना खान पुगेको छ र मुख्य आम्दानी कृषि भएका कृषक परिवार कति छन् भन्ने लुम्बिनी प्रदेश, पाल्पा जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको तथ्याङ्क यस तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका ८.२८: प्रदेश, जिल्ला र रामपुर नगरपालिकाको आम्दानी र खान नपुग्ने अवधि अनुसारको कृषक परिवार विवरण

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार संख्या	कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत		कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषक परिवार संख्या	परिवारलाई खान नपुग्ने अवधिअनुसार कृषक परिवार संख्या			
					१ देखि ३ महिना	४ देखि ६ महिना	७ देखि ९ महिना	१० देखि १२ महिना
लुम्बिनी प्रदेश	७६५०९२	५०७४८८	२५७६०४	३९०४७४	९७३४२	१७५३५४	८५५२४	३२२५३
पाल्पा	४९७४२	३६१७९	१३५६३	२३३०४	१४६७७	६८९५	१५९५	१३६
रामपुर नगरपालिका	८०४१	५४९०	२५५१	२४९९	१५१८	७४४	१६९	६८

स्रोत:-राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

खण्ड ९: भौतिक पूर्वाधार

९.१ सडक सम्बन्धी विवरण

रामपुर नगरपालिकामा आ.व.२०८२/०८३ सम्ममा कालोपत्रे सडक, ग्राभेल सडक र कच्ची सडक तल दिइएको तालिकाअनुसार सम्पन्न भएको देखिन्छ।

तालिका ९.१: रामपुर नगरपालिकामा सम्पन्न सडक सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	सडकको प्रकार	लम्वाई (कि. मि.)	कैफियत
१	कालोपत्रे	२५.३०	
२	ग्राभेल	६४.८७	
३	कच्ची (माटे)	३१३.८४	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

तालिका ९.२: रामपुर नगरपालिकामा पर्ने राजमार्ग/लोकमार्ग सडक सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	सडकको प्रकार	सडकको अवस्था (कालोपत्रे, ग्राभेल, कच्ची)	लम्वाई (कि मि)	कैफियत
१	राजमार्ग/लोकमार्ग	कालोपत्रे	०	
२	सहायक राजमार्ग/लोकमार्ग	कच्ची/कालोपत्रे	३२.५६	
३	हुलाकी मार्ग	कच्ची/ग्राभेल	३७७.८७	
४	नगरस्तरीय सडक	ग्राभेल/कच्ची	३७७.८७	

९.२ अन्य भौतिक पूर्वाधारसम्बन्धी विवरण

प्रस्तुत तालिकामा स्थानीय क्षेत्रमा रहेका विभिन्न भौतिक पूर्वाधारहरू (जस्तै: खेलमैदान, पुल, सडक, तटबन्ध, बसपार्क तथा अन्य सार्वजनिक संरचनाहरू) को संख्यात्मक विवरण उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ९.३: रामपुर नगरपालिकामा रहेका अन्य भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण

सि नं	पूर्वाधारको नाम	संख्या	कैफियत
१	रंगशाला	१	
२	खेल मैदान	२०	
३	पक्की पुल	१८	
४	झोलुङ्गे पुल	२२	
५	स्थानीय सडक	१२	
६	ग्रामीन तथा कृषि सडक	१०	
७	स्थानीय स्तरका सिँचाई आयोजना	३०	
८	झोलुङ्गे पुल	२२	
९	तटबन्ध	१०	
१०	बसपार्क संख्या:	२	
११	इन्टरनेट सेवा प्रदायक संख्या:	४	
१२	केबुल सेवा प्रदायक संख्या	३	
१३	तार विहिन टेलीभिजन सेवा प्रदायक	१	
१४	सार्वजनिक शौचालय संख्या:	१९	
१५	सभा गृह	१	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

९.३ स्थानीय (रामपुर नगरपालिका) स्तरीय गौरबका प्रमुख आयोजनाहरू

तालिका ९.४: रामपुर नगरपालिकामा रहेका स्थानीय स्तरीय गौरबका प्रमुख आयोजनाहरू

सि. नं	आयोजनाको नाम	वडा
१	कालिगण्डकी करिडोर (NH४८)	रामपुर-१,२,३,४,५,६,७,८ र १०
२	रामघाट धार्मिक स्थल	रामपुर- ८

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

९.४ स्थानीय तह विकासका प्रमुख सम्भावनाहरू

तालिका ९.५: रामपुर नगरपालिकाको विकासका प्रमुख पाँच संभावनाहरू

सि. नं	स्थानीय तहको सर्वाङ्गीण विकासका प्रमुख ५ वटा सम्भावनाहरू	कैफियत
१	आधुनिक कृषि तथा पशुपालन	
२	पर्यटन विकास	
३	पूर्वाधार तथा व्यवस्थित सहरीकरण विकास	
४	जलविद्युत तथा ऊर्जा	
५	लघु, घरेलु तथा साना उद्योग	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

खण्ड १०: न्याय, शान्ती सुरक्षा र घरेलु हिंसा

१०.१ मुद्दा/ विवाद दर्ता तथा फछ्यौट सम्बन्धी विवरण

तालिका १०.१: रामपुर नगरपालिका भएका मुद्दा/विवादको दर्ता तथा फछ्यौट सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	मुद्दा/विवाद सम्बन्धी विवरण	आर्थिक वर्ष		
		२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	स्थानीय न्यायिक समितिमा दर्ता भएका मुद्दा विवाद संख्या	७४	८७	१०२
२	मेल मिलापद्वारा टुङ्ग्याइएका विवाद संख्या	३४	५०	५१
३	फछ्यौट गरिएका मुद्दा/ विवाद संख्या	२०	११	२८
४	फछ्यौट हुन बाँकी मुद्दा/ विवाद संख्या	२०	२६	२३
जम्मा		१४८	१७४	२०४

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

१०.२ मुद्दा/ विवादको प्रकृति अनुसारको संख्या

तालिका १०.२: रामपुर नगरपालिका भएका मुद्दा/विवादको प्रकृति अनुसार संख्या विवरण

सि.नं.	मुद्दा/विवादको प्रकृति	आर्थिक वर्ष		
		२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	जग्गा /साँध सिमाना विवाद	२७	२०	२७
२	लेनदेन	-	-	-
३	जग्गा / खाता रोक्का	-	७	-
४	घरेलु हिंसा	८	-	९
५	चरण घाँस दाउरा	-	५	-
६	कुटपिट/ लुटपाट	-	-	-
७	अलि धुर कुलो नालापानी पानी घाटको बाँडफाँड	-	११	११
८	गाली बेइज्जति	४	-	२
९	सार्वजनिक स्थल/सुविधामा बाधा	-	-	-
१०	ध्वनीप्रदुषण फोहोर मैला	-	-	-
११	अन्य	३५	४२	५२
जम्मा		७४	८५	१०१

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

खण्ड ११: विविध

११.१ रामपुर नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायको विवरण (आ.व. २०८१/०८२)

तालिका ११.१: रामपुर नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायको विवरण

सि.नं.	व्यवसायको किसिम	संख्या	कैफियत
१	खाद्य तथा किराना	६५१	
२	फेन्सी तथा कस्मेटिक	५७२	
३	मेडिकल तथा औषधी पसल	२८	
४	होटल तथा रेष्टुरेण्ट	२५६	
५	मदिरा जन्य पसल	८	
६	हाडवेयर तथा सप्लायर्स	२३	
७	ग्यारेज तथा ग्रिल	३०	
८	पुस्तक पसल	१२	
९	भाँडा पसल	१०	
१०	अन्य विविध	११७	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.२ रामपुर नगरपालिकामा रहेका उद्योगको किसिम अनुसारको विवरण

तालिका ११.२: रामपुर नगरपालिकामा रहेका उद्योगको किसिम अनुसारको विवरण २०८१

सि.नं.	उद्योगको किसिम	संचालनमा रहेका	निर्माणाधीन	बन्द भएका
१	ठूला उद्योग	-	-	-
२	मझौला उद्योग	१६	३	१
३	साना उद्योग	२४	७	३

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.३ रामपुर नगरपालिकामा दर्ता भएका र नभएका प्रतिष्ठानको विवरण

तालिका ११.३: रामपुर नगरपालिकामा रहेका उद्योगको किसिम अनुसारको विवरण २०८१

सि.नं.	प्रतिष्ठानको किसिम	संख्या	प्रतिशत (%)
१	दर्ता भएका प्रतिष्ठान	८९५	६६.१५
२	दर्ता नभएका प्रतिष्ठान	४५८	३३.८५
जम्मा		१३५३	१००

स्रोत:- राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

११.४ रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानमा संलग्न व्यक्तिको विवरण

तालिका ११.४: रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानमा संलग्न व्यक्तिको विवरण

सि.नं.	वडा नम्बर	प्रतिष्ठानको संख्या	संलग्न व्यक्तिको संख्या			कैफियत
			जम्मा	पुरुष	महिला	
१	१	५६	२११	१०५	१०६	
२	२	५२	१३८	७२	६६	
३	३	१०५	३१५	२००	११५	
४	४	१११	३३३	१९४	१३९	
५	५	४७१	१४१०	८६८	५४२	
६	६	११८	४८८	३२२	१६६	
७	७	१३०	३८८	२१४	१७४	
८	८	९५	२२३	११७	१०६	
९	९	८३	१७९	९८	८१	
१०	१०	१३२	३३५	१७७	१५८	
जम्मा		१३५३	४०२०	२३६७	१६५३	

स्रोत:- राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

११.५ रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानको आर्थिक क्रियाकलाप अनुसारको विवरण

तालिका ११.५: रामपुर नगरपालिकामा भएका प्रतिष्ठानको आर्थिक क्रियाकलाप अनुसारको विवरण

सि.नं.	आर्थिक क्रियाकलाप	खण्ड	प्रतिष्ठानको संख्या	प्रतिशत (%)
१	कृषि, वन र माछापालन	A	३०	२.२२
२	खानी तथा उत्खनन्	B	-	-
३	औद्योगिक उत्पादन	C	१५९	११.७५
४	विद्युत, ग्यास, वाफ तथा वातानुकूलित सेवा	D	१	०.०७
५	पानीको आपूर्ति, ढल निकास, फोहोर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलापहरू	E	-	-
६	निर्माण	F	२	०.१५
७	थोक एवम् खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकलको मर्मत सम्भारका कार्यहरू	G	७७०	५६.९१
८	यातायात तथा भण्डारण	H	३	०.२२
९	आवास तथा भोजन सेवासम्बन्धी क्रियाकलाप	I	१८५	१३.६७
१०	सूचना तथा सञ्चार	J	६	०.४४
११	वित्तिय तथा बिमासम्बन्धी	K	३२	२.३७
१२	रियलस्टेटसम्बन्धी क्रियाकलापहरू	L	-	-
१३	पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरू	M	७	०.५२
१४	प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	N	५	०.३७
१५	सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा, अनिवार्य सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी क्रियाकलापहरू	O	-	-
१६	शिक्षा	P	६८	५.०३

सि.नं.	आर्थिक क्रियाकलाप	खण्ड	प्रतिष्ठानको संख्या	प्रतिशत (%)
१७	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलापहरू	Q	३५	२.५९
१८	कला, मनोरञ्जन तथा मनोविनोद	R	२	०.१५
१९	अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलापहरू	S	४८	३.५५
२०	रोजगारदाताका रूपमा घरपरिवारका घरायसी क्रियाकलापहरू, आफ्नो प्रयोगका लागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरू उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरू	T	-	-
२१	बाह्य संघसंस्था एवम् यसका अङ्गहरूका क्रियाकलापहरू	U	-	-
	जम्मा		१३५३	१००.००

स्रोत:- राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

११.६ रामपुर नगरपालिकामा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या जम्मा ४५ रहेको छ।

तालिका ११.६: बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी विवरण

सि.नं.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम	संख्या	कैफियत
१	क वर्गका बैंक	६	
२	ख वर्गका बैंक	३	
३	ग वर्गका फाइनेन्स	३	
४	घ वर्गका लघुवित्त	११	
५	सहकारी संस्था	१२	
६	इन्सुरेन्स कम्पनी	१०	
	जम्मा	४५	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.७ सूचना तथा संचार

तालिका ११.७: आ. व. २०८१/०८२ सम्म स्थानीय स्तरमा रहेका सूचना तथा संचार क्षेत्रको विवरण

सि.नं.	सूचना तथा संचार	संख्या	कैफियत
१	रेडियो	२	
२	पत्र पत्रिका	-	
३	टेलिभिजन	१	
४	अनलाइन पत्रिका	३	
५	हुलाक	१	
	जम्मा	७	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.८ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको अवस्था

तालिका ११.८: आ.व. २०८१/८२ मा रामपुर नगरपालिकामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण

क्र.स.	लक्षित समूह	गत आ.व. सम्म कायम संख्या	यस आ.व.को भत्ता वितरण संख्या			लगत कट्टा	लगत थप	कुल कायम संख्या कुल वितरण संख्या
			महिला	पुरुष	जम्मा			
१	जेष्ठ नागरिक अन्य	२४०८	१४१९	१०५१	२४७०	१११	१७३	२४७०
२	जेष्ठ नागरिक दलित	१९५	१००	११७	२१७	३	२५	२१७
३	एकल महिला	४३०	४४३	०	४४३	१	१४	४४३
४	विधवा	५०१	५५४	०	५५४	८	६१	५५४
५	पूर्ण असक्त अपांडग	१०५	५२	५९	१११	५	११	१११
६	अति असक्त अपांग	१९४	७४	१३२	२०६	४	१६	२०६
७	लोपोन्मुख आदिवासी जनजाति	०	०	०	०	०	०	०
८	बालबालिका	२९९	१६०	१६८	३२८	५४	८३	३२८
जम्मा		४१३२	२८०२	१५२७	४३२९	१८६	३८३	४३२९

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.९ रामपुर नगरपालिकाको ब्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी विवरण

तालिका ११.९: रामपुर नगरपालिकामा ब्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी विवरण:

सि.नं.	ब्यक्तिगत घटनाको प्रकार		लिङ्ग	आर्थिकवर्ष		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	जन्म दर्ता		महिला	३३८	३४७	२९६
			पुरुष	४४७	४२२	३३१
			जम्मा	७८५	७६९	६२७
२	विवाहदर्ता		जम्मा	३२८	३४१	३४४
३	सम्बन्धविच्छेद		जम्मा	४७	५१	५७
३	मृत्यु दर्ता		महिला	१०३	११७	१२७
			पुरुष	१२३	१४८	१५१
			जम्मा	२२६	२६५	२७८
४	बसाईसराई	आएको	दर्ता संख्या	११०	१०१	१११
			सदस्यको संख्या	२८०	३१६	३३२
		गएको	दर्ता संख्या	१०२	८५	८८
			सदस्यको संख्या	३३३	२५०	२४९

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.१० रामपुर नगरपालिकाको आ.व. २०८१/८२ मा वडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण

तालिका ११.१०: रामपुर नगरपालिकाको आ.व. २०८१/८२मा वडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण:

क्र.सं.	वडा	व्यक्तिगत घटनाको प्रकार												
		जन्म दर्ता			विवाह दर्ता	सम्बन्ध विच्छेद	मृत्यु दर्ता			बसाई सराई (आएको)		बसाई सराई (गएको)		जम्मा
		महिला	पुरुष	जम्मा	जम्मा	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	दर्ता संख्या	सदस्यको संख्या	दर्ता संख्या	सदस्यको संख्या	
१	१	२२	२६	४८	३७	७	८	२४	३२	२	९	२८	८९	१५४
२	२	१२	२०	३२	१७	३	९	११	२०	१	१	६	२०	७९
३	३	३६	४२	७८	३३	३	१६	१३	२९	११	३२	७	१९	१६१
४	४	२७	४३	७०	२८	१०	१६	१२	२८	२०	६८	७	१६	१६३
५	५	१३	२३	३६	३७	५	१२	९	२१	३६	१००	७	१८	१४२
६	६	३६	३०	६६	२९	१	८	१५	२३	२२	६१	६	११	१४७
७	७	२९	१९	४८	२८	७	१५	७	२२	११	३४	३	७	११९
८	८	४७	४५	९२	४३	७	११	२०	३१	५	१५	७	२४	१८५
९	९	१९	१९	३८	३७	६	१४	१८	३२	०	०	८	२१	१२१
१०	१०	५५	६४	११९	५५	८	१८	२२	४०	३	१२	९	२४	२३४
		२९६	३३१	६२७	३४४	५७	१२७	१५१	२७८	१११	३३२	८८	२४९	१५०५

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.१२ रामपुर नगरपालिकाको आ.व. २०८१/८२ मा वडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण

तालिका ११.१२ रामपुर नगरपालिकामा आ.व. २०८१/८२ मा वडा कार्यालयहरूमा भएका व्यक्तिगत घटना दर्ताहरूको विवरण

क्र.सं.	वडा न.	जन्म दर्ता	मृत्यु दर्ता	विवाह दर्ता	सम्बन्ध विच्छेद	बसाईसराई गरी आएका/ गएका (व्यक्ति)	कैफियत
१	१	४८	३२	३७	७	११७	
२	२	३२	२०	१७	३	२१	
३	३	७९	२९	३३	३	५१	
४	४	७०	२८	२८	१०	८५	
५	५	३६	२२	३७	५	११९	
६	६	६६	२३	२९	१	७२	
७	७	४९	२२	२८	७	४१	
८	८	९२	३२	४३	७	३९	
९	९	३८	३२	३७	६	२१	
१०	१०	११९	४०	५५	८	३६	
जम्मा		६२९	२८०	३४४	५७	६०२	

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.१३ रामपुर नगरपालिकाका जनप्रतिनिधीहरू

तालिका ११.१३: रामपुर नगरपालिकाका जनप्रतिनिधीहरूको विवरण

सि.नं.	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क विवरण
१	श्री रमण बहादुर थापा	नगर प्रमुख	रा.न.पा.-६	९८५१०३३९२१
२	श्री बाल कुमारी थापा	नगर उपप्रमुख	रा.न.पा.-२	९८४७१८०५८८
३	श्री कपिल बहादुर खाँण	वडाध्यक्ष वडा नं १	रा.न.पा.-१	९८५७०६२०९६
४	श्री कृष्ण बहादुर दर्जी	वडाध्यक्ष, वडा नं २	रा.न.पा.-२	९८४७३४८९७०
५	श्री दामोदर पाठक	वडाध्यक्ष, वडा नं ३	रा.न.पा.-३	९८४७१८८९३६
६	श्री राम बहादुर राना	वडाध्यक्ष, वडा नं ४	रा.न.पा.-४	९८५७०६२१२५
७	श्री दुर्गा प्रसाद पोखेल	वडाध्यक्ष, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८५७०६२५१६
८	श्री दिवाकर देवकोटा	वडाध्यक्ष, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८४९८०१३९२
९	श्री दोवराज तिवारी	वडाध्यक्ष, वडा नं ७	रा.न.पा.-७	९८५७०६०६९२
१०	श्री दिनेश आचार्य	वडाध्यक्ष, वडा नं ८	रा.न.पा.-८	९८५७०६२१९८
११	श्री डिल बहादुर राना	वडाध्यक्ष, वडा नं ९	रा.न.पा.-९	९८५७०६५४७०
१२	श्री तोयानाथ सारु थापा	वडाध्यक्ष, वडा नं १०	रा.न.पा.-१०	९८५७०६०९८७
१३	श्री देवका पोखेल	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं १	रा.न.पा.-१	९७६६३१६५८२
१४	श्री सीमा देवि थापा	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ४	रा.न.पा.-४	९८५७०६८०९८
१५	श्री माया देवी नेपाली	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८६७२४४४३८
१६	श्री शारदा आचार्य	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८४७२१२८००
१७	श्री दुर्गा देवी भण्डारी	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ७	रा.न.पा.-७	९८५७०७४३४५
१८	श्री गोपाल कुमाल	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८४८१६७१५१
१९	श्री यम ब. भुजेल घर्ती	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८४७२८१९३३
२०	श्री भविश्वर कुमाल	कार्यपालिका सदस्य, वडा नं १०	रा.न.पा.-१०	९८६३९९६३९९
२१	श्री जिवन माया सार्की	वडा सदस्य, वडा नं १	रा.न.पा.-१	९८१९४५९०३६
२२	श्री नारायण चन्द ठकुरी	वडा सदस्य, वडा नं १	रा.न.पा.-१	९८०५४४००३३

२३	श्री मदन खाड ठकुरी	वडा सदस्य, वडा नं १	रा.न.पा.-१	९८०६९८४४०१
२४	श्री टक माया थापा	वडा सदस्य, वडा नं २	रा.न.पा.-२	९८११४४१२६४
२५	श्री तेज कु. गैरे नेपाली	वडा सदस्य, वडा नं २	रा.न.पा.-२	९८१९४६८२२८
२६	श्री खेम बहादुर कुमाल	वडा सदस्य, वडा नं २	रा.न.पा.-२	९८४७१८०९६५
२७	श्री शिव शंकर जि.सी.	वडा सदस्य, वडा नं २	रा.न.पा.-२	९८४७३३६५४३
२८	श्री गोमा थापा	वडा सदस्य, वडा नं ३	रा.न.पा.-३	९८४७२२०४७३
२९	श्री खगिसरा वि.क.	वडा सदस्य, वडा नं ३	रा.न.पा.-३	९८६७२४४५११
३०	श्री गोप बहादुर राना	वडा सदस्य, वडा नं ३	रा.न.पा.-३	९८०८४३३३८७
३१	श्री तेज बहादुर राना	वडा सदस्य, वडा नं ३	रा.न.पा.-३	९८४३४०६३५७
३२	श्री कमला देवी रुचाल	वडा सदस्य, वडा नं ४	रा.न.पा.-४	९८६२२६४८१३
३३	श्री मोहन सिं राना	वडा सदस्य, वडा नं ४	रा.न.पा.-४	९८४७४१८८८५
३४	श्री मोहमद अजिम शेख	वडा सदस्य, वडा नं ४	रा.न.पा.-४	९८५७०६०६१३
३५	श्री ईश्वरी कुमारी काफ्ले	वडा सदस्य, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८४७१५६२५०
३६	श्री नरेन्द्र कु. जर्घा मगर	वडा सदस्य, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८४७१००११५
३७	श्री युवराज शाही	वडा सदस्य, वडा नं ५	रा.न.पा.-५	९८५७०६०५२३
३८	श्री थाम माया नेपाली	वडा सदस्य, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८६८६७४६५२
३९	श्री प्रकाश बहादुर कुमाल	वडा सदस्य, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८५७०६८२६८
४०	श्री हरिनाथ ढुङ्गाना	वडा सदस्य, वडा नं ६	रा.न.पा.-६	९८४९२९३०२०
४१	श्री मिठु माया सुनार	वडा सदस्य, वडा नं ७	रा.न.पा.-७	९८२५४८५७६४
४२	श्री खेमराज अधिकारी	वडा सदस्य, वडा नं ७	रा.न.पा.-७	९८५७०६२५३४
४३	श्री मिन बहादुर सिंजाली	वडा सदस्य, वडा नं ७	रा.न.पा.-७	९८६७८५१७२०
४४	श्री विष्णुमाया गैह्रे	वडा सदस्य, वडा नं ८	रा.न.पा.-८	९८४७३३७६१४
४५	श्री कमला सुनार	वडा सदस्य, वडा नं ८	रा.न.पा.-८	९८१९१४६३८४
४६	श्री दिल बहादुर रामजाली	वडा सदस्य, वडा नं ८	रा.न.पा.-८	९८४४७५७६४५
४७	श्री लिलानाथ अधिकारी	वडा सदस्य, वडा नं ८	रा.न.पा.-८	९८४६८६३००३
४८	श्री सुन कुमारी रुचाल	वडा सदस्य, वडा नं ९	रा.न.पा.-९	९८६०४९४४५२
४९	श्री भगवती सुनार	वडा सदस्य, वडा नं ९	रा.न.पा.-९	९८६७५८५६५४
५०	श्री तिल बहादुर गाहा	वडा सदस्य, वडा नं ९	रा.न.पा.-९	९८६६९८४११२
५१	श्री नारायण प्रसाद पोखेल	वडा सदस्य, वडा नं ९	रा.न.पा.-९	९८६७५८८०२३
५२	श्री राम कुमारी भण्डारी	वडा सदस्य, वडा नं १०	रा.न.पा.-१०	९८६९४०२६४८
५३	श्री सुमित्रा वर्मेली (सार्की)	वडा सदस्य, वडा नं १०	रा.न.पा.-१०	९८०६५८७६८८
५४	श्री पिताम्बर ओस्ती	वडा सदस्य, वडा नं १०	रा.न.पा.-१०	९८१९११०२०१

स्रोत:- रामपुर नगरपालिका

११.१४ स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को रामपुर नगरपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधी तथा सहभागी पार्टी तथा उम्मेदवारहरु

तालिका ११.१४: स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को रामपुर नगरपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधी तथा सहभागी पार्टी तथा उम्मेदवारहरु

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
१	प्रमुख	-	रमण बहादुर थापा	नेपाली कांग्रेस	१०,४५६	निर्वाचित
२	प्रमुख	-	शिव अर्याल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१०,०८३	पराजित
३	प्रमुख	-	राजेन्द्र ढकाल	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१६८	पराजित
४	प्रमुख	-	निराजन रेग्मी	जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल	२९	पराजित
५	प्रमुख	-	माया सुनारी	मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसन	२९	पराजित
६	प्रमुख	-	प्रेम प्रकाश श्रेष्ठ	स्वतन्त्र	२७	पराजित
७	उपप्रमुख	-	बाल कुमारी थापा	नेपाली कांग्रेस	१०,३०७	निर्वाचित
८	उपप्रमुख	-	दुर्गा देवी राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१०,२५०	पराजित
९	उपप्रमुख	-	गायत्री न्यौपाने	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१५७	पराजित
१०	उपप्रमुख	-	भीम बहादुर आले	मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसन	२६	पराजित
११	वडा अध्यक्ष	१	कपिल बहादुर खाँड ठकुरी	नेपाली कांग्रेस	९४७	निर्वाचित
१२	वडा अध्यक्ष	१	मिन बहादुर खाँण	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७५१	पराजित
१३	महिला सदस्य	१	देवका पोखरेल	नेपाली कांग्रेस	८९५	निर्वाचित
१४	महिला सदस्य	१	दान माया राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७९७	पराजित
१५	दलित महिला सदस्य	१	जीवन माया साकी	नेपाली कांग्रेस	९१४	निर्वाचित

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
१६	दलित महिला सदस्य	१	विष्णुकुमारी विश्वकर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७७८	पराजित
१७	सदस्य	१	मदन खाँड ठकुरी	नेपाली कांग्रेस	९००	निर्वाचित
१८	सदस्य	१	नारायण चन्द ठकुरी	नेपाली कांग्रेस	९००	निर्वाचित
१९	सदस्य	१	पूर्ण बहादुर अदाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७७५	पराजित
२०	सदस्य	१	हेमा सारु	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७६९	पराजित
२१	वडा अध्यक्ष	२	कृष्ण बहादुर दर्जी	नेपाली कांग्रेस	७०९	निर्वाचित
२२	वडा अध्यक्ष	२	कृष्ण बहादुर थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४१५	पराजित
२३	महिला सदस्य	२	टक माया थापा	नेपाली कांग्रेस	७११	निर्वाचित
२४	महिला सदस्य	२	निस्ता देवी थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४०६	पराजित
२५	दलित महिला सदस्य	२	तेज कुमारी गैरे नेपाली	नेपाली कांग्रेस	-	निर्वाचित
२६	दलित महिला सदस्य	२	जुनु माया साकी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४०२	पराजित
२७	सदस्य	२	खेम बहादुर कुमाल	नेपाली कांग्रेस	७२६	निर्वाचित
२८	सदस्य	२	शिव शंकर जी.सी.	नेपाली कांग्रेस	६९७	निर्वाचित
२९	सदस्य	२	भुवन सिंह थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	४१०	पराजित
३०	सदस्य	२	पदम बहादुर अधिकारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	३८३	पराजित
३१	वडा अध्यक्ष	३	दामोदर पाठक	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२८३	निर्वाचित
३२	वडा अध्यक्ष	३	उमानाथ अर्याल	नेपाली कांग्रेस	८७५	पराजित
३३	वडा अध्यक्ष	३	गोविन्द भट्टराई	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१५	पराजित
३४	महिला सदस्य	३	गोमा थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२८७	निर्वाचित

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
३५	महिला सदस्य	३	लक्ष्मी थापा	नेपाली कांग्रेस	८८०	पराजित
३६	दलित महिला सदस्य	३	खनगिसरा वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२७७	निर्वाचित
३७	दलित महिला सदस्य	३	डोल कुमारी दर्जी	नेपाली कांग्रेस	८७९	पराजित
३८	सदस्य	३	गोप बहादुर राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२४८	निर्वाचित
३९	सदस्य	३	तेज बहादुर राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२९३	निर्वाचित
४०	सदस्य	३	रामचन्द्र मल्ल	नेपाली कांग्रेस	९९३	पराजित
४१	सदस्य	३	मेकराज गाहा	नेपाली कांग्रेस	८८९	पराजित
४२	वडा अध्यक्ष	४	राम बहादुर राना मगर	नेपाली कांग्रेस	१,३०३	निर्वाचित
४३	वडा अध्यक्ष	४	विष्णु बहादुर सारु	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०७२	पराजित
४४	वडा अध्यक्ष	४	ममुद अलिम	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१३	पराजित
४५	महिला सदस्य	४	सीमा देवी राना	नेपाली कांग्रेस	१,२९५	निर्वाचित
४६	महिला सदस्य	४	संगीता थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०९३	पराजित
४७	दलित महिला सदस्य	४	कमला देवी साकी	नेपाली कांग्रेस	१,२९५	निर्वाचित
४८	दलित महिला सदस्य	४	सम्झना वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०८५	पराजित
४९	सदस्य	४	मोहन सिंह राना	नेपाली कांग्रेस	१,२५३	निर्वाचित
५०	सदस्य	४	मोहम्मद अजिम शेख	नेपाली कांग्रेस	१,२५१	निर्वाचित
५१	सदस्य	४	दिल बहादुर कौसी (दमै)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०९१	पराजित
५२	सदस्य	४	विमल श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०८७	पराजित
५३	सदस्य	४	दुल बहादुर थापा	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१०	

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
५४	वडा अध्यक्ष	५	दुर्गा प्रसाद पोखरेल	नेपाली कांग्रेस	१,६७९	निर्वाचित
५५	वडा अध्यक्ष	५	श्याम कुमार श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०२९	पराजित
५६	वडा अध्यक्ष	५	दुर्गा प्रसाद पोखरेल	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	११६	पराजित
५७	महिला सदस्य	५	ईश्वरी कुमारी काफ्ले	नेपाली कांग्रेस	१,७३७	निर्वाचित
५८	महिला सदस्य	५	सुनुमरा ज्ञवाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१०२०	पराजित
५९	दलित महिला सदस्य	५	माया देवी साकी	नेपाली कांग्रेस	१,७२८	निर्वाचित
६०	दलित महिला सदस्य	५	विमला रुचाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०२७	पराजित
६१	दलित महिला सदस्य	५	देवी माया दमै	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	५६	पराजित
६२	सदस्य	५	युवराज शाही	नेपाली कांग्रेस	१,७१७	निर्वाचित
६३	सदस्य	५	नरेन्द्र कुमार जर्घा मगर	नेपाली कांग्रेस	१,६१७	निर्वाचित
६४	सदस्य	५	चन्द्र बहादुर राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,१०८	पराजित
६५	सदस्य	५	लिला बहादुर राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,०१०	पराजित
६६	सदस्य	५	लुक बहादुर ठाडा	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६७	पराजित
६७	सदस्य	५	सुरेश ठकुरी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६२	पराजित
६८	वडा अध्यक्ष	६	दिवाकर देवकोटा	नेपाली कांग्रेस	१,१०२	निर्वाचित
६९	वडा अध्यक्ष	६	जनक भण्डारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८९२	पराजित
७०	वडा अध्यक्ष	६	हरि प्रसाद भण्डारी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६८	पराजित
७१	महिला सदस्य	६	शारदा आचार्य	नेपाली कांग्रेस	१,१०८	निर्वाचित
७२	महिला सदस्य	६	सुनिता जी.टी.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८१८	पराजित

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
७३	महिला सदस्य	६	श्यामकला कुमाल	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	९७	पराजित
७४	दलित महिला सदस्य	६	थाम माया नेपाली दर्जी	नेपाली कांग्रेस	१,१४६	निर्वाचित
७५	दलित महिला सदस्य	६	गंगा देवी दमै	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	८०९	पराजित
७६	दलित महिला सदस्य	६	लक्ष्मी परियार दर्जी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६९	पराजित
७७	सदस्य	६	प्रकाश बहादुर कुमाल	नेपाली कांग्रेस	१,१६०	निर्वाचित
७८	सदस्य	६	हरिनाथ ठुङ्गाना	नेपाली कांग्रेस	१,१३२	निर्वाचित
७९	सदस्य	६	टुक बहादुर कुमाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७८४	पराजित
८०	सदस्य	६	तिल बहादुर घर्ती	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	७६५	पराजित
८१	सदस्य	६	दिपेन्द्र भट्टराई	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	९९	पराजित
८२	सदस्य	६	बृहस्पति अर्याल	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६०	
८३	वडा अध्यक्ष	७	दोवराज तिवारी	नेपाली कांग्रेस	१,०३०	निर्वाचित
८४	वडा अध्यक्ष	७	शंकर गौतम	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,००८	पराजित
८५	महिला सदस्य	७	दुर्गा देवी भण्डारी	नेपाली कांग्रेस	१,०५४	निर्वाचित
८६	महिला सदस्य	७	टका देवी भट्टराई	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९७२	पराजित
८७	दलित महिला सदस्य	७	मिठु माया सुनार	नेपाली कांग्रेस	१,०७४	निर्वाचित
८८	दलित महिला सदस्य	७	मनु वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९४८	पराजित
८९	सदस्य	७	मिन बहादुर सिन्जाली	नेपाली कांग्रेस	१,०६१	निर्वाचित
९०	सदस्य	७	खेमराज अधिकारी	नेपाली कांग्रेस	१,०५२	निर्वाचित
९१	सदस्य	७	तुल बहादुर थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९३६	पराजित

सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
९२	सदस्य	७	ओम बहादुर विश्वकर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	९०१	पराजित
९३	वडा अध्यक्ष	८	दिनेश आचार्य	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,३२६	निर्वाचित
९४	वडा अध्यक्ष	८	मोहन प्रसाद श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	१,०३२	पराजित
९५	वडा अध्यक्ष	८	कृष्ण प्रसाद अर्याल	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	५	पराजित
९६	महिला सदस्य	८	विष्णु माया गैह्रे	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२८३	निर्वाचित
९७	महिला सदस्य	८	कृष्णा शाही (ठकुरी)	नेपाली कांग्रेस	१,०६१	पराजित
९८	दलित महिला सदस्य	८	कमला सुनार	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२८४	निर्वाचित
९९	दलित महिला सदस्य	८	सुस्मा हिताड	नेपाली कांग्रेस	१,०६०	पराजित
१००	सदस्य	८	लीलानाथ अधिकारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२२४	निर्वाचित
१०१	सदस्य	८	दिल बहादुर रामजाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,२१८	निर्वाचित
१०२	सदस्य	८	आशिष अर्याल	नेपाली कांग्रेस	१,०६८	पराजित
१०३	सदस्य	८	भीम बहादुर रामजाली मगर	नेपाली कांग्रेस	१,०३१	पराजित
१०४	सदस्य	८	हरि प्रसाद न्यौपाने	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	५२	पराजित
१०५	सदस्य	८	दिलमाया सिंह मगर	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	४८	पराजित
१०६	वडा अध्यक्ष	९	दिल बहादुर राना	नेपाली कांग्रेस	७६८	निर्वाचित
१०७	वडा अध्यक्ष	९	नेर बहादुर गाहा मगर	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	६८६	पराजित
१०८	महिला सदस्य	९	सुन कुमारी रुचाल	नेपाली कांग्रेस	७५६	निर्वाचित
१०९	महिला सदस्य	९	प्रिया हितान	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	६८७	पराजित
११०	दलित महिला सदस्य	९	भगवती सुनार	नेपाली कांग्रेस	७६०	निर्वाचित

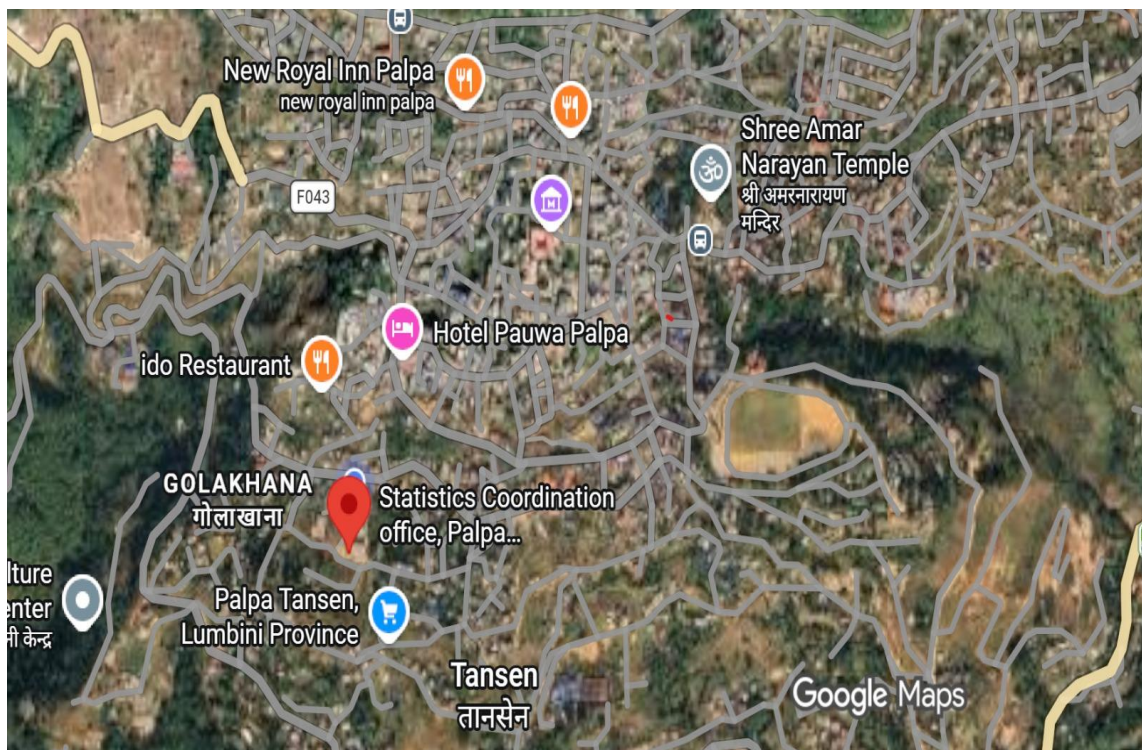
सि.नं.	पद	वडा	उम्मेदवारको नाम	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	प्राप्त मत	कैफियत
१११	दलित महिला सदस्य	९	विष्णुमाया नेपाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	६८५	पराजित
११२	सदस्य	९	तिल बहादुर गाहा मगर	नेपाली कांग्रेस	७५५	निर्वाचित
११३	सदस्य	९	नारायण प्रसाद पोखरेल	नेपाली कांग्रेस	७५४	निर्वाचित
११४	सदस्य	९	कृष्ण कुमारी राना	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	६८४	पराजित
११५	सदस्य	९	झमान सिंह दलामी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	६७०	पराजित
११६	वडा अध्यक्ष	१०	तोयानाथ सारु थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,३६८	निर्वाचित
११७	वडा अध्यक्ष	१०	विजय राना	नेपाली कांग्रेस	१,२५६	पराजित
११८	वडा अध्यक्ष	१०	विष्णुप्रसाद भण्डारी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	६	पराजित
११९	महिला सदस्य	१०	राम कुमारी भण्डारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,४०१	निर्वाचित
१२०	महिला सदस्य	१०	विष्णुमायाँ खाबचा	नेपाली कांग्रेस	१,२०४	पराजित
१२१	दलित महिला सदस्य	१०	सुनुमरा रमेली (साकी)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,३८३	निर्वाचित
१२२	दलित महिला सदस्य	१०	सन्तुतली सुनार	नेपाली कांग्रेस	१,२२२	पराजित
१२३	सदस्य	१०	पिताम्बर ओस्ती	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,३६७	निर्वाचित
१२४	सदस्य	१०	टङ्कनाथ खनाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	१,३५९	निर्वाचित
१२५	सदस्य	१०	राम बहादुर आले	नेपाली कांग्रेस	१,२१६	पराजित
१२६	सदस्य	१०	नम नाथ कुमाल	नेपाली कांग्रेस	१,२०८	पराजित

स्रोत:- निर्वाचन आयोग/ <https://election.gov.np/np>

खण्ड १२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा

१२.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको परिचय

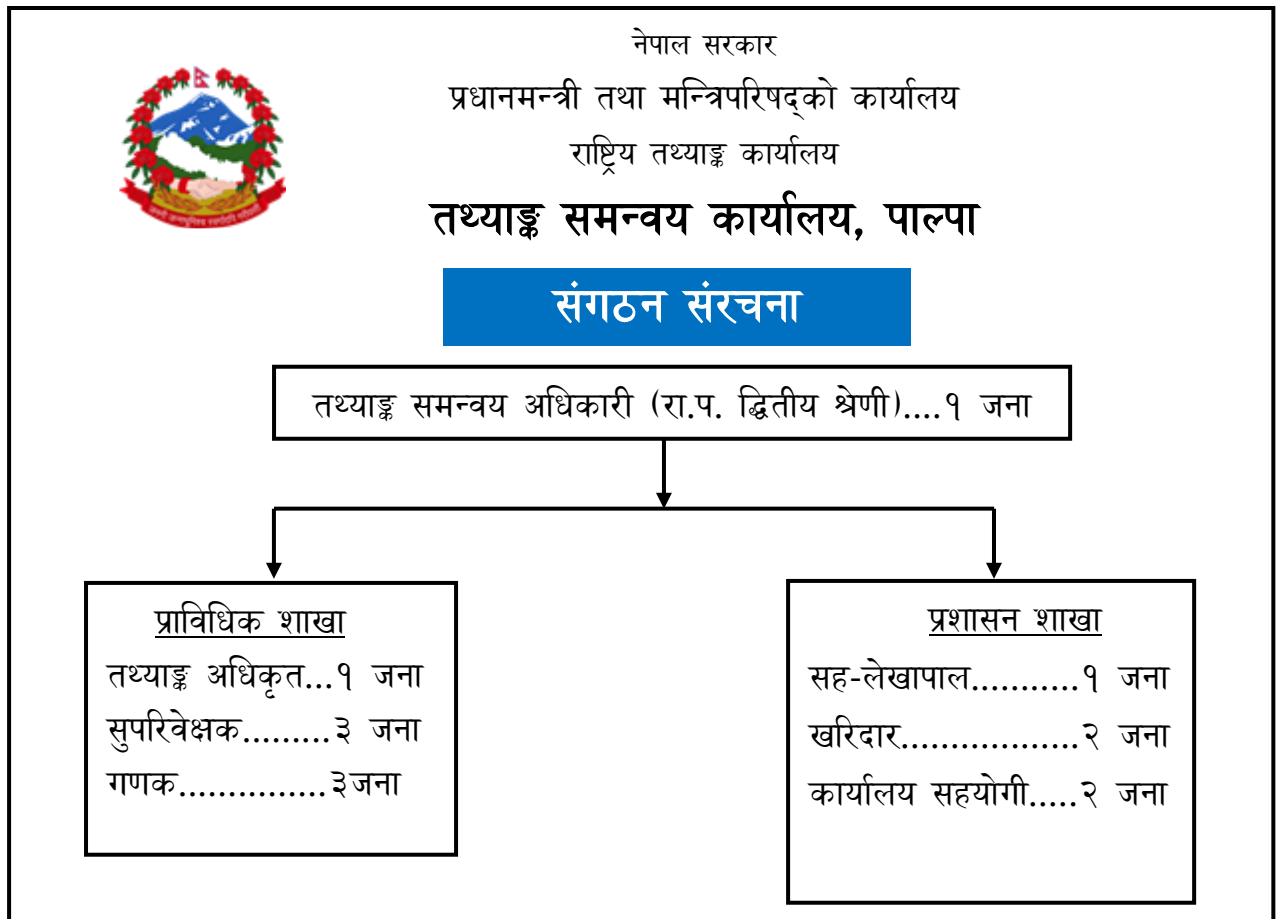
नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०८०/०९/१२ गतेको निर्णय अनुसार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको मातहतका साविकका ३३ ओटा तथ्याङ्क कार्यालयहरूलाई खारेजी गरी १८ वटा तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरूको स्थापना भएको थियो। सो मध्ये एकको रूपमा यस तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको स्थापना भएको हो। कार्यालय भवन पाल्पा जिल्लाको तानसेन नगरपालिका वडा नं. ४ स्थित बारूदखानमा रहेको छ। यस कार्यालयले जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सेवाग्राहीहरूलाई सर्वसुलभ रूपमा निःशुल्क तथ्याङ्क सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ। यसको कार्य क्षेत्र पाल्पा, गुल्मी र अर्घाखाँची गरी तिन ओटा जिल्ला र सो अन्तर्गतका २८ ओटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। जसको भौगोलिक सुचना प्रणाली अन्तर्गतको नक्सा तल दिइएको छ।

१२.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको दरबन्दी तेलीज

क्र. स.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी	संख्या
१	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.द्वितीय	१
२	तथ्याङ्क अधिकृत	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.तृतीय	१
३	सुपरिवेक्षक	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.अनं प्रथम	३
४	गणक	आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क	तथ्याङ्क	रा.प.अनं द्वितीय	३
५	सह-लेखापाल	नेपाल प्रशासन	लेखा	रा.प.अनं द्वितीय	१
६	खरिदार	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	रा.प.अनं द्वितीय	२
७	कार्यालय सहयोगी	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	श्रेणी विहीन	२
जम्मा					१३

१२.३ संगठन संरचना

१२.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाबाट सम्पादन हुने मुख्य-मुख्य कार्यहरू

- बार्षिक राष्ट्रिय लेखासम्बन्धी तथा त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा र मूल्य सुचकाङ्कसम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,
- राष्ट्रिय जनगणना तथा राष्ट्रिय कृषिगणना (प्रत्येक दश/दश वर्षमा) को फिल्ड कार्य सञ्चालन,
- आर्थिक गणना तथा औद्योगिक प्रतिष्ठान गणना (प्रत्येक पाँच/पाँच वर्षमा)को फिल्ड कार्य सञ्चालन,
- तथ्यांकीय ब्यवसायिक रजिष्टर निर्माणका लागि तथ्यांक संकलन,
- जिल्ला तथा स्थानीय तहका वस्तुगत विवरण तयारी तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
- गणना क्षेत्र नक्सांकनका लागि तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक कार्य,
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको निर्देशनमा विभिन्न सर्वेक्षण तथा गणनामा सहयोग,
- जिल्लास्तरमा तथ्याङ्कीय सचेतनाको लागि विभिन्न गोष्ठी तथा कार्यक्रम सञ्चालन,

- कार्यक्षेत्र भित्रका जिल्लाहरूको विकास योजना निर्माण तथा कार्यन्वयन जस्ता कार्यहरूका लागि आवश्यक पर्ने तथ्याङ्कको उपलब्धताको मूल्यांकन गरी सहयोग एव समन्वय गर्ने,
- जिल्लास्तरीय तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम निर्माण गरी केन्द्रमा पठाउने तथा तथ्याङ्कीय क्रियाकलापहरूको समन्वय गर्ने,
- विभिन्न स्थानीय तहहरूमा तथ्याङ्कीय गतिविधि सञ्चालन तथा वार्षिक कार्यक्रममा निर्धारण भएका अन्य कार्यहरू।

१२.५ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाबाट जारी भएको नागरिक वडापत्र

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा
(पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची)
नागरिक वडापत्र

क्र. स.	प्रदान गरिने सेवा र कार्य विवरण	आवश्यक कागजात तथा विवरण	शाखा	लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	जिम्मेवार पदाधिकारी	अनुगमन गर्ने	गुनासो सुन्ने अधिकारी
.१	विभिन्न गणना तथा सर्वेक्षणबाट प्राप्त सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने	विवरण खुलेको निवेदन	प्राविधिक	तत्काल	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.२	राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय र यस कार्यालयबाट प्रकाशित तथ्यांक वितरण गर्ने	विवरण खुलेको निवेदन	प्राविधिक	तत्काल	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.३	विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान कार्यका लागि तथ्याङ्क व्यवस्थापनमा सहयोग एवं समन्वय गर्ने	सम्बन्धित निकायको स्वीकृत पत्र र अध्ययनको प्रस्तावपत्र सहित निवेदन	प्राविधिक	आवश्यकता अनुसार	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.४	तथ्याङ्कीय क्रियाकलापमा आवश्यक समन्वय गर्ने	सम्बन्धित निकायको पत्र वा विवरण खुलाएको निवेदन	प्राविधिक	आवश्यकता अनुसार	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.५	जिल्ला तथा स्थानीय तहका वस्तुगत विवरण सम्बन्धी तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने	विवरण खुलेको निवेदन	प्राविधिक	तत्काल	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.६	पुस्तकालय सेवा उपलब्ध गराउने	मौखिक अनुरोध	प्राविधिक	तत्काल	निःशुल्क	गणक / सुपरिवेक्षक	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख
.७	माग बमोजिमको तथ्याङ्कीय सेवा उपलब्ध गराइने	विवरण खुलेको निवेदन	प्राविधिक	आवश्यकता अनुसार	निःशुल्क	सूचना अधिकारी	तथ्याङ्क अधिकृत	कार्यालय प्रमुख

फोन नं : ०७५-५२०५१२ इमेल : scopalpa@nsonepal.gov.np वेबसाईट : <https://scopalpa.nsonpal.gov.np/>

सूचना अधिकारी : अवधेश कुमार शुक्ला, तथ्याङ्क अधिकृत मो.नं.९८५७०८२५१२

कार्यालय प्रमुख: केशव ज्ञवाली, तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी मो.नं.९८५७०७८५१२

अनुसूचि -१

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरुको कार्यालय रहने स्थान, कार्यक्षेत्र र समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तह संख्या

क्र.स.	प्रदेश	कार्यालय रहने स्थान	कार्यक्षेत्र		समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या
			जिल्लाको नाम	जिल्ला संख्या	
१	कोशी	विराटनगर, मोरङ	मोरङ, सुनसरी, उदयपूर, धनकुटा, तेहथुम, संखुवासभा	६	६०
२	कोशी	इलाम, इलाम	इलाम, पाँचथर, ताप्लेजुङ, झापा	४	४२
३	कोशी	दिक्तेल, खोटाङ	खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु, भोजपूर	४	३५
४	मधेश	जनकपूर, धनुषा	धनुषा, सप्तरी, सिराहा, महोत्तरी	४	६८
५	मधेश	विरगञ्ज, पर्सा	पर्सा, बारा, रौतहट, सर्लाही	४	६८
६	बागमती	हेटौंडा, मकवानपूर	मकवानपूर, चितवन, सिन्धुली	३	२६
७	बागमती	धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रामेछाप, दोलखा	४	४२
८	बागमती	काठमाडौं, काठमाडौं	काठमाडौं, ललितपूर, भक्तपूर, धादिङ, नुवाकोट, रसुवा	६	५१
९	गण्डकी	पोखरा, कास्की	कास्की, तनहुँ, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	३	२३
१०	गण्डकी	गोरखा, गोरखा	गोरखा, लमजुङ, मनाङ	३	२३
११	गण्डकी	वाग्लुङ, वाग्लुङ	वाग्लुङ, स्याङ्जा, पर्वत, म्याग्दी, मुस्ताङ	५	३९

क्र.स.	प्रदेश	कार्यालय रहने स्थान	कार्यक्षेत्र		समन्वय गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या
			जिल्लाको नाम	जिल्ला संख्या	
१२	लुम्बिनी	भैरहवा, रुपन्देही	रुपन्देही, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), कपिलवस्तु	३	३३
१३	लुम्बिनी	तानसेन, पाल्पा	पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची	३	२८
१४	लुम्बिनी	घोरही, दाङ	दाङ, बाँके, वर्दिया, रोल्पा, प्यूठान, रुकुम (पूर्वी भाग)	६	४८
१५	कर्णाली	विरेन्द्रनगर, सुर्खेत	सुर्खेत, सल्यान, जाजरकोट, रुकुम (पश्चिम भाग), दैलेख	५	४३
१६	कर्णाली	खलङ्गा, जुम्ला	जुम्ला, मुगु, कालिकोट, हुम्ला, डोल्पा	५	३६
१७	सुदुर पश्चिम	धनगढी, कैलाली	कैलाली, कञ्चनपूर, डडेल्धुरा, वैतडी, बझाङ, दार्चुला	६	६०
१८	सुदुर पश्चिम	दिपायल, डोटी	डोटी, अछाम, बाजुरा	३	२८
जम्मा				७७	७५३

अनुसूची -२

आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्तहरू

सन् १९८० को दशकको अन्त्यमा मध्य यूरोपका देशहरूमा वैज्ञानिक र भरपर्दो तथ्याङ्क उत्पादन गर्न आधिकारिक तथ्याङ्कलाई डोहोर्‍याउने सिद्धान्तको महसुस भयो। सन् १९९१ मा युरोपेली तथ्याङ्कविदहरूले सम्मेलनले आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्तहरू विकसित गर्‍यो जुन सन् १९९२ मा युरोपेली आर्थिक आयोग इकोनोमिक कमिसन अफ युरोपको मन्त्रिस्तरबाट अङ्गीकार गरियो। सन् १९९४ मा संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय तथ्याङ्क आयोगले यी सिद्धान्तहरू अनुमोदन गर्‍यो। सन् २०१३ मा यी सिद्धान्तहरू प्रतिपादन भएको समयदेखिका घटनाक्रमलाई समेटि तथ्याङ्क आयोगले आफ्नो ४२ औं सत्रमा आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्तहरूको संशोधित प्रस्तावना स्वीकृत गर्‍यो। सोही बैठकको सिफारिसमा आर्थिक तथा सामाजिक परिषदले तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्त सम्बन्धी मस्यौदा प्रस्ताव पेश गर्‍यो। जुन संयुक्त राष्ट्र संघको महासभाले २९ जनवरी २०१४ मा अनुमोदन गर्‍यो। संयुक्त राष्ट्र सङ्घद्वारा अनुमोदित यी सिद्धान्तहरूलाई आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्त भनिन्छ। यी सिद्धान्तहरूले आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत पक्षलाई समेटेको हुनाले कुनै पनि देशमा वैज्ञानिक र भरपर्दो तथ्याङ्क उत्पादन तथा वितरण गर्न यी सिद्धान्तहरूलाई निकै सान्दर्भिक ठानिन्छ। देशको तथ्याङ्क प्रणाली आधिकारिक तथ्याङ्कका आधारभूत सिद्धान्तद्वारा निर्देशित हुन्छ जुन तथ्याङ्क प्रणालीको आधार स्तम्भ हो। यहाँ आधिकारिक तथ्याङ्कका १० आधारभूत सिद्धान्तहरू संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

सिद्धान्त १: प्रासंगिकता, निष्पक्षता र समान पहुँच (Relevanc, Impartialiaty and Equal access)

लोकतान्त्रिक समाजको सूचना प्रणालीमा आधिकारिक तथ्याङ्क एक अपरिहार्य तत्व हो जसले सरकार, अर्थतन्त्र र आमनागरिकहरूलाई आर्थिक सामाजिक जनसांख्यिक र वातावरणीय अवस्थाको बारेमा सूचना उपलब्ध गराउँछ। लोकतान्त्रिक समाजमा सरकारी तथ्याङ्क-निकायहरूले नागरिकको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै आधिकारिक तथ्याङ्क निकायहरूले व्यावसायिक उपयोगिता भएका तथ्याङ्क संकलन गरी निष्पक्ष रूपमा नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्दछ।

सिद्धान्त २: व्यावसायिक मापदण्ड वैज्ञानिक सिद्धान्तहरू र व्यावसायिक नैतिकता (Professional Standard, Scientific and Professional Ethics):

आधिकारिक तथ्याङ्कहरूमा विश्वसनीयता कायम राख्नका लागि तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन, भण्डारण र प्रस्तुतीकरणका प्रक्रिया निर्धारण गर्दा आधिकारिक तथ्याङ्कीय निकायहरूले वैज्ञानिक सिद्धान्त व्यावसायिक आचार र व्यावसायिक सोचबाट निर्णय लिनुपर्दछ।

सिद्धान्त ३: जवाफदेहिता र पारदर्शिता (Accountability and Transparency):

तथ्याङ्कको सही अर्थ लगाउने काम सहज तुल्याउन तथ्याङ्कका स्रोत, विधि र प्रक्रियाको विवरण वैज्ञानिक मापदण्डअनुसार प्रस्तुत गर्नुपर्दछ।

सिद्धान्त ४: दुरुपयोगको रोकथाम (Prevention of misuse)

तथ्याङ्कको गलत व्याख्या र दुरुपयोग भएमा त्यसको खण्डन गर्न सक्ने अधिकार तथ्याङ्कीय निकायहरूलाई छ।

सिद्धान्त ५: आधिकारिक तथ्याङ्कको स्रोत (Sources of official Statistics):

तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि सर्वेक्षण, प्रशासनिक अभिलेख लगायत सबै प्रकारका तथ्याङ्कका स्रोतहरूबाट विवरणहरू लिन सकिन्छ। तथ्याङ्क निकायहरूले स्रोत चयन गर्दा गुणस्तर, समय, लागत र उत्तरदाताको बोझलाई विचार गरी उपयुक्त स्रोत चयन गर्नुपर्दछ।

सिद्धान्त ६: गोपनीयता (Confidentiality)

तथ्याङ्क निकायहरूले संकलन गरेका व्यक्तिगत विवरणहरू प्राकृतिक वा कानूनी व्यक्ति जसको भएपनि गोप्य राख्नु पर्दछ

सिद्धान्त ७: कानून (Legislation)

तथ्याङ्क प्रणाली सञ्चालन गर्ने ऐन, नियम र आदेश सबै सार्वजनिक गर्नुपर्दछ।

सिद्धान्त ८: राष्ट्रिय समन्वय (National Co-ordination)

तथ्याङ्क प्रणालीमा सामञ्जस्यता र दक्षता हासिल गर्नका लागि देशभित्रका सबै तथ्याङ्क निकायहरूबीचको समन्वय आवश्यक हुन्छ।

सिद्धान्त ९: अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको उपयोग (User international standards)

अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको उपयोग प्रत्येक देशका तथ्याङ्क निकायहरूले अन्तर्राष्ट्रिय अवधारणा, परिभाषा, वर्गीकरण र विधि प्रयोग गरेमा सबै सरकारी तहका तथ्याङ्क प्रणालीमा सामाजिकस्यता र दक्षता अभिवृद्धि हुन्छ।

सिद्धान्त १०: अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग(International Cooperation)

तथ्याङ्कमा दुई पक्ष र बहुपक्षीय सहयोगले सबै देशहरूमा आधिकारिक तथ्याङ्क प्रणालीको सुधार गर्न सघाउ पुऱ्याउँदछ। तथ्याङ्कको गुणस्तर कायम राख्न तथा राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा तथ्याङ्कहरू तुलनायोग्य बनाउन आधिकारिक तथ्याङ्कका यी आधारभूत सिद्धान्तहरूको अनुसरण गर्नु आवश्यक छ। नेपालको तथ्याङ्क प्रणालीमा पनि यी सिद्धान्तहरूको अनुसरण गरी आधिकारिक तथ्याङ्कको संकलन, विश्लेषण, भण्डारण र वितरण गर्ने प्रयत्न गरिएको पाइन्छ।

अनुसूची ३

जनसांख्यिक सुचकहरू परिभाषा र विधि

क्र. स.	जनसांख्यिक सुचकहरू	परिभाषा र विधि
१	अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	कुनै पनि आर्थिक काम गरेको वा आर्थिक काम खोजेको समयको जोड ६ महिना वा सोभन्दा बढी भएका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिहरू र सोही उमेर समूहका आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत (काम गरेको महिना काम खोजेको अवधि १ महिना)
२	अक्सर रोजगार जनसंख्या (प्रतिशत)	१० वर्ष वा सोभन्दा माथि उमेरका अक्सर रोजगारमा रहेको जनसंख्या र सोही उमेर समूहका अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत। अक्सर रोजगार जनसंख्याको गणना गर्दा व्यक्तिले काम गरेको समय काम नगरेको समयभन्दा बढी भएको कुल जम्मा जनसंख्यालाई अक्सर रोजगारमा रहेको जनसंख्या मानिन्छ। अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्यालाई अक्सर रोजगार र अक्सर बेरोजगार गरी दुई समूहमा विभाजन गर्न सकिन्छ। (काम गरेको महिना काम खोजेको अवधि ६ महिना वा सो भन्दा बढी)
३	१० वर्ष वा सोभन्दा माथि उमेरका अक्सर रोजगारमा रहेको जनसंख्या र अक्सर रोजगार सम्भावित श्रमशक्ति जनसङ्ख्याको (प्रतिशत)	सोही उमेर समूहका कुल जनसंख्या (कुल श्रमशक्ति) को समानुपात प्रतिशत। अक्सर रोजगार जनसंख्यालाई १० वर्ष वा सोभन्दा माथिको सम्भावित श्रमशक्तिले भाग गरी यो सूचक निकालिन्छ। यसले सम्भावित श्रमशक्तिमा कति मानिसहरू रोजगारमा रहेछन् भनि अनुमान गर्न सहज हुन्छ।
४	अक्सर बेरोजगार जनसंख्या (प्रतिशत)	१० वर्ष वा सोभन्दा माथि उमेरका अक्सर बेरोजगारमा रहेको जनसंख्या र सोही उमेर समूहका अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय

		जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत। अक्सर बेरोजगार जनसंख्याको गणना गर्दा व्यक्तिले काम गरेको समय काम नगरेको भन्दा कम भएको कुल जम्मा जनसंख्यालाई अक्सर बेरोजगारमा रहेको जनसंख्या मानिन्छ ।
५	अनुपस्थित स्वदेश जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	परिवारबाट छुट्टी भित्र नभएका र परिवारमा पुनः फर्किआउने सम्भावना भएका कुनै सदस्य बसोबास गरिरहेको स्थान छोडी स्वदेशभित्रै अन्यत्र अक्सर बसोबास गरेको जनसंख्या र कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
६	अनुपस्थित विदेश जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	परिवारबाट छुट्टी भित्र नभएका र परिवारमा पुनः फर्किआउने सम्भावना भएका कुनै सदस्य बसोबास गरिरहेको स्थान छोडी हाल विदेशमा अक्सर बसोबास गरेको जनसंख्या र कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
७	आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	कम्तीमा एक महिना जुनसुकै आर्थिक काम जतिसुकै अवधिको लागि गरेका वा कुनै पनि आर्थिक कामको खोजी गरेका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिहरू र सोही उमेर समूहका कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
८	औसत आयु	कुनै पनि व्यक्तिको औसत बाँच्ने अवधि नै औसत आयु हो ।
९	कुल पुनरुत्पादनदर (GRR)	एउटा महिलाले आफ्नो प्रजनन अवधिभरमा (१५-४९ वर्षमा) जन्माउने जम्माजम्मी छोरीहरूको संख्या
१०	कुल बसाइँसराइदर (Gross migration Rate)	कुनै एक वर्षमा कुनै देशमा बसाइँ सरेर आउने जनसङ्ख्या र सोही अवधिमा सोही देशबाट बसाइँ सरेर जाने जनसङ्ख्या योग र सो देशको मध्यवर्षको जनसङ्ख्याको अनुपातलाई १००००० ले गुणन गरी आउने दर। यो दर निकाल्दा पछिल्ला पाँच वर्षमा बसाइँसरेका व्यक्तिहरूलाई समावेश गरिएको छ ।
११	कुल प्रजननदर (Total Fertility Rate TFR)	१५ देखि ४९ वर्षका महिलाले विशिष्टीकृत उमेर समूह (पाँच वर्षको उमेर समूह। मा जन्माएका बच्चाहरूको संख्या योगफल र उक्त विशिष्टीकृत उमेर समूहका महिलाको

		जनसंख्याको अनुपातलाई पाँचले गुणन गरी आउने दर । अर्थात् १५ देखि ४९ वर्षसम्मको एकजना महिलाले प्रजनन अवधिभर जन्माउने जीवित जन्मको जम्मा बच्चा संख्या नै कुल प्रजनन दर हो । राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८ मा जस्तै Arriaga अनुमान विधिको प्रयोग गरी २०७८ मा पनि कुल प्रजनन दर तयार गरिएको छ । यस विधिमा जनगणना २०६८ र २०७८ को अवधिमा १५ देखि ४९ वर्षका महिलाले उक्त अवधिमा हालसम्म जन्माएका बच्चाहरू (Child Ever Born-CEB) को तथ्याङ्क प्रयोग गरिन्छ ।
१२	कोरा जन्मदर (प्रति १०००)(Crude Birth Rate- CBR)	कुनै निश्चित अवधिमा (एक वर्षमा) प्रतिहजार जनसङ्ख्यामा जिउँदै जन्मेका शिशुहरूको जनसंख्या
१३	कोरा मृत्युदर (CDR)	कुनै निश्चित ठाउँमा एक वर्षभरिमा प्रतिहजार जनसंख्यामा मृत्यु हुने व्यक्तिहरूको संख्या
१४	खुद बसाइँसराइदर (Net migration Rate)	कुनै एक वर्षमा कुनै देशमा बसाइँ सरेर अन्य देशबाट आउने जनसङ्ख्याबाट सोही अवधिमा सोही देशबाट बसाइँ सरेर अन्य देशमा जाने जनसङ्ख्याको अन्तर र सो स्थानको मध्यवर्षको जनसङ्ख्याको अनुपातलाई १००००० ले गुणन गरी आउने दर । यो दर निकाल्दा पछिल्ला पाँच वर्षमा बसाइँसरेका व्यक्तिहरूलाई समावेश गरिएको छ ।
१५	खुद: पुनरुत्पादनदर (NRR)	कुनै १५-४९ वर्षका बाँचेको महिला (Surviving Women) ले आफ्नो प्रजनन अवधिमा जन्माउने छोरीहरूको वास्तविक संख्या ।
१६	एकल परिवार	परिवारमा एक जना मात्र भएको र परिवारमा बाबु र/वा आमा र अविवाहित छोरा र/वा छोरी मात्र भएको परिवारको संख्या र जम्मा परिवारको समानुपात प्रतिशत
१७	संयुक्त परिवार	एकल परिवार बाहेक बाँकी सबै परिवार र जम्मा परिवारको समानुपात प्रतिशत

१८	पहिलोपटक विवाह गर्दाको औसत उमेर	१० वर्षभन्दा माथि उमेर भएका विवाहित व्यक्तिहरूको पहिलोपटक विवाह गर्दाको औसत उमेर
१९	पहिलो विवाह गर्नु अधिको सरदर उमेर (Singulate mean age at marriage)	पहिलो विवाह अधि महिला र पुरुषको समूहले विवाह नगरी विताएको औसत समयावधि अर्थात विवाहपूर्व एकल अवस्थामा बसेको औसत उमेर। यसले ५० वर्ष पुग्नुअघि १५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका महिला वा पुरुषको विवाहको औसत उमेर भन्ने जनाउँछ । यस विधिमा उमेरको आधारमा वैवाहिक स्थितिको तथ्याङ्क प्रयोग गरेर अप्रत्यक्ष विधिद्वारा पहिलो विवाहको औसत उमेर अनुमानित गरिन्छ जसलाई विवाहको औसत उमेर (Singulate mean age at marriage -SMAM) भनिन्छ
२०	प्राकृतिक वृद्धि दर (Rate of Natural Increase-RNI)	कोरा जन्मदर र कोरा मृत्युदरको अन्तर । जनसङ्ख्याको परिवर्तन जन्म र मृत्युको कारणले मात्र हुन्छ भने त्यसलाई प्राकृतिक वृद्धिदर भनिन्छ । यस मापनमा अन्तर्राष्ट्रिय बसाइँसराइको प्रभाव शून्य हुन्छ र जनसङ्ख्याको परिवर्तन जन्म र मृत्युका कारणले मात्र हुन्छ भन्ने मान्यता राख्दछ ।
२१	बच्चा जन्माउने औसत उमेर (Mean Age of Child Bearing-MACB)	१५-४९ उमेरका महिलाले बच्चा जन्माउने औसत उमेर हो। यो सूचकको गणना उमेर समूहको मध्य अंक र उमेर विशिष्टिकृत प्रजनन दरको गणनको योगफललाई उमेर विशिष्टिकृत प्रजनन दरको योगफलले भाग गरी १००० ले गुणन गरिन्छ।
२२	बाल-आश्रित अनुपात	काम गर्ने उमेरका (१५-६४ वर्षको) जनसङ्ख्यामा र बालबालिका(०-१४ वर्ष) को जनसङ्ख्याको अनुपात प्रतिशत
२३	बालबालिका र महिलाको अनुपात	शून्यदेखि चार वर्षका बालबालिकाको जनसंख्या र १५ देखि ४९ वर्षका महिलाहरूको जनसंख्याको अनुपात प्रतिहजार
२४	बालविवाहको अनुपात	२० देखि २४ वर्ष उमेरका महिलाले १८ वर्ष नपुग्दै विवाह गरेको अनुपात प्रतिशत

२५	बाल मृत्युदर	एक वर्षदिखि पाँच वर्षमुनिका (१-४ वर्ष) प्रतिहजार बालबालिकामध्ये कुनै एक वर्षभित्र मृत्यु हुने बालबालिकाको संख्या
२६	बाहिरी बसाइँसराइदर (Out-migration Rate)	कुनै एक वर्षमा कुनै स्थानबाट कुनै निश्चित भौगोलिक क्षेत्र पार गरेर बाहिर अन्यत्र ठाउँमा बसोबास गर्न जाने जनसङ्ख्या र उक्त क्षेत्रको जम्मा जनसङ्ख्याको अनुपात प्रतिलाख जनसङ्ख्यामा। यो दर निकाल्दा पछिल्ला पाँच वर्षमा बसाइँसरेका व्यक्तिहरूलाई समावेश गरिएको छ ।
२७	बुढ्यौली सूचकाङ्क	उमेर ६० वर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्यामा ० देखि १४ वर्षका बालबालिका जनसङ्ख्याको अनुपात प्रतिशत
२८	वृद्ध-आश्रित अनुपात	काम गर्ने उमेरका (१५-६४ वर्षका) जनसङ्ख्यामा र वृद्ध (६५ वर्ष वा सोभन्दा माथि) को जनसङ्ख्याको अनुपात प्रतिशत
२९	भित्री बसाइँसराइ दर (In-migration Rate)	कुनै एक वर्षमा कुनै स्थानमा कुनै निश्चित भौगोलिक क्षेत्र पार गरेर बाहिरको अन्य ठाउँबाट त्यस ठाउँमा बसोबास गर्न आउने मानिसहरूको जनसङ्ख्या र सोही अवधिको सो क्षेत्रको जम्मा जनसङ्ख्याको अनुपात प्रति लाख जनसङ्ख्या। यो दर निकाल्दा पछिल्ला पाँच वर्षमा बसाइँसरेका व्यक्तिहरूलाई समावेश गरिएको छ ।
३०	मातृ मृत्यु अनुपात (MaternalMortality Ratio-MMR)	प्रति १ लाख बच्चाको जन्ममा महिला गर्भवती भएदेखि वा बच्चा जन्माउने क्रममा वा सुत्केरी भएको ४२ दिनसम्म प्रसूतिको कारणले मृत्यु भएका आमाको संख्याको अनुपात मातृ मृत्यु अनुपात(MaternalMortalityRatio-MMR हो ।
३१	लैङ्गिक अनुपात	पुरुषको जनसङ्ख्या र महिलाको जनसङ्ख्या अनुपात अर्थात् प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या
३२	विशिष्टीकृत कोरा मृत्युदर (Standardised	उमेर समूह अनुसारको समायोजित जनसङ्ख्याको मृत्यु दर हो। यो जनसङ्ख्याको उमेर-विशिष्ट मृत्युदर र सोही उमेर समूहको गणनको योगफललाई स्तरीकृत जनसङ्ख्याले भाग गरी प्रति हजार जनसङ्ख्यामा दर निकालिन्छ। मृत्युका धेरैजसो

	Crude Death Rate-SCDR)	कारणहरू मानिसहरूको उमेर र लिङ्ग अनुसार फरक-फरक हुने हुनाले, स्तरीकृत मृत्युदरको प्रयोगले समय र देशहरू बीचको तुलनात्मकता सुधार गर्छ।
३३	शिशु मृत्युदर	प्रतिहजार जीवित जन्मेका शिशुहरूमध्ये एक वर्षको उमेर नपुग्दै (शिशु उमेरमा। मृत्यु हुने शिशुहरूको संख्या
३४	सहरी जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	न्यूनतम ३ देखि १५ भन्दा बढी व्यक्ति/हेक्टर जनघनत्व र ५,००० भन्दा बढी जनसङ्ख्यासहित ४ ग्रिडको निकटता भएको जनसंख्या र कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
३५	सहरोन्मुख जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	३ देखि १५ व्यक्ति/हेक्टरका विचमा जनघनत्व र जनसङ्ख्याको न्यूनतम सीमाविना ८ ग्रिडको निकटता भएको जनसंख्या र कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
३६	ग्रामीण जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	३ व्यक्ति/हेक्टर वा सोभन्दा कम जनघनत्व र ५,००० भन्दा बढी जनसङ्ख्या नभई ८ ग्रिडको निकटता भएको जनसंख्या र कुल जनसंख्याको समानुपात प्रतिशत
३७	स्तरीकृत कोरा जन्मदर (Standardised Crude Birth Rate-SCBR)	उमेर समूह अनुसारको समायोजित जनसंख्याको जन्म दर हो। यो जनसंख्याको उमेर-विशिष्ट जन्मदर र सोही उमेर समूहका महिला गुणनफलको योगलाई कुल जनसंख्याले भाग गरी प्रतिहजार जनसंख्यामा दर निकालिन्छ। जन्मका उमेर र लिङ्गानुसार फरक-फरक हुने हुनाले, स्तरीकृत जन्म दरको प्रयोगले समय र देशहरू बीचको तुलनात्मकता अध्ययन गर्न मद्दत गर्दछ।

सन्दर्भ सामग्रीहरू

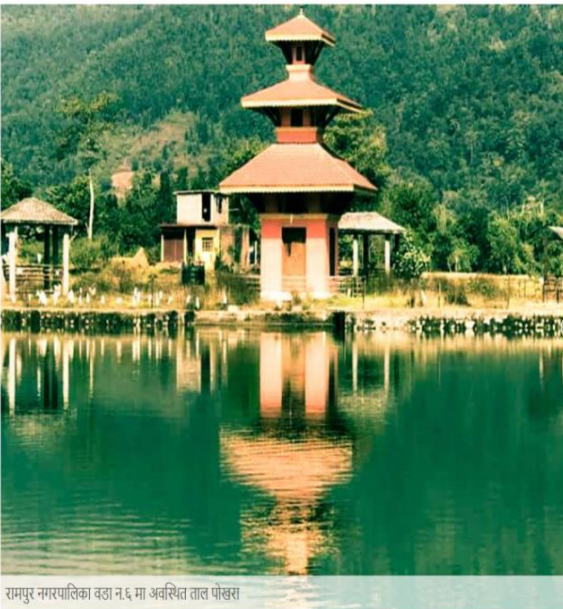
१. राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा प्रतिवेदनहरू, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, थापाथली काठमाडौं।
२. राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ को नतिजा प्रतिवेदनहरू, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, थापाथली काठमाडौं।
३. पाँच वर्षे समिक्षा तथा उपलब्धी २०७९, रामपुर नगरपालिका।
४. वार्षिक नगर विकास योजना २०८२-३, रामपुर नगरपालिका।
५. राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय तथा रामपुर नगरपालिकाद्वारा तयार गरिएको जनसांख्यिक प्रतिवेदन।
६. राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयद्वारा तयार गरिएको अन्य पालिकास्तरीय जनसांख्यिक प्रतिवेदनहरू
७. www.nsonenepal.gov.np
८. www.censusnepal.cbs.gov.np
९. www.agricensusnepal.gov.np
१०. निर्वाचन आयोग, नेपाल <https://election.gov.np/nep>

सिद्धबाबा मन्दिर, रामपुर वार्ड १३

रामपुर नगरपालिकाको दृश्य

रामपुर नगरपालिका वडा नं. ६ मा अवस्थित ताल पोखरा

तथ्याङ्कीय साक्षरता कार्यक्रम

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पाको अनुरोध

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, नीति निर्माणको मूल आधार तथ्याङ्क भएकाले यथार्थ तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने उद्देश्यले नै राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय र यस कार्यालयबाट समय-समयमा सञ्चालन गरिने गणना, सर्वेक्षण र लगत सूची संकलन कार्यका लागि खटिई आउने कर्मचारीहरूलाई सत्य तथ्य विवरणहरू उपलब्ध गराई मुलुकको सर्वाङ्गीण विकासमा सहयोग गर्नुहुन हार्दिक अनुरोध छ। तपाईंले उपलब्ध गराउनु भएको तथ्याङ्क, तथ्याङ्क ऐन, २०७९ बमोजिम गोप्य रहने र केवल तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि मात्र एकीकृत रूपमा प्रयोग हुने छन्।

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, पाल्पा